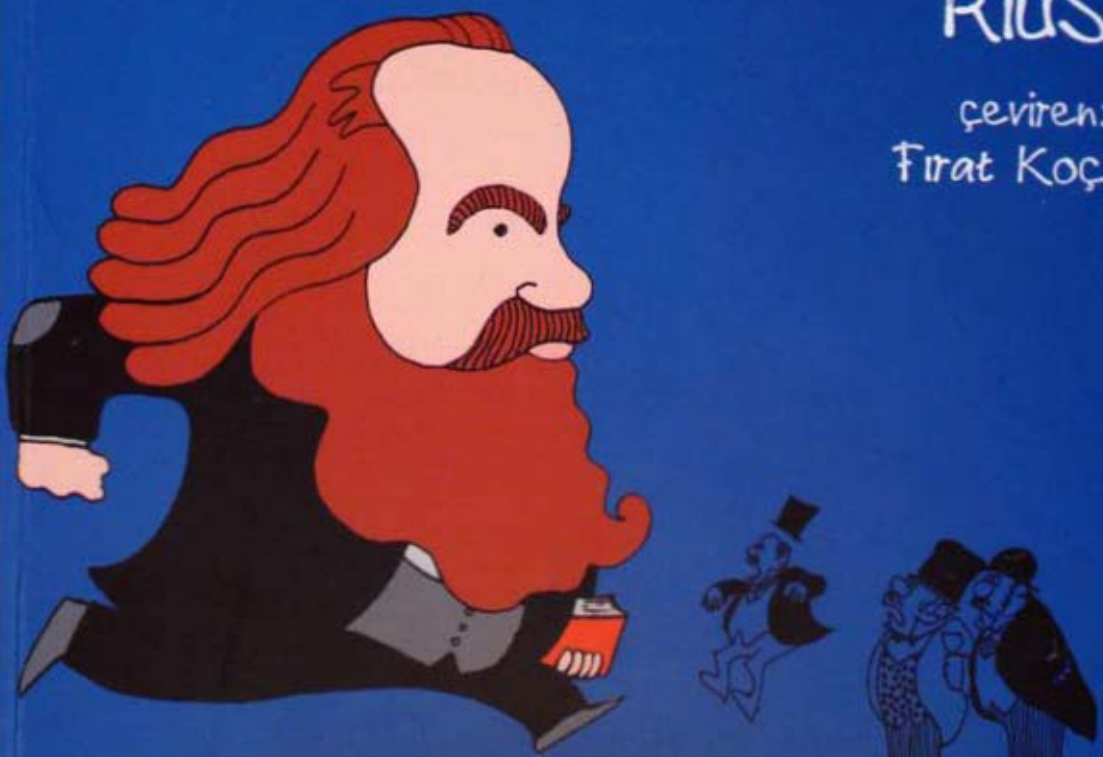
Gözden geçirilmiş
2. BASKI

yeni başlayanlar için MARX

yazan/çizen:
Rius

çeviren:
Fırat Koç

dakty
los

Yeni Başlayanlar için

MARX

Yazan-Çizen: Rius
Çeviren: Fırat Koç
(İspanyolca aslından)

Marx'a Övgü Dizisi. No: 3
2. Baskı. Ocak 2009, İstanbul
ISBN: 978-605-5968-05-2

Bu kitabın çeviri ve Türkçe'de yayım hakkı, Daktylos Basım Yayın Dağıtım Pazarlama Ticaret Ltd. Şti.'ne aittir. Fikir ve Sanat Eserleri yasası uyarınca kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz. Yayıncının yazılı izni alınmadan kitabın tamamı ya da bölümleri basılamaz, diskete, video, fotokopi vb. ile çoğaltılamaz.

Tüm dünya için hakları saklıdır:
D.R © 1980 Random House Mondadori S.A de C.V, Yayım Hakkı
D.R © 1980 RIUS. Copyright

Yeni Başlayanlar İçin Marx
Rius

1. Baskı: Eylül 2008

Çeviren: Fırat Koç
(İspanyolca aslından)
Yayına Hazırlayan: Doğan Ergün
Kapak Tasarımı: Beste Atvur

Eserin orijinal adı: Marx Para Principiantes
Türkçe'de ilk basımı: Yeni Başlayanlar İçin Marx
Çeviren: Can Yücel. 1977. Vardiya Yayınları

Baskı: Kayhan Matbaacılık
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit.
C Blok. No: 244 Topkapı - İstanbul
Tel: 0212 612 31 85

Daktylos Yayınevi
Şehit Muhtar Mahallesi Süslü Saksı Sokak No:17 Kat: 4
Beyoğlu - İstanbul
Tel: 0212 244 10 88
www.daktylosyayinevi.com
bilgi@daktylosyayinevi.com

Yayıma Hazırlayanın Notu

Elinizdeki kitap İspanyolcada 1972 yılında kaleme alındı, Can Yücel tarafından Türkçede yeniden yazılıp yayımlanması ise 1977 yılına denk geliyor.

Meksikalı yazar ve çizer Rius, bugüne kıyasla çok daha fazla sayıda insanın Marx'ı anlama çabasında olduğu bir dönemde böyle bir kitabı yazmaya girişmiş. Bu meşhur politik karikatüristin beslendiği ortamı bir düşünelim. Dünya sosyalist sistemi, kapitalist ülkelerdeki sosyalist mücadeleler, ulusal kurtuluş hareketleri, Vietnam Savaşı, Küba Devrimi, Şili'de Unidad Popular deneyimi...

Ya Türkiye? 1977'nin Türkiyesi'nin de bu açıdan kısır olduğu söylenemez. Bu dönem pek çokları için "devrimin öngünü"ydü. Meksika ile Türkiye'yi buluşturan benzer heyecanlar, hedefler ve mücadeleler mevcuttu. Bir de Can Yücel ve Rius gibi dil ve anlatım açısından çığır açan usta kalemler...

"Yeni Başlayanlar için Marx" daha sonra Haydar Çığın tarafından bir kez daha tercüme edildi, 1990'da. Bu yıl ise Türkiye ve dünya için, Marksizm adına bereketli ve coşkulu bir yılı temsil etmiyor. 12 Eylül'ün üzerinden geçen on yıl, Türkiye'nin ilerici birikimi açısından kimi yaraları sarmaya yetecek bir süreydi belki; ancak, 90'lı yılların başında reel sosyalizmin çözülüşü ile Marksist dünya görüşü bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de en ciddi darbeyi alıyordu.

Yıl 2008... Rius'un kitabı bu coğrafyada bir kere daha gündeme gelirken, dünyanın içinde bulunduğu durumu ortaçağ karanlığı ile kıyaslayanlar var. Bu karanlığı yaratanlar "Yeni başlayanlar"ı Marksizmden bihaber kılmak için ne taklalar attılar...

Ortaçağ karanlığını andıran dönemler az yaşamadı insanlık. Fakat her yeni başlangıcı "Marx" ile gerçekleştirdi. Bir kez daha öyle olacaktır.

"Marx Para Principiantes"
"Marx For Beginners"
"Yeni Başlayanlar için Marx"...
Belki de bu sefer "yine başlayanlar için Marx..."

...

Bu çalışma mecburi bir yeniden çeviridir. Can Yücel'in eserleriyle ilgili basım haklarını elinde bulundurduğunu iddia eden yayın tekelinin "biz basmayız, kimseye de bastırmayız" tavrı nedeniyle mecbur kalınmış bir çeviri çalışmasıdır. İşgüzarlık değil...

Gençliği Marksizmden bihaber kılmak için bir takla da biz atarız diyen kitap tekeline ve muadillerine bir Can Yücel cevabı vermek isterdik, ancak Can Baba kadar cesur olamadık.

...

Hem yeni başlayanların, hem yine başlayanların ilgisini çekeceğini umduğumuz bu kitapçığımızla "Marx'a Övgü" dizisine devam ediyoruz. Kitapta yer alan "Komünist Manifesto" pasajları için G. Doğan Görsev tarafından yayıma hazırlanan ve yayınevimiz tarafından basılan Komünist Manifest'ten yararlanılmıştır. Doğan Ağabey'e bu çalışması için teşekkürü borç biliriz.

Bir de, kitabın tekrar yayımlanmasında bize ilham veren Erkan Baş'a teşekkür ederiz.

...

Son teşekkürümüz bizim "Sakallı"ya:
Can Baba, bir kusurumuz olduysa, affola...

Doğan ERGÜN

ÖNSÖZ

BAZI ÇOK BİLMİŞ MARKSİST ARKADAŞLARA GÖRE MARXI ÖZETLEMEYE ÇALIŞMAK -ÖZÜNÜ YİTİRMESİNE SEBEP OLMANIN DIŞINDA- BİR ZAMAN KAYBIYMIŞ ÇÜNKÜ MARX KOCA BİR KÜLLİYATMIŞ VE DİLİ DE BENİM GİBİ YARIM AKILLILARIN ANLAYAMAYACAĞI KADAR KARMAŞIKMIŞ.

BU UYARILARA RAĞMEN, APTAL BEN, YÜRÜLÜ BİR ATASÖZÜNDEN ("YÜRÜLMEYEN MÜCADELEDEN DAHA KÖTÜ BİR MÜCADELE YOKTUR") VE BİR HİNDUİZM ÖZDEYİŞİNDEN YOLA ÇIKARAK BU KİTABLA UĞRAŞMAYA DEVAM ETTİM, "HALA GÜZELSİN TEPSEN DE BENİ" (VİETNAMLILAR BURADA EŞEKLERDEN BAHSEDİYOR.)

BİZİM SAKALLIYLA BU MACERAYA ATILMAMIZIN İKİNCİ NEDENİ DE ONU ANLAMAK İSTEMEMİZ, AMA 486 SAYFA SONRA ANLADIM Kİ ONU ANLAMAM İMKANSIZ. BU DURUMUN SONUÇLARINI ŞU ELİNİZDE DURAN KİTABIN SAYFALARINI KARIŞTIRDIKÇA İYİDEN İYİYE HİSSEDECEKSİNİZ. MARX, BAYLAR VE BAYANLAR, VAHŞİ BİR HAYVAN GİBİYDİ ZAMANININ BİLİMLERİNİN NEREDEYSE TAMAMINA HÜKMEDİYOR, KENDİSİNİ O ALMAN BEYNİNİN İÇİNE KAPATIP, ANLAŞILIP ANLAŞILMAYACAĞINI ÖNEMSEMEDEN FELSEFE ÜSTÜNE FELSEFE DÖKTÜRÜYORDU. SONUÇ? ÜST ÜSTE DİZDİĞİ O DEĞERLİ (AĞIR VE SAĞLAM) TUĞLALAR SAYESİNDE EN UFAK BİR SIZINTIYA İZİN VERMEYEN SAPASAĞLAM BİR DUVAR DİKTİ HERHANGİ BİR SIZINTIYI VE DUVARIN YIKILMASINI ENGELLEDİ. MARXI KAVRAMAK ÇOK GÜÇTÜR VE MARXI YORUMLAYANLAR ÇOĞUNLUKLA YANILMIŞTIR (TABİ KENDİMDEN BAHSETMİYORUM, 50 YILLIK MÜCADELEMDEN ALDIM BEN DİPLOMAMI)

BU KİTABI OKUDUKTAN SONRA MARXI ANLAYACAĞINI DÜŞÜNENLER VARSA ŞİMDİDEN SÖYLEYEYİM: BÖYLE DÜŞÜNÜRSENİZ HATA EDERSİNİZ, AMA TABİ MUCİZE HER ZAMAN MÜMKÜNDÜR. BU KİTAP MARXIN FİKİRLERİNİN ANLAŞILABİLİR BİR ÖZETİ OLMAYI DENEDİ, AMA SANIRIM TAM TERSİ OLDU. O UÇSUZ BUCAKSIZ DERYA DÜŞÜNÜLDÜĞÜNDE.

BU BAŞARISIZLIĞA SEBEP OLARAK DAHA BAŞKALARINI DA GÖSTERMEK İSTERDİM AMA DOĞRUSUNU SÖYLEMEK GEREKİRSE ELİMDE RAHMETLİ MARXTAN BAŞKA KİMSE YOK. RAHMETLİ BİR ESERİNİN BİLE ÖZETİNİ YAPSAYDI, NE KADAR KOLAYLAŞADI İŞİM. SAĞOLSUNLAR MARXIN ÖZETİNİ YAZDIĞINI İDDİA EDENLER DE MARXTAN DAHA ANLAŞILMAZ OLMUŞLAR. HERŞEYİ MARXI HALKIN ANLAYABİLECEĞİ HALE GETİRİRKEN YAŞANAN SORUNLARDAN BİR TANESİ DE TERİMLERİN TERCÜMESİ. MARXIN KULLANDIĞI SİYASİ VE İKTİSADİ TERİMLER

20-30 TANE DE DEĞİL EN AZ 200-300 TANE. ZURNANIN ZIRT DEDİĞİ YER BURASI İŞTE, FELSEFE VE İKTİSAT TERİMLERİNİ ANLAMLARINI YİTİRMEDEN ÇEVİREBİLMEK, BUNU ANCAK VİETNAMLILAR BECEREBİLİR, ONU DA BİZ ANLAMAYIZ. BENCE OKUYUCU ŞU ANDA BU KİTABI OKUMAYI BIRAKMALI VE MARXIN TADINI ONUN KENDİ MÜBAREK MÜREKKEBİNDEN ÇIKARMALI. UMARIM BU KONUDA BENDEN DAHA ŞANSLISINIZDIR.

BENDEN YARDIMLARINI ESİRGEMEYEN MARKSİSTLERE MİNNETTAR OLDUĞUMU BELİRTMEK İSTERİM. KENDİLERİNDEN YARDIM İSTEDİĞİMDE BANA ÇOK DEĞERLİ BİR KARŞILIK VERDİLER: "BU İŞLE UĞRAŞMAK İÇİN DELİ OLMAK GEREKİR" DEDİLER (HAKSIZ DA SAYILMAZLARDI HANİ). YARDIMLARINDAN ÖTÜRÜ VE AYRICA ONLARIN BİLGECE TAVSİYELERİNİ DİKKATE ALMADIĞIM İÇİN KENDİMİ ŞANSLI HİSSEDİYORUM.

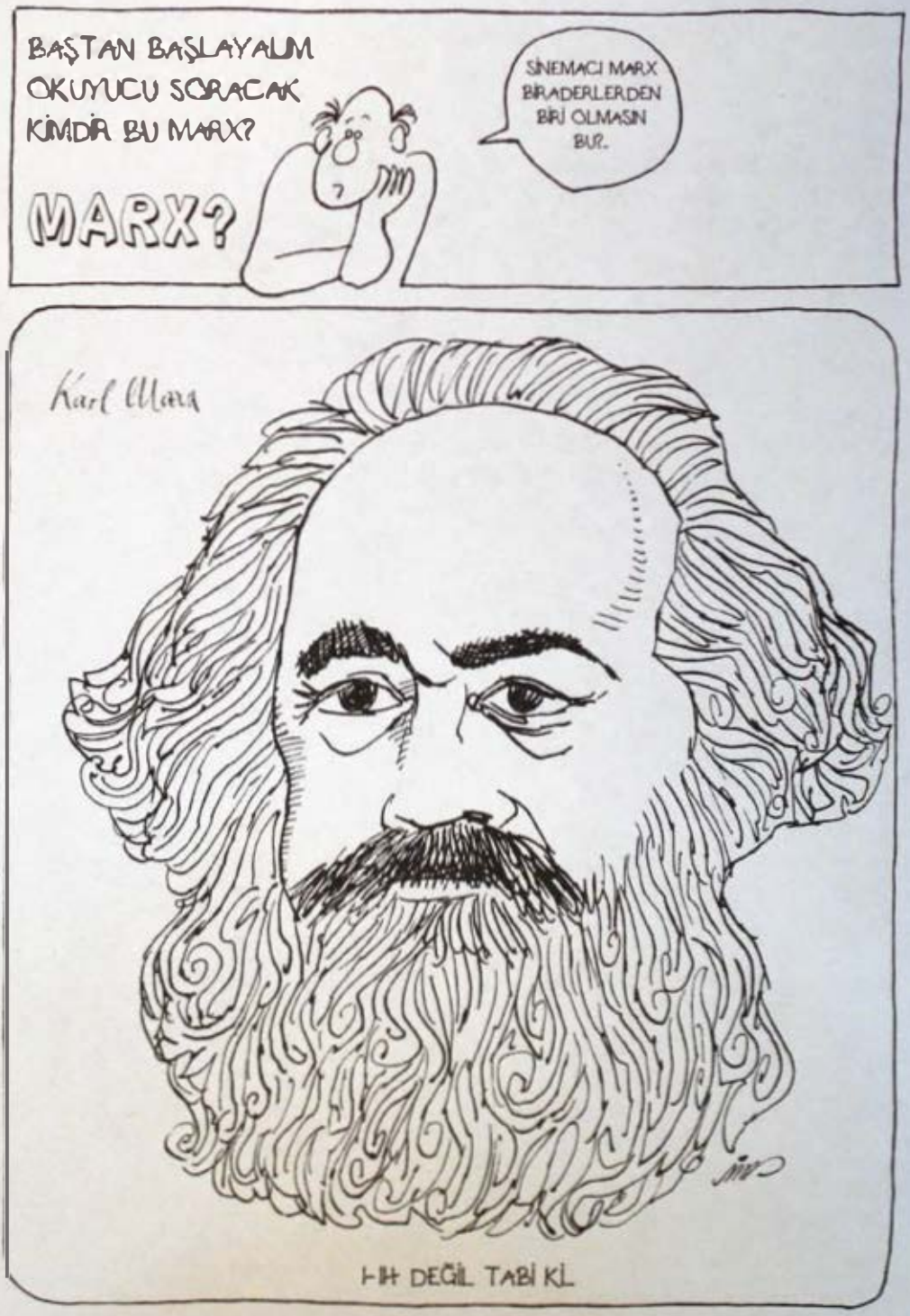
BÜTÜN BU UYARILARA RAĞMEN HALA BU TUĞLA GİBİ KİTABI OKUMAYA NİYETLİYSENİZ GÜNAH VEBALİ BOYNUNUZADIR. SONRA YOK BEN DUYMADIM, YOK BEN GÖRMEDİM DEMEYİN.

BU DANDİK KİTAP İÇİN SON BİR ÖZÜR; ÇOK KÜÇÜK BİR HAZIRLIKLA YAZILDIĞI İÇİN FAZLA ZAMANIMI ALMADI VE AYRICA YAYINCININ UZLAŞMAZ BASKILARI SONUCUNDA KİMİ BÖLÜMLER KUŞA DÖNDÜ.

BENCE İNANILMAZ OLAN ŞU Kİ MARX, EN KÖTÜ KOŞULLARDA VE BASKI ALTINDA -NEREDEYSE- HİÇ HATA YAPMADAN BİNLERCE SAYFA YAZABİLDİ.

SON OLARAK, MARX BÜYÜK BİR ADAMDIR, AMA ŞU ZAVALLI RUSUN YANINDA BÜYÜK DE DEĞİL DEVASA KALIYOR.

AĞUSTOS 1972

BAŞTAN BAŞLAYALIM
OKUYUCU SORACAK
KİMDİR BU MARX?
MARX?
SİNEMACI MARX
BİRADERLERDEN
BİRİ OLMASIN
BU.
Karl Marx
HH DEĞİL TABİ Kİ

KARL MARX [illegible]'DEN [illegible]'YE KADAR YAŞAMIŞ BİR ALMAN YAHUDİSİ FİLOZOF. HERKESİN LANETİNİ ALMIŞ, İCAT ETTİ DİYE

KOMÜNİZMİ

İNSANLIĞIN ÜÇTE BİRİ KOMÜNİZMİ YAŞAYIP UYGULUYOR, KALAN ÜÇTE İKİSİ DE KAVGA EDİP DURUYOR MARX'IN DEDİKLERİ ÜZERİNE.

NEREYE GİTSEN, BOLŞEVİK, MARKSİST, SOSYALİZM, LENİNİZM, KIZILLAR, KASTROCULAR, SOLCULAR, MAOCULAR, MADDECİLER, KOMÜNİSTLER TİLAN DİYE BİR TON SÖZCÜK ZİHNİNDE CİRİT ATIYOR MİLLETİN.

DEMEM ODUR Kİ, BUGÜN MARKSİZM İKİYE BÖLMÜŞ KOCA DÜNYAYI. BİR KESİM ONDAN NEFRET EDİYOR, DİĞER KESİM DE HER ŞEYİ ONDAN BEKLİYOR_

BİR DE ONU BİLMEYENLER VAR Kİ BENİ DE ORAYA YAZSANIZ_

ÇÜNKÜ BİZİM MARX, DON KİŞOT'A BENZER (YOKSA İNCİL'E Mİ DEMELİYDİK)_ HERKES ONDAN BAHSEDER DE PEK AZI BİLEREK KONUŞUR ÇOK DAHA AZI DA GERÇEKTEN ANLAR ONU_

DÜNYADAKİ TÜM İNSANLARA MARXIN EDECEĞİ İKİ ÇİİT SÖZ BULUNUR. SON YÜZYILDA MEYDANA GELMİŞ BÜTÜN DEĞİŞİMLER MARX AMCANIN FİKİRLERİNDEN ETKİLENDİ.

EKONOMİ, EDEBİYAT, UZAYIN FETHİ, SANATLAR, TARİH, İNSAN İLİŞKİLERİ, VATİKAN, SENDİKALAR, DEVRİMLER, TOPLUMSAL DEĞİŞMELER, EĞİTİM, TIP, SANAYİ, TARIM, GAZETECİLİK_ HEPSİ MARXIN SAKALINDAN TÜREME_

MARX'IN FİKİRLERİ VE BU FİKİRLERİN UYGULANMASI YİRMİ YÜZYILLIK DİN HAKİMİYETİNİN HAKKINDAN GELMİŞ, İNSANIN İNSAN TARAFINDAN SÖMÜRÜLMEKTEN KURTULUŞUNUN YOLUNU AÇMIŞ.

SÖZÜN ÖZÜ, BUGÜN HER AÇIDAN DAHA İYİ YAŞIYORSAK, BUNDA MARX'TAN DAHA FAZLA PAYI OLAN YOKTUR.

(SOSYAL GÜVENLİK, EMEKLİLİK, ÜCRETLİ İZİN, SENDİKALAR, BURSLAR VE DAHA PEK ÇOK KAZANIMIMIZ DOLAYLI YOLDAN DA OLSA MARX'IN ESERİDİR.

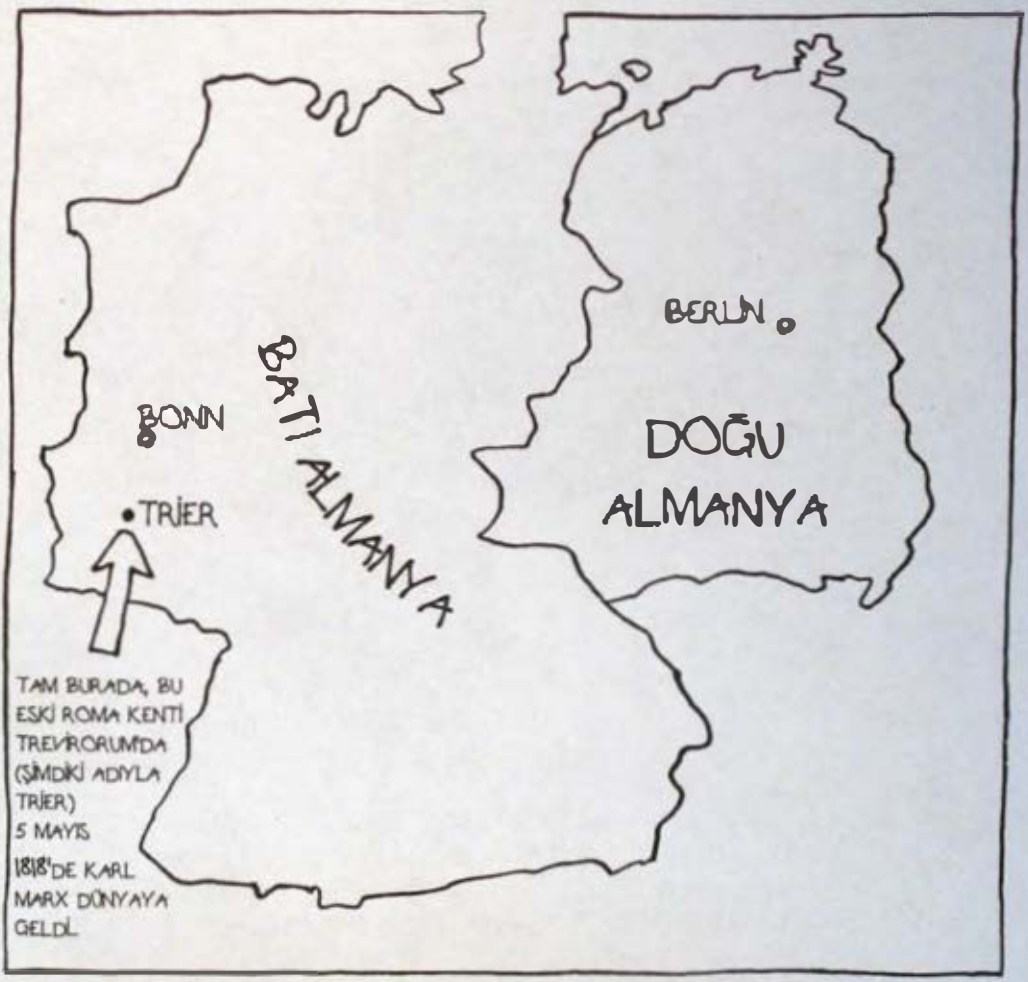
"KENDİLİĞİNDEN MEYDANA GELDİ", "KÖKÜ DIŞARIDA DEĞİL", "EGZOTİK FİKİRLERDEN UZAK" DENİLENLER DAHİL BÜTÜN DEVRİMLER, MARKSİZMİN ÜRÜNÜDÜR.

YENİ RAHİPLER MARKSİZME DÖNERKEN, GÜNEY AMERİKALI GENERALLER MARX'TAN BAHSEDERKEN, RUHBAN OKULLARINDA DERSLER VERİLİRKEN ONA DAİR VE KÜBA, LATİN AMERİKA'DAKİ İLK MARKSİST ÜLKE İLAN EDİLİRKEN KENDİNİ

HALA KİMSENİN MARX'LA İLGİLENMEDİĞİNİ İDDİA EDEN BİRİLERİ VAR MI?

BABASI VARLIKLI BİR AVUKATTI. GENÇ MARX O DÖNEMİN GÖZDESİ HUKUK OKULUNA GÖNDERİLİR.

MARX HUKUK OKUMAK ÜZRE BONN ÜNİVERSİTESİNE GİRDİ AMA BİZİM ÇOCUK, HOCALARI ÖYLE SÖYLÜYOR, ŞARABA VE KADINA VURDU KENDİNİ SONUNDA ÖYLE BİR BORCA BATTI Kİ BİR AFET UĞRUNA DÜELLO YAPMAYA KADAR VARDIRDI İŞİ

DÜELLONUN HEDİYESİ KAŞINDAKİ BİR YARA OLDU, BİR DE BURSLARININ KESİLMESİ

TÜM BUNLARA RAĞMEN EĞİTİMİNİ TAMAMLAYIP BONN'DAN BERLİN'E GEÇTİ. ÖĞRETİM GÖREVLİSİ OLMAK İÇİN TEKRAR BONN'A DÖNSE DE, ADI KÖTÜYE ÇIKMIŞTI BİR KERE, ÇALDIĞI BÜTÜN KAPILAR YÜZÜNE KAPANDI. BERLİN'DE TANRITANIMAZ BİR BOZGUNCU DİYE ANILIR OLMUŞTU.

ORADA BİR DURUNU O GÜNKÜ TOPLUM TANRITANIMAZLARI ANCAK SANATÇI YA DA BİLGE İSELER KABUL EDEBİLİRDİ OYSA MARX HEM TANRITANIMAZ HEM DE BİR DEVRİMCİYDİ

MARX'IN YAŞAMIYLA İLGİLİ BİR DETAYI YERİ GELMİŞKEN AYDINLATALIM. HER NE KADAR YAHUDİ BİR KÖKENDEN GELSE DE KENDİNİ YAHUDİ SAYMIYOR, DİNİN GEREKLERİNİ YERİNE GETİRMİYORDU. AİLESİ O KÜÇÜKKEN PROTESTANLIĞA DÖNMÜŞTÜ. TABİ MARX DA, AMA KÜÇÜKLÜĞÜNDE YALNIZCA.

BERLİN ÜNİVERSİTESİ BİR YENİ DÜŞÜNCELER CENNETİYDİ. İNSANLIĞA VE EVRENE İLİŞKİN DİNSEL AÇIKLAMALARA MEYDAN OKUNUYOR, İNSANLIĞIN SONU GELMEYEN SORULARINA FELSEFİ YANITLAR ARANIYORDU.

GENÇ MARX BU SORUYU "HAYATIMI NASIL KAZANIRIM?" ANLAMINDA SORMADI O, "HAYATIMA NASIL BİR ANLAM KATARIM, AMACIM NE OLMALI?" SORULARINA CEVAP ARIYORDU

BU SORULARA CEVAP VEREBİLMEK İÇİN FELSEFE OKUMAYA KARAR VERDİ

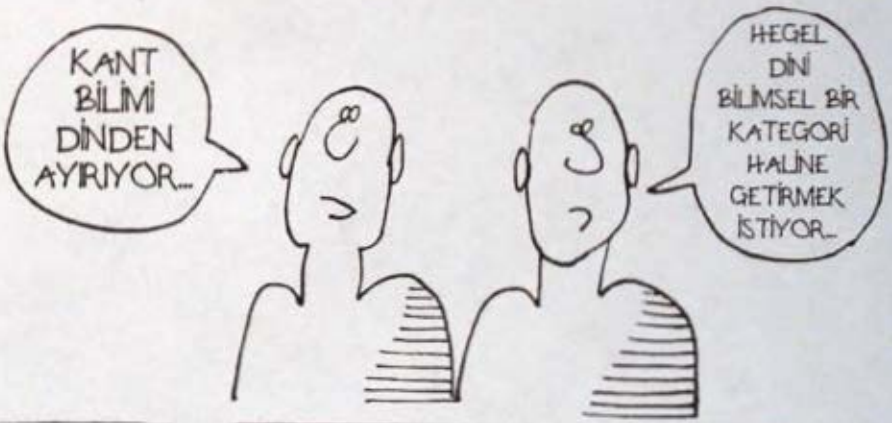

BABASI OĞLUNUN BU HALİ YÜZÜNDEN ÇILDIRMAK ÜZREYDİ

FRİEDRİCH HEGEL ADINDA BİRİ BU SONSUZ SORULARA CEVAP BULMUŞ GÖRÜNÜYORDU DÖNEMİN ALMAN FİLOZOFLARI ONDAN ETKİLENMİŞTİ KİMİSİ ONDAN YANAYDI, KİMİSİ DE ONA KARŞI TABİ MARX DA HEGEL'İN İZİNDEYDİ AMA HEGEL ARTIK YAŞAMIYORDU

VARLIĞI HİÇBİR ŞEKİLDE İSPATLANAMAYACAĞI İÇİN TANRIYI İNKAR EDEN KANT'IN ARDILI OLAN HEGEL, BUNA KARŞI, TANRININ VARLIĞINA DAİR BİR FELSEFİ KANIT BULMAK İÇİN UĞRAŞTI.

DAHA DOĞRUSU, HEGEL TANRININ VARLIĞINI DİN YOLUYLA DEĞİL, FELSEFE YOLUYLA İSPATLAMAK İSTER. HEGEL BİR TANRI İNANCININ HAKLI GÖRSE DE, DİN AYGITININ VARLIĞINI HAKLI GÖRMEZ. TABİ O ZAMAN KİLİSE HEGEL'İ LANETLER.

HEGEL'E GÖRE, TANRININ KENDİNE İLİŞKİN BİLİNCİ İNSANIN TANRIYA İLİŞKİN BİLİNCİNDEN BAŞKA BİRŞEY DEĞİLDİR. DEMEK Kİ TANRI, İNSAN ARACILIĞIYLA KENDİ VARLIĞININ BİLİNCİNE VARIR.

HEGELİN TALEBELERİNDEN ŞAİR HEINE DAHA BASİT BİR ŞEKİLDE ANLATIYOR:

YANİ, TANRI İNSANI YARATMADI, TANRIYI YARATAN İNSANDI.

HEGEL RUHUN ÖLÜMSÜZLÜĞÜNE DE İNANMAZDI, AMA (O GÜNLERDE BİRLİK İÇİNDE OLAN) KİLİSE VE DEVLET ONA GÖZ AÇTIRMIYOR, SALDIRIYORDU. BİRAZ GERİ ÇEKİLDİ, DÜŞÜNCELERİNİ HALKA YAYMAYI REDDETTİ. ASLINDA DÜŞÜNCELERİ FELSEFEDEN VE SÖYLEMDEN İBARETTİ VE İNSANLAR DİNİ İNANÇLARINA GÖRE YAŞAMAYI SÜRDÜRMELİYDİ.

AMA, HEGELİN GÜÇLÜ OLDUĞU VE MARX'I ESAS ETKİLEDİĞİ ALAN TARİH FELSEFESİ İDİ. HEGEL'E GÖRE İNSANLIK, ÇATIŞMALAR, SAVAŞLAR, DEVRİMLER SAYESİNDE İLERLİYOR, GELİŞİYORDU. YANİ EZEN VE EZİLENLER ARASINDAKİ MÜCADELE SAYESİNDE. "BARIŞ VE UYUM" DİYORDU "İLERLEMELERE YOL AÇMAZ."

AMA HEGEL SOSYAL MÜCADELELERDEN DEĞİL, YALNIZCA DİNSEL MÜCADELELERDEN SÖZ EDİYORDU. İŞÇİYLE PATRON, EZİLENLERLE EZEN ARASINDAKİ MÜCADELELERDEN DEĞİL, SADECE SAF "TİNSEL" MÜCADELELERDEN, DÜŞÜNCELER ARASINDAKİ MÜCADELEDEN SÖZ EDİYORDU

ÖLDÜĞÜNDE, BU GİBİ ÇELİŞKİLERİ TAKİPÇİLERİNİN SAĞ VE SOL HEGELCİLER DİYE İKİYE BÖLÜNMESİNE SEBEP OLDU. SOL HEGELCİLER, ÜSTADIN EN İLERİ DÜŞÜNCELERİNİ SAHİPLENİRKEN, SAĞLAR DA ONUN MUHAFAZAKAR-TİNSEL YANINDA TAKILIP KALDILAR.

SOL HEGELCİLERİN İÇİNDE, HEGEL'İN KURAMINI UYGULAMAYA KOYMAK İSTEYEN VE MONARŞİNİN KUTSAL İLKELERİNİ REDDEDEN

LUDWIG FEUERBACH

BAŞI ÇEKİYORDU. MARX DA ONUNLA İLERİLEDİ.

KISA SÜREDE, ÖĞRENCİLER HOCALARINI TERK ETTİ. MARX, SOL HEGELCİLERDEN DAHA KÖKTENCİ, DAHA NET VE DAHA PRATİKTİ. AZ LAF, ÇOK İŞ İSTİYORDU.

HEGELCİLER DERİN FELSEFE VE DİN TARTIŞMALARINA DALMIŞLAR KAFA ÜTÜLEMEKTEN BAŞKA İŞE YARAMIYOR TOPLANTILARI. MARX DA KAFAYI SIYIRMAMAK İÇİN RENANYA GAZETESİNDEN GELEN İŞ TEKLİFİNİ KABUL ETTİ. SENE 1842.

HEM FİLOZOF, HEM DE DÜRÜST GAZETECİ. HMM. BU HERİF AÇLIKTAN ÖLMEK İSTİYOR HERHALDE.

BİR SÜRE SONRA MARX YAZI KURULUNU ETKİSİ ALTINA ALDI VE BAŞYAZARLIK GÖREVİNE GETİRİLDİ. ONUN YÖNETİMİNDE GAZETE ÖYLE GÜÇLENDİ Kİ, HÜKÜMET "TEZ KAPATILSIN" DİYE BUYRUK VERDİ.

ÖZGÜRLÜK İYİ GÜZEL DE, BANA HIRSIZ DEMEK İÇİN KULLANMASALAR... (HIRSIZSAM KİME NE BUNDAN)

BÖYLECE, SİYASAL GAZETECİLİK MARX'LA BİRLİKTE DOĞMUŞ OLDU. BASIN, DÜŞÜNCELERİ YAYMAK, HALKIN KÖTÜ YÖNETİLMESİNİ ELEŞTİRMEK, HALKIN SEFALETİNİ KAMUOYUNA SUNMAK İÇİN KULLANILMAYA BAŞLANDI.

MARX, KAFE FİLOZOFLARININ AMAÇSIZCA KONUŞUP DURDUKLARI DÜŞÜNCELERİ UYGULAMAYA SOKMAK ÇABASINDAYDI. MOSELLE BÖLGESİ KÖYLÜLERİ ÜZERİNE YAPTIĞI ÇALIŞMAYLA MÜLAKATA DAYALI HABERCİLİĞİ BULAN O'YDU...

AMAAA İŞTE BİZİM KARLIN DA Bİ YÜREĞİ VARDI. ERGENLİK ÇAĞINDAN İSİNE KADAR, GÜZEL (VE ZENGİN) BİR ALMAN KIZLA SÖZLÜ KALMIŞLARDI. JENNY VON WESTPHALEN ADINDAKİ GENÇ VE SOYLU KIZININ BABASI 7 YILLIK BİRLİKTELİKLERİNDEN SONRA HAKLI BİR SORU SORUYORDU: "DÜĞÜNÜ NE ZAMAN YAPIYORUZ?"

FAKAT MARX'IN NE PARASI VARDI, NE İŞİ NEYLE ÇEKİP ÇEVİRECEKTİ HEM EVİ, HEM BU SOYLU GÜZELİN İSTEKLERİNİ. PARİS'TEKİ ALMAN SÜRGÜNLER BİR DERGİDE ÇALIŞMASINI TEKLİF ETTİLER. MARX TEKLİFİ KABUL ETTİ.
PARİS'TE 19 HAZİRAN 1843'TE JENNY İLE DÜNYA EVİNE GİRDİ.

MARX PARİSTE "FRANCO-GERMAN ANNALS" ADLI BU DERGİNİN BÜTÜN SAYILARINDA ÇALIŞTI.

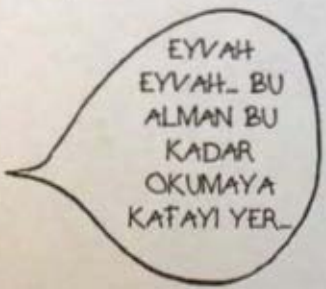

LAKİN ALMANYA'DAKİ KAÇAKLARA DAĞITILMAK ÜZERE YOLA ÇIKAN DERGİNİN AÇTIĞI DERTLER BİTMEK BİLMİYORDU. DAHASI, MARX KENDİSİ İÇİN "KATASIZ HERİF, Bİ CACIKTAN ANLAMIYOR" DİYEN DERGİ YÖNETİCİSİYLE ANLAŞAMIYORDU.

NEDEN Mİ? MARX PARİSTE FRANSIZ DÜŞÜNÜRLERİYLE (BLANC-PROUDHON-LEROUX) VE RUS ANARŞİSTLERİ BOTKİN VE BAKUNİNİYLE DOĞRUDAN İLİŞKİ KURDUĞU İÇİN DAHA DA RADİKALLEŞMİŞTİ. (BİR DE ÜSTÜNE, İNGİLİZ İKTİSAT OKULUNUN, ADAM SMITH İLE DAVİD RİCARDO'NUN İKTİSAT KURAMLARINI İNCELEMEYE DALDI.

PROUDHON
FRANSIZ FİLOZOFU

AMA MARX'I ESAS DÖNÜŞTÜREN KENDİSİ GİBİ BİR ALMAN OLAN VE 'RENANYA GAZETESİ' DÖNEMİNDEN BU YANA TANIDIĞI FRİEDRİCH ENGELS'LE DOSTLUĞU VE ORTAK ÇALIŞMALARIYDI

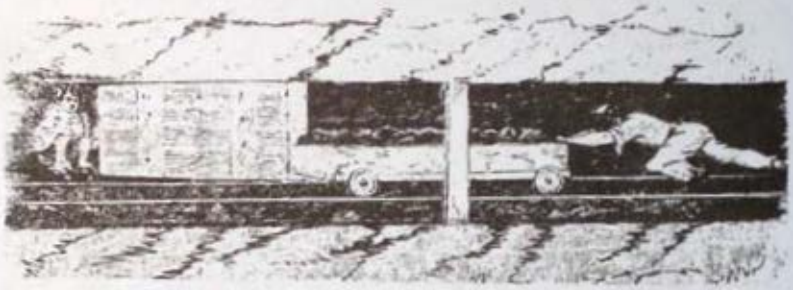
ENGELS KİMDİR?..

ENGELS

MARX'TAN İKİ YAŞ KÜÇÜK OLAN ENGELS, ZENGİN BİR DOKUMA FABRİKATÖRÜNÜN OĞLUYDU. BABASI ONU İŞLETMELERİNDEN BİRİNİ YÖNETMEK ÜZERE İNGİLTERE'YE GÖNDERMİŞTİ. ENGELS ORAYA BİR TÜRLÜ ISINAMAMIŞTI, AMA İŞÇİ SINIFININ SEFALETİYLE YÜZLEŞTİĞİNDE DERİNDEN SARSILMIŞTI.

DÖNEMİN BİRÇOK SANATÇISI BİZE İNGİLİZ İŞÇİLERİNİN YAŞADIĞI SEFALET VE SÖMÜRÜYE DAİR KANITLAR BIRAKMIŞTIR.

PATRONLAR BOYLARININ KÜÇÜKLÜĞÜNDEN (DAHA DOĞRUSU ÜCRETLERİNİN DÜŞÜKLÜĞÜNDEN) ÇOCUKLARI MADENLERDE -VE BİLCÜMLE FABRİKADA- SÖMÜRÜYORLARDI.

DOMUZLAR!..

ENGELS İNGİLTERE'DEN İŞÇİ SINIFININ ORDAKİ DURUMUNU DİLE GETİREN BİR YAZI YOLLAMIŞTI "ANNALS"A. MARX ONUN DÜŞÜNME BİÇİMİNDEN ÇOK ETKİLENDİ. ENGELS 1844'TE PARİSE MARX'I ZİYARETE GELDİĞİNDE DOST OLDULAR, BERABER ÇALIŞMAYA KARAR VERDİLER.

MARX'IN DEVRİMCİ EYLEMLERİ VE YAZILARI KISA SÜREDE BÜYÜK BİR TEHDİT OLUŞTURDU. ALMAN HÜKÜMETİ, MARX'I SINIRDIŞI ETMESİ İÇİN FRANSA'YA BASKI YAPMAYA BAŞLADI. BELÇİKA'YA SÜRGÜNE GÖNDERİLDİĞİNDE DAHA DA RADİKALLEŞTİ. ORADAN DA YOLLANDI. ALMANYA'YA DÖNDÜ. NEYSE SÖZÜN ÖZÜ 1849'DA LONDRA'YA YERLEŞENE DEK ORADAN ORAYA KOŞTURDU DURDU.

YAŞ: 30
EKONOMİK DURUM: REZALET
İŞ: PARA GETİREN BİR İŞ YOK.

MARX, PRUSYA YURTTAŞLIĞINDAN ÇIKIP, VATANSIZ BİRİ - BİR "DÜNYA VATANDAŞI"- OLDU.

LONDRA'YA İLTİCA ETMEDEN ÖNCE, MARX İLE ENGELS KOMÜNİSTLER BİRLİĞİ ADLI GİZLİ BİR PROPAGANDA ÖRGÜTÜNÜNÜN ÜYESİYDİLER. BİRLİĞİN TALİMATIYLA ONU SONRADAN DÜNYAYA YAYILAN BİR ESERİ YAZMAYA KOYULDULAR:

TABİ PARA KAZANMADIK BU İŞTEN

KOMÜNİST PARTİ MANİFESTOSU

AVRUPA'DA BİR HEYULA KOL GEZİYOR - KOMÜNİZM HEYULASI. KÖHNE AVRUPA'NIN TÜM GÜÇLERİ: PAPA VE ÇAR, METTERNİCH VE GUİZOT, FRANSIZ RADİKALLERİ VE ALMAN POLİSİ BU HEYULAYA KARŞI KUTSAL BİR SÜREK AVI İÇİN ARALARINDA İTTİFAK ETMİŞLERDİR. İKTİDARDAKİ HASIMLARI TARAFINDAN, KOMÜNİST DİYE DAMGALANMAMIŞ MUHALEFET PARTİSİ Mİ VAR? BU AŞAĞILAYICI SUÇLAMAYI, MUHALEFETTE KENDİSİNDEN DAHA İLERİCİ KİMSELERİN ÜSTÜNE ATMAKLA KALMAYIP, GERİCİ HASIMLARININ DA ÜSTÜNE ATMAMIŞ MUHALEFET PARTİSİ Mİ VAR?

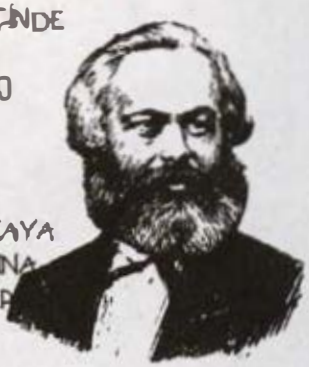

İLKİN YARATTIĞI ETKİ FAZLA DEĞİLDİ AMA YAYILMAYA BAŞLAYINCA DÜNYANIN DÖRT YANINA, TESİRİ BÜYÜK OLDU. MANİFESTO'NUN ORTAYA ÇIKIŞI İNSANLIK TARİHİNİN EN ÖNEMLİ OLAYLARINDAN BİRİDİR.

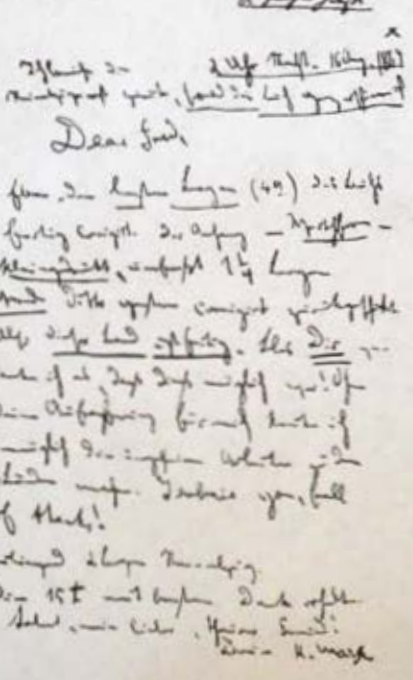
(BÖYLE BAŞLIYOR MANİFESTO. İLERİDE DAHA DETAYLI GÖRECEĞİZ)

MARX YAŞAMININ GERİ KALANI BÜYÜK BİR SEFALET İÇİNDE LONDRA'DA GEÇİRDİ (YEDİ BEBESİNDEN ÜÇÜ İLAÇ YOKLUĞUNDAN ÖLMÜŞTÜ) AMA O, DEVRİMCİ KİTAPLAR VE MAKALELER YAZMAYA DEVAM ETTİ. YAZILARINA GAZETELERDEN TALEP GELDİKÇE CESARETLENİYORDU.

BU GAZETELERDEN BİRİ DE NEW YORK DAILY TRIBUNE İDİ.

ENGELS DESTEK OLDU. ÇOĞU ZAMAN DA BAKTI ONA. JENNY'NİN BABASI ÖLDÜĞÜNDE ELİNE GEÇEN AZICIK MİRAS DA BORÇLARA GİTTİ. DEMİRYOLLARINDA MEMURLUĞA BAŞLAYACAKTI Kİ, O KÖTÜ EL YAZISINDAN DOLAYI REDDEDİLDİ (HAKSIZLAR MI, SİZ SÖYLEYİN.)

MARX'IN NE SÜREKLİ BİR GELİRİ, NE KALICI BİR İŞİ, NE DE BİR BANKA HESABI VARDI. AMA ONA VE AİLESİNE BİŞEY KAZANDIRMAYAN YAZILARI, MİLYONLARCA İNSANIN KAZANIMI OLDU.

MARXIN FİKİRLERİNİN HALK ARASINDA BİR HEZEYAN YARATTIĞINI SANMAYIN. AKSİNE, BİR ALMAN MÜLTECİ ÇEVRESİ VE DAR BİR AYDIN GRUBU DIŞINDA BİLEN YOKTU.

Marx'ın iktisat kuramları ölümünden önce işçi sınıfı içerisinde ve alanında yetkin düşünürler arasında etki yaratmadı. Aynı şey, emek-değer, artı-değer, yoğunlaşma ve birikim, yabancılaşma ve yoksullaştırma, bunalım ve çöküş, sınıf mücadelesi ve devrim kuramları için de geçerlidir. Ama 19. yüzyılın sonuna gelindiğinde, bu kuramların birçoğu artık işçi hareketi içinde şiddetli bir şekilde tartışılıyordu; kimilerinse mutlak geçerli kuramsal nitelliğine rağmen, ona evrimci bir anlam atfediyorlardı.

YAYIMLANAN KİTAPLARININ VE DERGİLERİN TİRAJLARI ÇOK DÜŞÜKTÜ. KARLIN DİLİ DE PEK ÇOKLARI İÇİN ANLAŞILIR DEĞİLDİ. BU YÜZDEN ÇOK AZ KİŞİ ONUN DEĞERLİ AMA ZOR FİKİRLERİNİ ANLAYABİLİYORDU.

ANCAK 1917'DE, LENİN'İN RUSYA'DAKİ ZAFERİYLE, ESERLERİNİN DÜNYA GENELİNDE YAYILMASIYLA TARTIŞILIR, İNCELENİR OLDU.

Öylesi bir sefalet içinde çalışmak imkansız gibiydi. Marx ailesinin altı ferdi Dean Caddesi'ndeki iki göz evde yaşamaya çalışıyorlardı. Giysileri yama içindeki Marx baren sokağa bile çıkamıyordu. Yazmaya kağıdı yoktu ama ailesinin durumu düşünüldüğünde bu işin en önemsiz yanıydı. O sıralarda Francesca dünyaya geldi. Ama yavrucak bu sefalete uzun süre dayanamadı. Bayan Marx bir arkadaşına yazdığı mektupta bu zor zamanları şöyle anlatıyor: "Üç çocuğumuzla yanı başımızda soğuk ve soluksuz yatan küçük meleğimiz için sarılıp ağlaştık. Yavrumuz öldüğünde en sefil dönemimizi yaşıyorduk. Yakınlarda oturan ve kısa süre önce ziyaretimize gelmiş olan bir Fransız mülteciniin yanına koştum. Durumumuzu anlatınca üzüldü de adamcağız, çıkarıp iki İngiliz lirası verdi. Bu para ile zavallı yavrumun huzur içinde uyuyabileceği bir küçük tabut alabildik... Doğduğunda beşiği yoktu, öldüğünde ise rahat uyusun diye içine koyabileceğimiz bir tabutu zor alabildik..."

MARX ÖMRÜNÜN SON 25 YILINI, BAŞYAPITI OLAN VE BİTİREMEDİĞİ "KAPİTAL"İ YAZMAYA ADADI.

ÜÇ CİLT OLMASI PLANLANAN BU YAPIT MARX'A PAHALIYA MAL OLDU. SADECE BİR CİLDİ YAZIP GÖZDEN GEÇİREBİLDİ. ENGELS, İKİNCİ VE ÜÇÜNCÜ CİLTLERİ MARX'IN NOTLARINA VE EL YAZMALARINA BAKARAK DÜZENE KOYUP TAMAMLADI. MARX SON YILLARINDA HASTALIKLARDAN YAKASINI KURTARAMADI.

Das Kapital.

Kritik der politischen Ökonomie.

Von

Karl Marx.

Erster Band.

Buch I: Der Produktionsprozess des Kapitals.

Das Recht der Uebersetzung wird vorbehalten.

Hamburg
Verlag von Otto Meissner.
1867.

New-York: L. W. Schmidt. 24 Barclay-Street.

ALMAN, İNGİLİZ, FRANSIZ VE KUZEY AMERİKA DERGİLERİ İÇİN YAZDIĞI MAKALELER DIŞINDA, MARXIN KALEME ALDIĞI KİTAPLAR ŞUNLARDI:

1841: "DEMOKRİTOS İLE EPİKUROSUN DOĞA FELSEFELERİ ARASINDAKİ AYRIM ÜZERİNE"
1843: "YAHUDİ SORUNU ÜZERİNE"
1844: "HEGELİN HUKUK FELSEFESİNİN ELEŞTİRİSİ" VE "EKONOMİ VE FELSEFE ELYAZMALARI"
1845: "KUTSAL AİLE" VE "FELSEFENİN SEFALETİ"
1846: "ALMAN İDEOLOJİSİ"
1848: "KOMÜNİST MANİFESTO"
1850: "FRANSADA SINIF SAVAŞIMLARI"
1852: "LOUİS BONAPARTEIN 18. BRUMAİREİ"
1857: "EKONOMİ POLİTİĞİN ELEŞTİRİSİNE KATKI"
1865: "ÜCRET, FİYAT VE KAR"
1871: "FRANSADA İÇ SAVAŞ"

1867
1893
1894
> KAPİTAL I-II VE III CİLTLER"

MARXIN ESERLERİ İÇİN, İŞÇİ SINIFININ TEMEL KİTABIDIR DENEBİLİR. AMA GARİP OLAN ŞUDUR Kİ, BUNLARI PEK AZ İŞÇİ ANLAYABİLİR. YAZDIKLARININ ÇOĞU ONLARA MATEMATİK GİBİ SOYUT VE ZOR GELİR. AMA İŞTE O ESERLERDİR, DEĞİŞTİREN DÜNYAYI.

SON YÜZYILDAKİ TÜM TOPLUMSAL HAREKETLER MARKSİZMDEN ETKİLENMİŞTİR. (KÜBA, ŞİLİ, MEKSİKA, VIETNAM, KORE, KIBRIS, MACARİSTAN, ÇEKOSLOVAKYA, DOĞU ALMANYA, ENDONEZYA, POLONYA, TİBET, BOLİVYA, GUATEMALA, KONGO, ARNAVUTLUK, YUNANİSTAN, ANGOLA VS.)

İNSAN BİLGİSİNİN HER DALI MARX'TAN İZLER TAŞIR. İŞTE MARX'TAN ESİNLENEN, KENDİLERİ DE MİLYONLARCA İNSANI ETKİLEMİŞ BÜYÜK İSİMLERDEN BAZILARI:

BU KISA YAŞAMÖYKÜSÜNÜN ARDINDAN, ŞİMDİ MARKSİZMİN NE OLDUĞUNU VE İNSANLIĞIN İLERLEMESİNE MARX'IN NASIL BUNCA KATKI KOYDUĞUNU GÖRECEĞİZ.

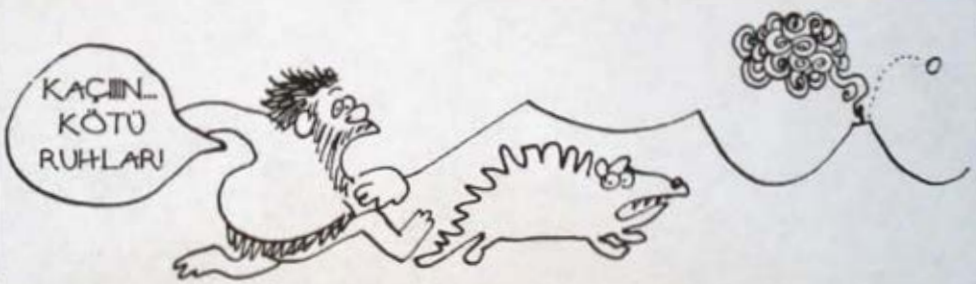

DÜNYADA İNSANLAR NE DÜŞÜNÜP DURDULAR?

İFADE ETMEDİKLERİ SÜRECE İNSANLARIN NE DÜŞÜNDÜKLERİNİ BİLMEK İMKANSIZDIR. KONUŞMA YOLUYLA İFADE ETSELER DAHİ GERİYE YAZILI BİR KALIT BIRAKMIYORLARSA BU İŞ YİNE DE ZORDUR. PEKİ İLK İNSANLAR NELER DÜŞÜNDÜLER?

İLK ÇAĞLARDA KORKU VE CEHALET HAKİMDİ. GERÇEKLERDEN BİHABER OLDUKLARINDAN ETRAFLARINDAKİ HER ŞEYDEN KORKARLARDI. "GÖĞÜ KİM GÜRLETTİ?", "YERİ KİM YERİNDEN OYNATTI", "YAĞMURU KİM YAĞDIRDI" TÜRÜNDEN SORULARA DOĞAÜSTÜ CEVAPLAR ARARLARDI.

BÖYLECE İNSANOĞLU DOĞA OLAYLARINI AÇIKLAMAK İÇİN TANRILARI YARATTI. YAĞMUR, ATEŞ, TOPRAK, GÜNEŞ TANRILARI, BEREKET TANRIÇASI, AV TANRISI.. ORTALIK TANRIDAN GEÇİLMİYORDU..

SONRA, TANRI KAVRAMIN KENDİ HESABINA KULLANAN BÜYÜCÜLER VE EFSUNCULAR ÇIKTI ORTAYA. KENDİLERİNİ TANRILARIN GÖNDERDİĞİ TEMSİLCİLER OLARAK TANITIYOR, DOĞAÜSTÜ GÜÇLERİMİZ VAR DİYE MİLLETİ KANDIRIYORLARDI.

İLK SINIFLAR BÖYLE ÇIKTI ORTAYA, EZEN SINIF İLE EZİLEN SINIF. HER ŞEYE İNANAN CAHİLLER İLE BU DURUMDAN FAYDALANARAK ÇALIŞMAYIP DA SÖMÜRENLER.

AMA, BİR DE KAFASINI KULLANANLAR, ÇEVRELERİNDE MEYDANA GELEN OLGULARA MANTIKSAL BİR AÇIKLAMA GETİRMEK İÇİN UĞRAŞANLAR DA ÇIKTI ORTAYA: DÜŞÜNÜRLER.

TELSEFE DİNİ İNANÇLARA GETİRİLEN BİR ELEŞTİRİ OLARAK DOĞUDA İNSANOĞLU DOĞADAKİ OLAYLARA MANTIKSAL NEDENLER ARARKEN TELSEFE BİLİMİ YARATTI.

BÖYLECE BUGÜNE DEK VARLIĞINI SÜRDÜREN İKİ KARŞIT TARAF ORTAYA ÇIKTI: BİLİME İNANANLAR VE DİNE İNANANLAR

ADINI İLK DUYDUĞUMUZ FİLOZOFLARDAN BİRİ, KOLOFONLU XENOFANES ADLI BİR YUNANLIYDI. PUTLARA TAPINMAYI REDDEDİYOR VE ŞÖYLE DİYORDU:

"ÖKÜZLERİN, ATLARIN, ASLANLARIN ELLERİ OLSAYDI, TANRILARIN RESMİNİ, ATLAR AT GİBİ, ÖKÜZLER ÖKÜZ GİBİ, ASLANLAR DA ASLAN GİBİ ÇİZERDİ ÇİZDİKLERİ TANRILAR, HAYVANLARIN SURETİNE BÜRÜNDÜLERDİ."

XENOFANES'İN ESERLERİ YOK EDİLDİ. EGEMEN SINIF, BU DENLİ GÜLÜNÇ DURUMA DÜŞÜRÜLMEYE DAYANAMAZDI ELBET. "KUTSAL VE MEŞRU" İKTİDARININ SIRTINI DAYADIĞI TANRILARIN VARLIĞINDAN ŞÜPHE EDİLMESİNE TAHAMMÜL EDEMEZDİ. YİNE DE XENOFANES'İN SÖYLEDİKLERİNE KULAK VEREN ÇOK OLDU.

ZAMAN İLERLEYİP CEPLER DOLDUKÇA, EGEMEN SINIF DİNİ DE GELİŞTİRDİ. YENİ YENİ TANRILAR, EFSANELER, RİTÜELLER, AYİNLER YARATTI. İNSANLAR TANRILARA VE TANRIÇALARA TAPINSINLAR DİYE YENİ TAPINAKLAR İNŞA EDİLDİ. ASIL AMAÇ, TANRILARIN HOŞUNA GİDECEK BAĞIŞLARI CEBE İNDİRMEKTİ.

AYNI DÖNEMDE, YENİ BİR RUHBAN SINIFI GELİŞTİ. KRAL VE DEVLETLERLE BİRLİK OLAN BÜYÜCÜLER, KUDRETLİ RAHİPLER HALİNE GELDİLER. TEBAAN YÜCE TANRILAR UĞRUNA KÖLELEŞTİĞİ KOCA İMPARATORLUKLAR KURDULAR. HANGİ TANRIYA İNANMALI HANGİSİN ÇÖPE ATMALI, "DEVLET" BİLİRDİ.

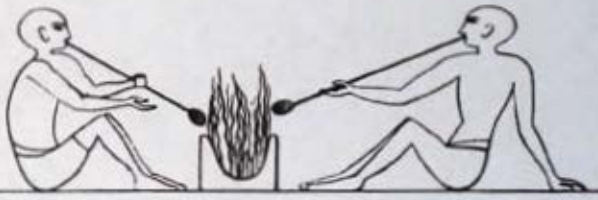

İŞ ÖYLE BİR NOKTAYA GELDİ Kİ, BAŞLADILAR KRALLARA DA TAPINMAYA.

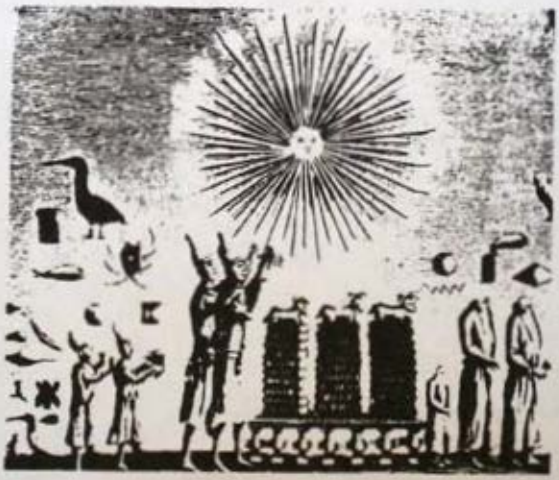
BU ARADA, VARLIĞIN HAKLI GÖSTERMEK İÇİN DİN BİLE KENDİ FELSEFESİNİ YARATTI: İLAHİYAT, YANİ TANRI BİLİM.

DİNİN İLK KEŞFİ, ÖLÜMDEN SONRA VAR OLDUĞU SÖYLENEN BİR ÖTE DÜNYAYDI.

BU İŞİ İLK ÇIKARANLARDI MISIRLILAR...

MISIRLILARIN İDDİASI OLDUKÇA BASİTTİ: OSİRİS (TANRI) TARAFINDAN YARATILAN İNSAN, YERYÜZÜNDE DE ONA İBADET ETMELİYDİ. GÜNÜN BİRİNDE KÖLELİKTEN KURTULACAĞI, HUZURA ERECEĞİ UMUDUYLA GEÇİRMELİYDİ HAYATINI BİR KÖLE OLARAK TABİ.

YERSEN...

SİZE DE TANIDIK GELMEDİ MİR..

BU İDDİALARIN VE SAÇMALIKLARIN YANINDA, KÖR İNANÇLARA KARŞI ÇIKANLAR, OLAN BİTENİ BİLİME DAYANARAK ÇÖZÜMLEMEK YOLUNU SEÇENLER DE VARDI

KİMDİ BUNLAR?

HMM... THALES MESELA

MİLASLI THALES

FELSEFENİN BABASI OLARAK KABUL EDİLİR. İSA'DAN DÖRT YÜZYIL ÖNCE YAŞADI. GÖKBİLİMLE VE DOĞAL OLAYLARIN BİLİMSEL İNCELENMESİYLE UĞRAŞTI.

HER ŞEY HAREKET HALİNDE... KİMDİR BUNU YAPAN?..

PİSAGOR

BİR KILÇIK DAHA... METAMATİĞİN BABASI... ONA GÖRE HERŞEYİN KÖKENİNDE SAYILAR YATIYORDU... TABİ YAŞAMIN DA...

BEDENİN PARÇALARI ARASINDA ŞAŞMAZ BİR MATEMATİK İLİŞKİ OLDUĞU SONUCUNA VARDI.

PİSAGOR İLE ÖĞRENCİLERİ (FASÜLYE YEMENİN YASAK OLDUĞU BİR GARİP TARİKATTI BUNLAR) YERYÜZÜNÜN EVRENİN MERKEZİ OLMADIĞINI İLK İLERİ SÜRENLERDİ.

SONUNDA YOBAZLARIN HIŞMINA UĞRADILAR, TARİKATLARI DAĞITILDI.

DERKEN

HERAKLİTOS

ÇIKTI ORTAYA, DİYALEKTİĞİN, YANİ TARTIŞMA SANATININ BABASIYDI.

TANRITANIMAZ BİR FİLOZOF OLAN HERAKLİTOS, HER ŞEYİN AYNI ANDA HEM VAR HEM DE YOK OLDUĞUNU YANİ SÜREKLİ BİR DEĞİŞİM HALİNDE AKIP GİTTİĞİNİ, GÖRÜNÜP KAYBOLDUĞUNU ÖĞRETTİ.

İKİ KEZ YÜREMEZSİN Kİ AYNI DEREDE. SEN GİRİP ÇIKANA KADAR, GİDER ESKİ DERE, GELİR YENİ DERE.

VAY, YAŞLI KURT VAY!

BU KAFADARLARIN DA BAŞLARI BELADAN KURTULAMADI. KOĞUŞTURULDULAR... BİLİM HENÜZ ÇOK GERİLERDEYDİ. ONLARIN TANRITANIMAZ KURAMLARINA YER YOKTU.

EŞYANIN TABİATI OKLA YAY GİBİDİR. KARŞITLAR ARASINDAKİ GERİLİMLERE DAYANIR.

NE ZIRVALIYORSUN LENİ.

ARTIK SİCİLYA'YA GİDEBİLİRİZ.

SİCİLYA'DA EMPEDOKLES ADINDA BİR FİLOZOF YAŞIYORDU. "TÜM İNSANLAR EN BAŞTA TANRIYDILAR. AMA PİSLİKLERİ VE KÖTÜLÜKLERİ YÜZÜNDEN DÜNYAYA SÜRÜLDÜLER." DİYORDU.

HER ŞEYİN HAVA, ATEŞ, SU VE TOPRAKTAN OLUŞTUĞUNU İDDİA EDİYORDU. BU İDDİA ORTAÇAĞA DEK SÜRDÜ.

MODERN KİMYANIN TEMELİYDİ BU.

BU ELEMENTLERE İKİ GÜCÜN ETKİSİNİ DAHA EKLİYORDU: ÇEKİM VE İTİM. ÇEKİM İLE İTİM, AŞKLA NEFRET. EVRENDEKİ HER ŞEYİN YAŞAM VE ÖLÜM RİTMİNE GÖRE HAREKET ETMESİNİ SAĞLIYORLARDI.

AŞK BİRLEŞTİRİR, NEFRETSE AYIRIR. DEĞİŞİM VE HAREKET BÖYLECE DOĞAR.

İŞTE SİZE AĞZINI TUTAMADIĞI İÇİN ÖLEN BİR DOĞRUCU DAVUT DAHA:

ANAXAGORAS.

"GÜNEŞ ATEŞ VE KAYANIN BASİT BİR BİLEŞİMİDİR." DİYORDU. (ATİNALI CAHİLLERİN İNANDIĞI GİBİ BİR TANRI DEĞİL YANİ.)

AMA SOKRATESİN BAŞINA GELEN EN KÖTÜSÜYDÜ

SOKRATES

MİZAHIN BABASIYDI. MAYTAP GEÇERDİ HER ŞEYLE. TANRILARLA, FİLOZOFLARLA, HÜKÜMETLE, DİNLE.. TABİ KENDİSİYLE DE.. ŞİŞMANIM, BODURUM, KELİM, KARGA BURUNLUYUM, PASAKLIYIM DİYE.

İLK YARAMAZLIĞI, AHLAKİ OLANLA DİNSEL OLANI BİRBİRİNDEN AYIRMAKTI:

SONUNDA, SOKRATES TOPLUM YAPISINA ZARAR VERMEKLE, KURUMLARA SALDIRMAKLA, DİNSİZLİKLE, AHLAKSIZLIKLA SUÇLANDI. BALDIRAN ZEHİRİYLE ÖLÜME MAHKUM EDİLDİ. ZEHRİ İÇERKEN BİLE ÖĞRENCİLERİYLE ŞAKALAŞMAYI SÜRDÜRDÜ.

YUNAN FELSEFESİ ŞU ÜÇ BÜYÜK DEHAYLA SONA ERDİ

EFLATUN, DEMOKRİTOS, ARİSTOTELES...

EFLATUN GÖRÜŞLERİNİ SUNARKEN DİYALOG TARZINI KULLANIRDI. BU YOLLA FELSEFENİN ŞU ÜÇ ANA SORUNUNU ORTAYA KOYDU...

İNSAN DOĞRUYU NEREDE BULABİLİR?

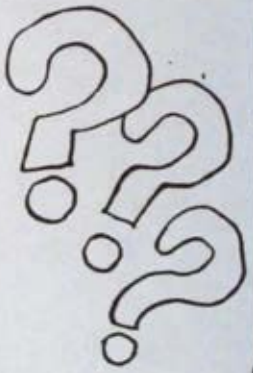
EVRENİN KÖKENİ NEDİR?

İNSANIN YAŞAMDA AMACI NE?

EFLATUN BU SORULARA VERDİĞİ YANITLARLA "NESNEL İDEALİZM" ADI VERİLEN BİR FELSEFE ÖĞRETİSİ KURDU. ONA GÖRE ŞEYLER İDEALARIN YANSIMASINDAN BAŞKA BİR ŞEY DEĞİLDİ. ÖLÜMSÜZ OLAN İDEALARDI, ŞEYLER İSE GEÇİCİYDİ.

EFLATUN'A GÖRE, ŞEYLERE DAİR DOĞRU BİLGİLERİMİZİ, DUYULARIMIZ YOLUYLA DEĞİL, AKIL YÜRÜTME YOLUYLA EDİNİRİZ. YANİ, İNSANOĞLU DOĞRUYU BİLİM YOLUYLA ÖĞRENEMEZ. ANCAK "ÖTE DÜNYADAN" GELEN "İLHAM"LA ÖĞRENEBİLİR. İNSANLAR ŞEYLERİN NE OLDUĞUNU KENDİ KENDİLERİNE, TANRININ ŞEYLERLE İLGİLİ SUNDUĞU İDEALAR OLMADAN BİLEMEZLER.

EFLATUN

YAPTIĞI YORUMLAR EGEMENLERİN HOŞUNA GİTTİ: BİRİLERİ SOYLULARA VE ZENGİNLERE HİZMET ETMELİYDİ, YOKSULLAR ŞİKAYET ETMEDEN YAŞAYIP, ÖTE DÜNYADAKİ MUTLULUKLA İLGİLENMELİLERDİ. ÖTE DÜNYA DA HAYAL MAHSULÜ OLACAK DEĞİLDİ YA.

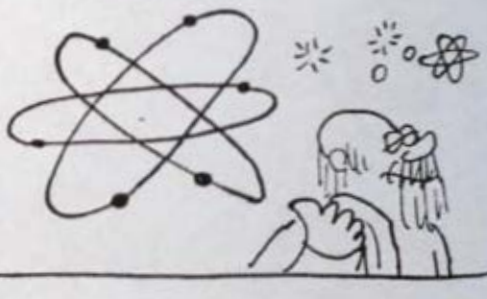
DAHA SONRA, KATOLİK KİLİSESİ EFLATUNUN GÖRÜŞLERİNİ, "RUHUN ÖLÜMSÜZLÜĞÜ" VE "BEDENİNİN MAHREMİYETİ" ÜSTÜNE ÖĞRETİLERİNİ DESTEKLEMEK İÇİN KULLANDI AMİN.

DEMOKRİTOS

MADDECİ GÖRÜŞLERİ NEDENİYLE ÖLDÜRÜLDÜ.

DEMOKRİTOS, İSA'DAN ÜÇ, EİNSTEİN'DAN DA YİRMİ ÜÇ YÜZYIL ÖNCE ATOMLARDAN SÖZ EDİYORDU.

YUNAN DEVRİ İLE KAPANIR...

ARİSTOTELES

GERÇEK BİR BİLGEYDİ. BÜYÜK İSKENDER'İN HOCASIYDI. BÜTÜN BİLİM DALLARINA EL ATMIŞ OLAN BİR DAHİYDİ. (FİZİK, METAFİZİK, AHLAK, SİYASET, FELSEFE, BİYOLOJİ, ZOOLOJİ HAKKINDA YAZIP ÇİZDİ.) BU BÜYÜK ÖĞRETMENİN, YORULMAK NEDİR BİLMEZ BİLGENİN ETKİSİ 18. YÜZYILDA MADDECİLİĞİN DOĞUŞUNA KADAR DÜNYA ÇAPINDA SÜRDÜ.

ARİSTOTELES'İN EN İLGİ ÇEKİCİ BULUŞLARINDAN BİRİ, TOPLUMSAL MÜCADELELERİN KÖKENİNİN İNSANLARIN DURUMLARINDAKİ EŞİTSİZLİKTEN KAYNAKLANMASIYDI.

"HER ŞEY İKTİDARIN KİMDE OLDUĞUNA BAĞLI" DİYORDU ARİSTOTELES. EĞER ZENGİNLERDEYSE ONUN ADI OLİGARŞİDİR. DEMOKRASİDİR, HALKIN ELİNDEYSE. DEMOKRASİDE DE FARKLI SINIFLAR VARDIR. KÖYLÜLER, ZANAATKARLAR, ÜCRETLİLER. BUNLARDAN HANGİSİ EGEMEN, BİR DE ONA BAKMALI.

ARİSTOTELES HER NE KADAR KÖLELİĞİN VARLIĞINI, TOPLUMSAL AÇIDAN "GEREKLİ" OLDUĞU İÇİN HAKLI GÖSTERSE DE, TOPLUMSAL EŞİTSİZLİKLERİN TEMELİNDE İKTİSADİ DÜZENİN YATTIĞINI İLK KEŞFEDEN KİŞİDİR.

ANCAK ARİSTOLES EFLATUN'UN GÖRÜŞLERİNİ SAÇMA BULUYOR, ONLARI REDDEDİYORDU. ONA GÖRE, GERÇEĞİN TEK KAYNAĞI DUYULARDI.

AHLAKLA İLGİLİ "YAŞAMIN AMACI MUTLULUĞA ULAŞMAKTIR" DİYORDU. ŞUNU DA EKLİYORDU: "AMA PEK ÇOK SERSEM İÇİN MUTLULUK PARA, İKTİDAR VE İTİBAR DEMEKTİR."

GENÇ MARX'IN İLK FELSEFE ÇALIŞMASI İŞTE BU TEMALARLE İLGİLİYDİ. DOKTORA TEZİ DE BU KONUDAYDI.

DEMOKRİTOS İLE EPİKUROS'UN DOĞA FELSEFELERİ ARASINDAKİ AYRIM ÜSTÜNE.

OKUMUŞ DELİRMEK İSTEYEN VARSA ARANIZDA BU KİTABI SÖYLEYİVERSİN ADRESİNİ DE GÖNDEREYİM BİR TANE. SİZİ TEMİN EDERİM BİR KERE AÇINCA KAPAMAZSINIZ, İKİ HAFTADA DAHİ OLUR ÇIKARSINIZ. (TABİ BEŞİNCİ HAFTADA DELİRMEK DE VAR.)

FELSEFE O DURAKTA BEKLEYİP DURMADI ELBET. ANCAK, GERİCİ HRİSTİYANLIĞIN FALSOLARI NEDENİYLE ORTALARDA GÖZÜKMEDİ PEK.

BİLİM KİLİSEYE ESİR DÜŞTÜ...

O AKLA ZİYAN ÇAĞA BOŞUNA

İMAN ÇAĞI (ORTAÇAĞ) DEMEMİŞLER!

İMAN DEDİKLERİ DE HER TÜRLÜ BİLİMSEL ÇALIŞMANIN REDDİYDİ

İSANIN ÖLÜMÜNDEN SONRA ROMA'DA ZALİM BİR DİKTATÖRLÜK KURULDU. KİLİSEYE TERS DÜŞEN HERKES "KAFİR" İLAN EDİLDİ AVRUPA'DA FELSEFENİN ÖNDE GELEN BÜTÜN İSİMLERİ ENGİZİSYONUN KUTSAL ATEŞİNDE CAN VERDİ

BU KARA DÖNEMDE, BİLİM VE FELSEFE YALNIZCA AVRUPANIN DIŞINDA, İSLAM DÜNYASINDA GELİŞTİ. İBN-İ RÜŞT, İBN-İ SİNA GİBİ DÜŞÜNÜRLER İNCİLİN "CAHİLLER İÇİN BİR MASAL KİTABI" OLDUĞUNU GÖSTERDİLER.

← ERASMUS'UN İSPANYOL İNKİZİSYONU TARAFINDAN "KAFİR" OLDUĞU GEREKÇESİYLE SANSÜRLENMİŞ BİR RESMİ.

FELSEFE KAYDLARA KARŞINCA, BOŞ BELEŞ ADAMLAR "MELEKLERİN GÖBEK DELİKLERİ", "YENGEÇLERİN ÖLÜMSÜZLÜĞÜ" "KİLİSENİN GİZEMİ", "BABA, OĞUL, KUTSAL RUH" GİBİ ÇOOOK ÖNEMLİ KONULARDA ATIP TUTTULAR. AQUİNALI TOMAS, ÖRNEĞİN, ROMA KATOLİK KİLİSESİNİN DOGMALARINI HAKLI ÇIKARMAK İÇİN YİRMİ BİR CİLT LAF SALATASI YAPTI.

(KATOLİK SEMİNERLERİNDE BUGÜN BİLE BUNLAR TARTIŞILIYOR.)

İTALYAN DÜŞÜNÜR MAKYAVEL (1469-1527) KİLİSEYE İLK SALDIRAN, DİNSEL DİKTATÖRLÜĞE KARŞI İSYAN BAYRAĞI AÇAN KİŞİ OLDU.

KİLİSE, TANRIYI KENDİ ÇIKARLARI İÇİN KULLANDI.

BÖYLECE AÇILIR PERDESİ

RÖNESANS'IN.

RÖNESANS BİR KARŞI SALDIRIYDI. BİLİMİN, MANTIĞIN VE AKLIN DOGMAYA, DİNSEL DİKTATÖRLÜĞE, YOBAZLIĞA KARŞI SALDIRISI. İNSANLIK İÇİN ÇOK DEĞERLİ BİR ANLAMI VARDI: DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ.

NEDEN ASİLLERDEN GEÇİLMEYEN YERLERDE, YOKSULLUKTAN DA GEÇİLMEZ ACEP?

BACON.

DANTE, BOCCACCIO, PETRARCU, MAKYAVEL, LEONARDO DA VİNCİ, ERASMUS, LUTHER, VİCO, KOPERNİK, GALİLEO, KEPLER, NEWTON, BACON, BRUNO... İNSANLIK TARİHİNİN BU EN AŞAĞILIK DÖNEMİNİN SONA ERMESİNE VE DÜŞÜNCENİN ZAFERİNE İMZA ATTILAR...

Dominikli bir rahip ve Galileo'nun çağdaşı olan Giordano Bruno (1548-1600) Tanrı'yı ve Doğa'yı gerçekliğin etken ve edilgen iki unsuru olarak tasavvur eden Panteist öğretiyi benimsedi. "Sapkın" suçlamasıyla Engizisyon tarafından tutuklandı. Tövbe etmeyi reddettiği için de 1600 yılında yakıldı.

HEPSİ DE GERÇEĞİ, ROMA KİLİSESİNİN VE DİNİN ÇİZDİĞİ SINIRLARIN DIŞINDA ARADILAR. ANCAK ATILDIKLARI MACERANIN SONUÇLARINA DA KATLANMALARI GEREKTİ.

ASLINDA BU TEZ İKİ KÜÇÜK AYRINTI DIŞINDA PEK BİR ÖZELLİK TAŞIMIYORDU. VİCO BU TEZİ GELİŞTİRDİĞİNDE FEODAL DÖNEM SÜRMEKTEYDİ. DAHASI, TOPLUMUN SINIF MÜCADELESİ YOLUYLA DEMOKRASİYE DOĞRU BİR EVRİM GEÇİRMEKTE OLDUĞUNU SÖYLEYEN İLK KİŞİ VİCO'YDU.

ANCAK HATASI, BAHSETTİĞİ EVRİMİN DURACAĞINI, BURJUVA DÜZENİNİN YERİNİ YENİ BİR TOPLUMSAL DÜZENİN ALAMAYACAĞINI VE İNSANLIĞIN BAŞLADIĞI NOKTAYA GERİ DÖNEREK EVRİM DÖNGÜSÜNÜ YENİ BAŞTAN YAŞAYACAĞINI SANMASIYDI.

DESCARTES İLE SPİNOZA

İNSANLIK ONLARLA BERABER BAŞLADI AKLINI KULLANMAYA

17. YÜZYILDA, KİLİSENİN HALA HAKİM OLDUĞU BİR DÖNEMDE YETİŞTİ BU İKİ FELSEFE USTASI.

RENE DESCARTES, ÜSTÜN BİLİMSEL ZEKASININ DA YARDIMIYLA, DÜNYAYI MADDECİ BİR BAKIŞ AÇISIYLA AÇIKLAMA MÜCADELESİ VERDİ. ŞEYLERİN VARLIĞINI AKIL YOLUYLA AÇIKLARKEN, BİR YANDAN DA BİR TANRININ VARLIĞINI İSPATLAMAYA UĞRAŞTI.

AÇIK VE BELİRGİN BİR BİÇİMDE ALGILAYABİLDİĞİMİZ HER ŞEY MEVCUTTUR.

DESCARTESİN KARTEZYEN ÖĞRETİSİ (DÜŞÜNÜYORUM, ÖYLEYSE VARIM) HEM MADDECİ HEM İDEALİSTTİ. DESCARTES İNSANOĞLUNUN YALNIZCA BİR MAKİNA, AMA RUHU OLAN BİR MAKİNA OLDUĞUNA İNANIYORDU. RENE'YE GÖRE BU RUH BEYNİN İÇİNDE, EPİFİZ SALGI BEZİNDE BULUNUYORDU.

DESCARTES MEKANİK BİR DÜNYA GÖRÜŞÜNE SAHİPTİ. MEKANİK GÖRÜŞÜN BAŞIMIZA NELER AÇTIĞINI ANLAYACAĞIZ YAKINDA.

SEVENİ YOKTU SPİNOZANIN. EN BAŞTA YAHUDİ OLDUĞU İÇİN, SONRA DA BIRAKIP YAHUDİLİĞİ DİNSİZLİĞİ SEÇTİĞİ İÇİN. ÜSTELİK, O DÖNEM İÇİN PEK UÇ BİR SAVLA ÇIKMIŞTI ORTAYA.

İNSAN, AKLI DOĞRULTUSUNDA DÜŞÜNMEKTE VE İNANMAKTA ÖZGÜRDÜR.

SPİNOZA DİYORDU Kİ, TANRI VARDIR AMA DİNİN BİZE ANLATTIĞI GİBİ DEĞİL, GAYRİ KİŞİSEL VE RUHSAL BİR "İLKE" OLARAK, EVRENİN GERÇEKLİĞİNİ VAR EDEN BİR TÖZ OLARAK VARDIR. (PANTEİZM: "HER ŞEY TANRIDIR" DER) İŞTE BU YÜZDEN ZAVALLI SPİNOZA GÖZLÜK CAMLARINI PARLATARAK, YOKLUK İÇİNDE YAŞADI.

BÜTÜN BU FİLOZOFLAR, İYİ BİRER MADDECİ VE YARI-DİNSİZ OLMAKLA BERABER, ONLARIN DA BİR KUSURCUKLARI VARDI. BİLİME YANLIŞ BİÇİMDE BEL BAĞLAMIŞLARDI. İNSANIN, DOĞANIN BİR PARÇASI OLDUĞU (Kİ, DOĞRUYDU BU) VE İNSAN İLİŞKİLERİNİN DOĞA OLAYLARINI YÖNETEN YASALARA TABİ OLDUĞU (YANLIŞTI ELBET) VARSAYIMINDAN YOLA ÇIKMIŞLARDI.

NESİ YANLIŞMIŞ BUNUN?

ÇÜNKÜ DESCARTES, SPİNOZA VE ONLARIN ARDINDAN GELENLER DOĞANIN DEĞİŞMEDİĞİNİ, EVRİM GEÇİRMEDİĞİNİ, EVRENSEL VE DEĞİŞMEZ YASALARA TABİ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYORLAR VE YANILIYORLARDI...

BAKALIM DİDEROT NE DİYECEK BU İŞE?

"GÖKBİLİM, GEZEGENLERİN KENDİ İÇİNDE KAPALI BİR YÖRÜNGE İZLEDİKLERİNİ VE BU DÖNGÜ İÇİNDE ÇIKIŞ NOKTALARINA GERİ DÖNDÜKLERİNİ GÖSTERMEKTEDİR."

DİDEROT (VE DAHA BAŞKALARI) DÜNYANIN VE İNSANLIĞIN BAŞINDAN BERİ HEP BÖYLE OLDUĞU SONUCUNA VARMIŞLARDI. ONLARA GÖRE, NE DÜNYA, NE DE İNSANOĞLU BİR EVRİM GEÇİRMİŞTİ. YAPTIKLARI, YAŞAM VE ÖLÜM DÖNGÜLERİNİ YİNELEMEKTİ.

BİRAZDAN GÖRECEĞİZ, BUNLAR MEKANİKÇİ VE METAFİZİKÇİ GÖRÜŞLERDİ.

BİRAZDAN MR. YETMEDİ Mİ ARTIK!

ONLARA GÖRE YIĞINLAR, HALK YOKTU. BİR TEK KAHRAMANLAR (KRALLAR, KOMUTANLAR, PEYGAMBERLER, FİLOZOFLAR) VARDI, YIĞINLARSA KAHRAMANLARIN GÜDÜMÜNDEYDİLER... TARİHİN "İTİCİ GÜCÜ" BU KAHRAMANLARDI. KLEOPATRA'NIN BURNU, TÜM MISIR HALKININ TOPLAMINDAN DAHA FAZLA ETKİLEMİŞTİ DÜNYAYI...

YANİ İNSAN KADERİN DEĞİL, RASGELE MEYDANA GELEN OLAYLARIN ÜRÜNÜYDÜ.

HAYDAA!..

MARX'TAN ÖNCEKİ FİLOZOFLARIN İZİNİ SÜRDÜĞÜMÜZDE LOCKE'UN, BERKELEY'İN VE HUME'UN

DENEYİMCİLİĞİNE ULAŞIRIZ.

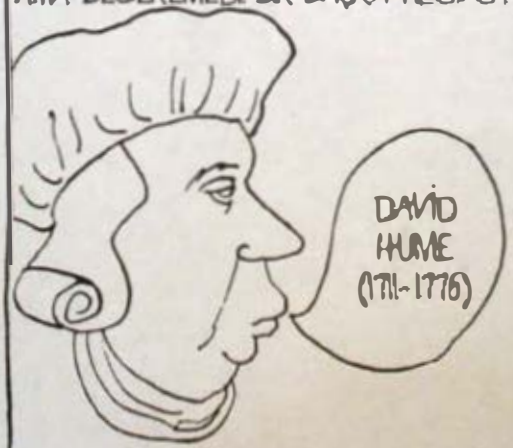
LOCKE (JOHN)

KRALLARIN "TANRISAL HAKKI"NA, DİNİN "YANILMAZLIĞI"NA YANİ "MUTLAK DOĞRU"YA VE KİLİSENİN DOGMALARINA KARŞI ÇIKAN İNGİLİZ. O DA TANRI TANIMAZ BİR MADDECİ.

"KİMSE BİR DİĞERİNDEN FAZLASINA SAHİP OLAMAZ. HEPİMİZ AYNI TÜRDEN VE KÖKENDEN GELİYORUZ. EŞİTİZ HEPİMİZ. DOĞANIN NİMETLERİNDEN YARARLANMAKTA EŞİT HAKKA SAHİBİZ."

LOCKE'A GÖRE İNSANLAR TANRIYI, DİNİN BUYRUĞUNCA DEĞİL, KENDİLERİNCE ANLAMALIYDI. BU GÖRÜŞLER PAPAZ CAMİASINDA BOMBA ETKİSİ YARATTI. BİR ANGLİKAN PİSKOPOSU VE İDEALİST BİR FİLOZOF OLAN GORÇ BERKELEY, LOCKE'UN GÖRÜŞLERİNİ ÇÜRÜTMEK İÇİN DİDİNDİ DURDU, AMA BECEREMEDİ. BİR BAŞKA FİLOZOF LOCKE'UN YARDIMINA YETİŞMİŞTİ.

BİLİNEMEZCİ, YANİ HİÇBİR ŞEYİN KESİN OLARAK BİLİNEMEYECEĞİNİ SAVUNAN HUME DİNE HEPTEN KARŞI BU DÜŞÜNCELERİYLE İNGİLTERE'DE ORTALIĞI KARIŞTIRIP, FRANSA'YA GÖÇ ETTİ. BURADA DA SES GETİRDİ DÜŞÜNCELERİ.

FRANSA O SIRA EN "CÜRETKAR" DÜŞÜNCELERİN MERKEZİYDİ SARAYA VE RAHİPLERİN TİRANLIĞINA KARŞI YAYILAN İSYANIN MEYVELERİ, FRANSIZ DEVRİMİ VE

AKLIN ZAFERİ OLDU.

FRANSIZ DEVRİMİ "FELSEFİ" FİKİRLERİNDEN ÇOK "SİYASAL" FİKİRLERİYLE (ÖZGÜRLÜK, EŞİTLİK, KARDEŞLİK GİBİ.) YAYILDI. FRANSIZLARI ÖRNEK ALAN AMERİKALILAR, AVRUPA'DAN KURTARDILAR KENDİLERİNİ AVRUPALILAR DA KİLİSENİN SALTANATINDAN.

AYDINLANMA FELSEFESİ DÜNYAYI BAĞNAZLIKTAN KURTARDI.

(BU SAYEDE YENİ BİLİMLER ÇİÇEK AÇTI.)

BU ARADA, 18. YÜZYILIN MADDECİ FİKİRLERİNE MEYDAN OKUYAN YENİ BİR İDEALİST FELSEFE TÜREDİ EN ÖNEMLİ TEMSİLCİSİ

IMMANUEL KANT

(ALMAN, 1724-1804)

Kritik
der
reinen Vernunft

...

Immanuel Kant

...

1781

EN ÖNEMLİ ESERİ, "SAF AKLIN ELEŞTİRİSİ" ADLI KİTAPTI. BU KİTAP İÇİN 15 YIL BOYUNCA İNSAN AKLININ ELEŞTİREL ÇÖZÜMLEMESİNE KAFA YORDU. BİRÇOK ZOR SORUNLA UĞRAŞTIĞI ESERDE VARDIĞI SONUÇ ŞUYDU:

"GERÇEKLİĞİ TANIMLAMAYA DÖNÜK HER ÇABA, İSTER BİLİMSEL, İSTER DİNSEL OLSUN, VARSAYIM OLMAKTAN ÖTEYE GİDEMEZ!"

"DENEY-ÜSTÜ BİLGİYİ KAVRAMAYA DÖNÜK ÇABALAR, BEYİHUDE ÇABALARDIR. ÇÜNKÜ ZİHİN, ÜRETTİĞİ BÜTÜN TEZLERE KARŞI AYNI ŞEKİLDE GEÇERLİ OLABİLEK BİR KARŞI-TEZ ÜRETEBİLİR.

"TANRININ VARLIĞINI OLAĞAN YÖNTEMLERLE KANITLAMAK OLANAKSIZDIR."

BUNA RAĞMEN KANT, "TANRIYA VE ÖLÜMSÜZLÜĞE İNANMADAN AHLAK VAR OLAMAZ" DİYORDU. O NEDENLE, TANRININ VARLIĞINA "İNANMAK" LAZIM GELİYORDU. ÇÜNKÜ ÖYLE "GEREKİYORDU".

(SÖYLEDİKLERİMDEN PEK BİR ŞEY ANLAMADIYSANIZ TASALANMAYIN. BU "SAF" FELSEFE ZAMANLARINDA DA KİMSENİN BİR ŞEYDEN ANLADIĞI YOKTU...)

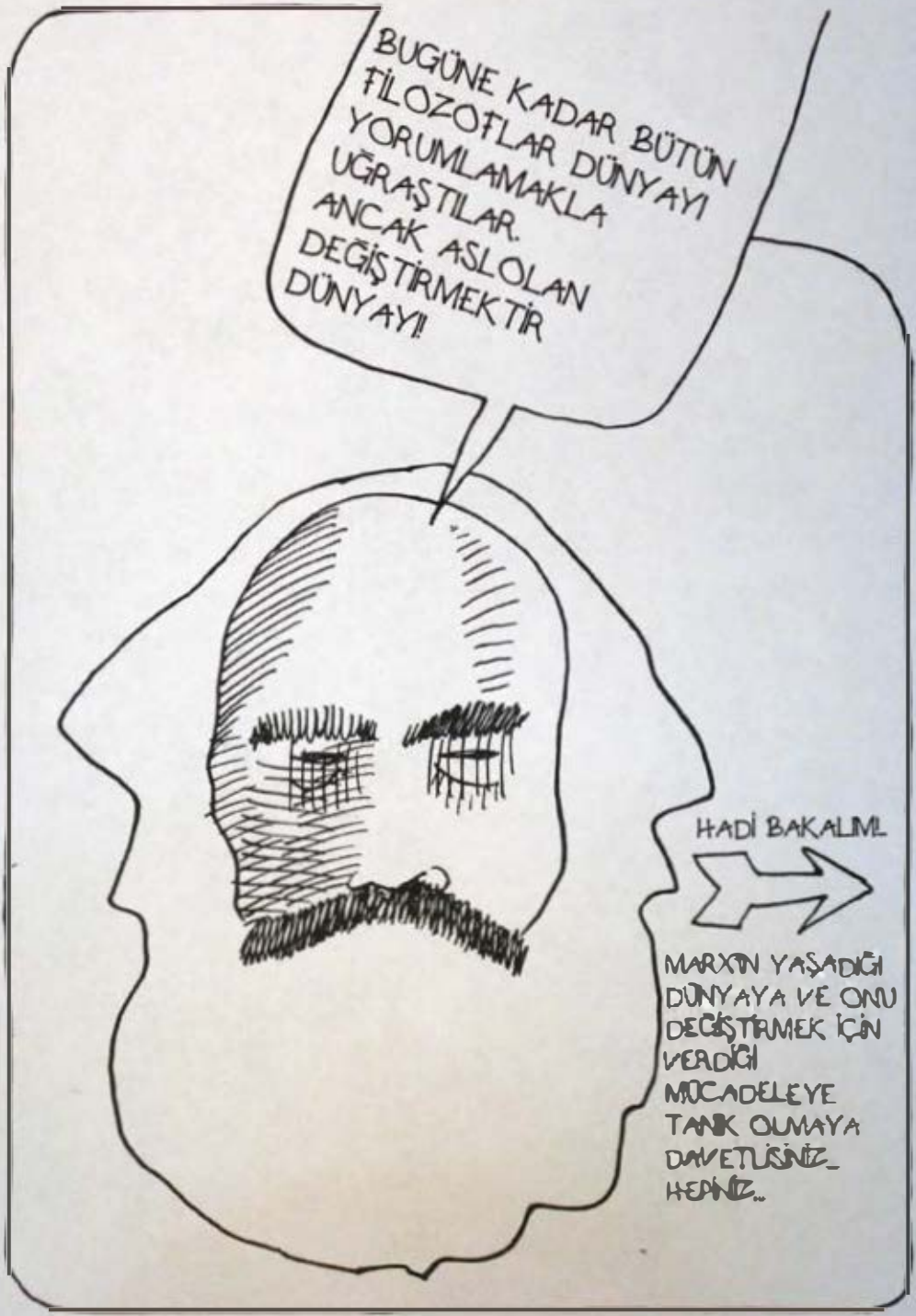

NEDEN BU KADAR LAKIRDI ETTİN O ZAMAN DEMEYİN. AMACIM, MARX'IN GÖRÜŞLERİNİN OLUŞMASINDA ETKİLİ OLAN VE EN BÜYÜK TEMSİLCİLERİ SCHELLING, FİCHTE VE HEGEL OLAN ALMAN İDEALİST FELSEFESİNE ULAŞMAKTI. BU HERİFLERLE FELSEFE BÜYÜK BİR SIÇRAMA YAŞADI. YUNAN FELSEFESİNİN EN İYİ YÖNLERİ YENİDEN HAYAT BULDU: DİYALEKTİK, İNSANLIĞIN GELİŞİMİ ÖĞRETİSİ.

MARX DA AYNI ŞEYİ DÜŞÜNÜYORDU... FELSEFENİN DİLİ, ANLAMASI İMKANSIZ, SOYUT BİR KARMAŞAYA DÖNMÜŞTÜ.

MARX İŞTE BU KÖRDÜĞÜMÜ ÇÖZMEYİ KAFASINA KOYDU. VARSAYIMLARDAN ÇIKIP GERÇEK BİLİMSEL BİR FELSEFEYE DÖNDÜ YÜZÜNÜ FELSEFEYE DÜNYAYI DEĞİŞTİRECEK, PRATİK BİR KULLANIM KAZANDIRDI.

BUGÜNE KADAR BÜTÜN FİLOZOFLAR DÜNYAYI YORUMLAMAKLA UĞRAŞTILAR. ANCAK ASLOLAN DEĞİŞTİRMEKTİR DÜNYAYI!
HADİ BAKALIM.
MARXIN YAŞADIĞI DÜNYAYA VE ONU DEĞİŞTİRMEK İÇİN VERDİĞİ MÜCADELEYE TANIK OLMAYA DAVETLİSİNİZ_ HEPİNİZ..

MARXIN KURAMI KADİR-İ MUTLAKTIR ÇÜNKÜ DOĞRULUĞU KESİNDİR..

LENİN

BU KİTAPÇIKTA MARXIN TÜM KURAMINI ANLATMAMIZ İMKANSIZ. DERYA DENİZ BİR KURAMDIR ONUNKİ.

BİZİM YAPABİLECEĞİMİZ, MARKSİZMİN ÜÇ ANA DALA AYRILAN TEMELLERİNİ ÖZETLEMEK:

1 MARXIN FELSEFESİ

2 MARXIN EKONOMİ ÖĞRETİSİ

3 BAY MARXIN TARİHSEL MADDECİLİĞİ

GÖRDÜĞÜMÜZ GİBİ, FELSEFİ DÜŞÜNCELERİ BAKIMINDAN İNSAN EVLADI İKİYE AYRILIR:

İDEALİSTLER VE MADDECİLER

İDEALİZM DOĞAÜSTÜ VE KUTSAL GÜÇLERİN VARLIĞINI KABUL ETMEKLE BAŞLAR

MADDECİLİK İSE DOĞANIN ÖTESİNDE HİÇBİR ŞEY OLMADIĞINI SÖYLER.

İDEALİZM HAYALLER GÖRÜR, TANRILARIN VAR OLDUĞUNU İDDİA EDER, HER ŞEYİ "YÜCELTİR", AMA ORTAYA ATTIĞI İDDİALAR İÇİN ELİNDE BİR KANITI YOKTUR

KANIT DA NEYMİŞ, MAN YETER DE ARTAR BİLE.

AKSİNE MADDECİLİK YÜCELTMEZ, SADECE OLAYLARA DİNİN DIŞINDA BİLİMSEL AÇIKLAMALAR GETİRMEYE ÇALIŞIR

YANİ DAHA BASİTİ;

İDEALİSTLER OLAYLARI DİNİN BUYURDUĞU ÜZERE AÇIKLARLAR.

MADDECİLER İSE BİLİMSEL TEMELDE

İLK FELSEFİ ÇALIŞMALARINDAN İTİBAREN MARX, MADDECİLİĞE YÖNELDİ ANCAK BÜTÜN HAYATINI MADDECİLİĞE BİLİMSEL BİR NİTELİK KAZANDIRARAK ONU GÜÇLENDİRMEYE ADADI

NEDEN MR. MARX'TAN ÖNCE MADDECİLERİN İNKAR ETTİĞİ TEK ŞEY VARDI: TANRI, O KADAR.

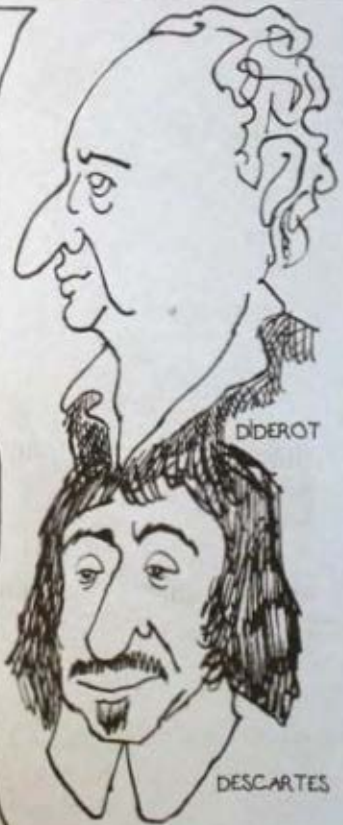
ORTALIKTA ÇRİT ATAN BU "TANRIDAN GAZETU DİNSİZLER'İN TANRININ VAR OLMADIĞINI KANITLAMAK İÇİN DİNCİLERLE AYNI TEZLERİ KULLANMALARI BOŞ KAVRAMLAR ÜRETMEKTEN BAŞKA İŞE YARAMADI

TANRI VAR DİYORUM SANA, ANLASANA!

17. 18. YÜZYILLARDA EN BÜYÜK BİLİMSEL GELİŞMELER, MATEMATİK VE GÖKSEL VARLIKLARIN DEVİNİMİ (MEKANİĞİ) ALANLARINDA YAŞANDI. MADDECİLİK DE MEKANİK BİR HALE BÜRÜNDÜ. YANİ MADDECİ FİLOZOFLAR HEM DOĞAYI, HEM TOPLUMSAL YAŞAMI MEKANİK BİR BAKIŞ AÇISINDAN İRDELEMEYE BAŞLADILAR.

O YÜZDEN DİDEROT, HELVECİO, TOLAND VE DESCARTES'E FİLAN MEKANİKÇİ ADI VERİLDİ.

O GÜNLERDE BİLİMLERİN ULAŞTIĞI SON NOKTA SAYILAN MEKANİĞİ TEMEL ALAN FİLOZOFLAR, MEKANİK YASALARINDAN TÜM DOĞAYA VE HAYATA UYGULANABİLECEK YASALAR TÜRETTİLER.

DOĞA, MAKİNE GİBİ DEĞİŞMEZ VE SONSUZ DÖNGÜSEL BİR YAPIYA SAHİPTİR.*

* BU TELSETE ÖLÇÜTÜNE DE METAFİZİK DENİR.

PEKİ NİYE METAFİZİK?

METAFİZİK YUNANCADA "FİZİK ÖTESİ" ANLAMINA GELİR.

DOĞADA YALNIZ NİCELİKSEL ARTIŞLAR OLUR, ANCAK DEĞİŞEN BİR ŞEY OLMAZ.

HEGELİN ÖĞRENCİSİ FEUERBACHIN TEZİYDİ BU.

METAFİZİĞE GÖRE NESNELER DEĞİŞMEZDİR, BAŞTA NEYSE SONDA DA ODUR. ARALARINDA İLİŞKİ YOKTUR, ONUN İÇİN DE BİRİ DİĞERİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK İNCELENEBİLİR.

DOĞA ÜSTÜNE BÖYLE DÜŞÜNENLER TOPLUM İÇİN DE AYNI TEZLERİ ÖNE SÜRÜYORLARDI. METAFİZİĞE GÖRE TOPLUM DA DEĞİŞMEZDİ. YALNIZ MEKANİK BİR HAREKETLE KENDİNİ TEKRAR EDERDİ. SAVAŞLAR OLUR, KITLIK BAŞ GÖSTERİR, HÜKÜMETLERİN BİRİ DÜŞER YENİSİ KURULUR.

YANİ İNSANOĞLU HİÇBİR ŞEYİ DEĞİŞTİREMEZ, ÖYLE Mİ?

METAFİZİKÇİ MADDECİLERİN VE MEKANİKÇİLERİN DETOLARINI GÖREN MARX ŞU SORUYU SORDU:

ŞİMDİ ŞU TANRIYI KOYALIM BİR TARAFA. SABAH AKŞAM ONU TARTIŞANLARI DA DİĞER TARAFA. BİRAZ DA İNSANDAN, ONUN TARİHTEKİ YERİNDEN KONUŞALIM. BAKALIM, "HİÇBİR ŞEY DEĞİŞMEZ" DEMEK NE DEMEKMİŞ?

DOĞAYA VE İNSANA DAİR MEKANİKÇİ GÖRÜŞLERE KARŞI, MARX VE ENGELS BİR İLERLEME ÖĞRETİSİ ÖNE SÜRDÜLER. BU DA DİYALEKTİĞE DÖNMEK DEMEKTİ.

DİYALEKTİK... YUNANCA 'DİYALOG'DAN GELİR. YANİ TARTIŞMA...

ÇOK ESKİ ÇAĞLARDAN BERİ BAZI FİLOZOFLAR, GERÇEĞİ KEŞFETMEK İÇİN BİR YÖNTEM KULLANIRLARDI. BU, GERÇEĞE, KARŞISINDAKİNİN AKIL YÜRÜTMESİNDE VAR OLAN ÇELİŞKİLERİ ORTAYA SEREREK ULAŞMA YÖNTEMİYDİ.

DİN (ÖZELLİKLE DE KATOLİKLİK) TARTIŞMAYA KARŞI ÇIKTI. DİYALEKTİĞİN BİTMESİ DEMEKTİ BU. HER ŞEY KUTSAL KİTABIN BUYURDUĞU GİBİYSE, TARTIŞMAYA NE GEREK VAR ÖYLE DEĞİL Mİ?

İLLE TARTIŞMAK İSTİYORSA CANIN, BEN BURDAYIM.

KANT VE HEGEL DİYALEKTİĞİ YENİDEN KULLANMAYA BAŞLADILAR... AMA HEGEL'İN MESELEYE YAKLAŞIMINDA Bİ TERSLİK VARDI. ENGELS BUNU ŞÖYLE AÇIKLAR:

"ÖNCELİKLE, UFKU O GÜNÜN BİLGİ VE KAVRAMLARIYLA SINIRLIYDI. BUNA BİR DE HEGEL'İN İDEALİST OLMASINI EKLEYELİM: ONUN İÇİN DÜŞÜNCELER ('İDEA'LAR), NESNELERİN SOYUT İMGELERİNDEN BAŞKA BİR ŞEY DEĞİLDİ. BUNLAR VE GELİŞİMLERİ, DÜNYA DAHA VAR OLMADAN NASILSA VAR OLAN DÜŞÜNCELERİN İZDÜŞÜMÜYDÜ. ONA GÖRE HEGEL'İN SİSTEMİ ÖLÜ DOĞMUŞ BİR BEBEKTİ SANKİ. AMA DÖNEMİNİN EN İLERİ ÜRÜNÜYDÜ. BİR YANDAN TARİH KAVRAMINA VAZGEÇİLMEZ BİR ÖNEM ATFEDERKEN, DİĞER YANDAN İNSANLIK TARİHİNİ BİR İLERLEME SÜRECİ OLARAK GÖRÜYORDU..."

ANLADIN MI?

ÇIK...

ÖZÜNDE:

HEGELİN FELSEFESİ ÇOK DEĞERLİ GÖRÜŞLER İÇERİYORDU: SONSUZ DEVİNİM, EVRENSEL RUHUN GELİŞİMİ ÖĞRETİLERİ VE DE

DİYALEKTİK...

AMA BİR AYAĞI ÇUKURDAYDI DİYALEKTİĞİNİN. DİYALEKTİĞİN SÖZLÜ KURALLARI SADECE RUHUN GELİŞİMİN YÖNETİYORDU, DOĞAYI VE TOPLUMU DEĞİL.

NASIL YANİ?

DİNLE DE ÖĞREN.

DİYALEKTİK YÖNTEME GÖRE SONSUZA DEK SABİT KALAN VE DEĞİŞMEYEN HİÇBİR ŞEY YOKTUR. BUNA RAĞMEN HEGEL DOĞANIN VE TOPLUMUN GELİŞİMİN İNKAR EDİYORDU. ONUN DİYALEKTİĞİNDEKİ EN BÜYÜK ÇELİŞKİ İŞTE BUDUR.

BİZİ DE DÜŞÜN BE BİRADER, BİR ÖRNEK VER.

(TERCÜMESİ ŞU, EN AZINDAN BENİM ELİMDEN GELENİ...) HEGEL İDEALİST BİR FİLOZOFTU. ONA GÖRE, DÜNYADA ESAS OLAN MADDE DEĞİL RUH İDİ. BU NEDENLE BAĞIMSIZ VE SONUÇTA ÖZGÜR OLAN DA BU RUH'TU.

TERCÜMESİ BUYSA.

BİR DE BUNU DİNLE BAKALIM. HEGEL, ZİNCİRE VURULMUŞ OLSAN DA KENDİNİ ÖZGÜR SAYABİLİRSİN DİYOR.

PATRON TARAFINDAN SÖMÜRÜLEN İŞÇİYE HEGEL'İN ÖĞÜDÜ ŞUYDU: MADDETEN MARUZ KALDIĞIN ZULÜMDEN KURTULMAYA UĞRAŞMA. DEVLETE (YANİ TANRININ YERYÜZÜNDEKİ TEMSİLCİSİNE) İTAAT ET Kİ, MUTLU VE ÖZGÜR OLASIN. (RUHEN ELBET)

BUGÜN HEGEL'İN GÖRÜŞLERİ SAÇMA GÖRÜNEBİLİR, AMA DÖNEMİNDE ÇOK CESUR, PEK ÇOKLARI İÇİN HAZMETMESİ GÜÇ GÖRÜŞLERDİ BUNLAR. KENDİ ÇAĞINDA DİYALEKTİK OLDUKLARINDAN.

DİYALEKTİK AMA İDEALİST.

NE ATIP TUTUYOR BU HEGEL!

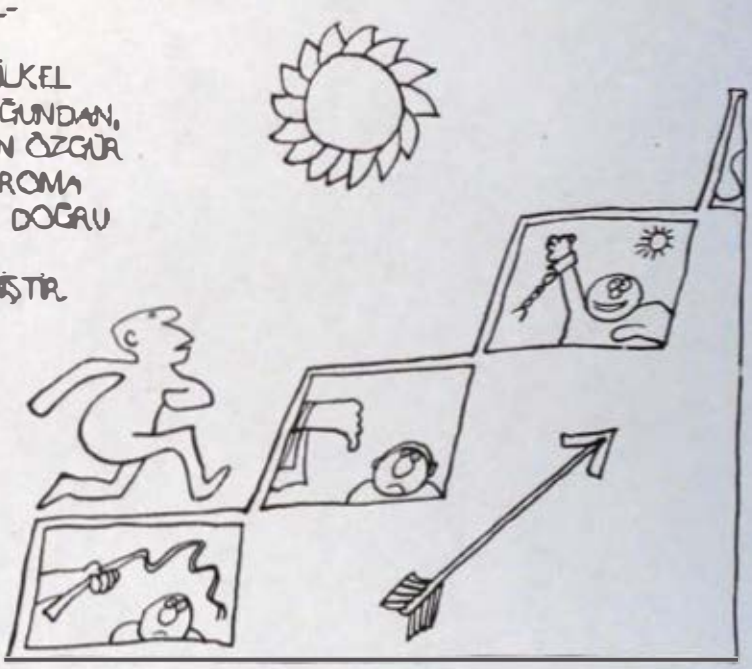
MARX HEGEL'İN DİYALEKTİĞİ İÇİN "EĞRETİ, BAŞAŞAĞI, YENİDEN AYAKLARI ÜSTÜNE OTURTMAK GEREK" DEDİ.

KASTETTİĞİ, TEK KELİMEYLE, MADDECİLİĞE DÖNDÜRMEK.

HEGEL İLERLEME KURAMI İLE İLGİLİ NE ÇİZİKTİRİYOR ÜSTADIM?

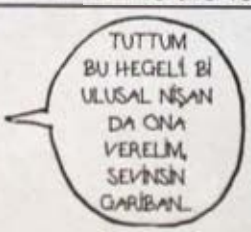
BEKLE BE KARDEŞİM! VALİDE HANIMIN KARNINDAYKEN NASIL DURDUN?

"İNSANIN GELİŞİMİ"
-DİYORDU HEGEL-
SADECE TİRANIN
ÖZGÜR OLDUĞU İLKEL
DOĞU DESPOTLUĞUNDAN,
DAHA ÇOK KİŞİNİN ÖZGÜR
OLDUĞU YUNAN-ROMA
SOYLU DÜZENİNE DOĞRU
SÜREKLİ BİR
İLERLEME GEÇİRMİŞTİR.

SONRA KÖLELİK VE SERFLİK DÜZENİ DE YIKILDI, DAHA FAZLA İNSAN "ÖZGÜR"LEŞTİ. ARDINDAN, HRİSTİYAN-CERMEN DÜNYASI, FEODALİZM, MONARŞİ, FRANSIZ DEVRİMİ VE NİHAYET PRUSYA DEVLETİYLE İNSANLIĞIN MUTLAK ÖZGÜRLÜĞÜNE VARILDI.
-DİYORDU HEGEL

PRUSYA'DA BİR İMPARATOR, BİR ORDU, ZENGİN BİR KİLİSE VE DÜZİNELERCE TOPRAK SAHİBİ BULUNURDU. HALK ONLARIN KÖLELERİ DEĞİLSE DE ÇALIŞANLARIYDI, ONLAR İÇİN ÇALIŞIRDI. KÖLE DEĞİL DEDİYSEK EZİLMİYOR DEMEDİK. BU ZULME GÖZLERİNİ KAPAYAN HEGEL KÖLELİK KALKTI DİYORDU. ONA GÖRE MUTLAK ÖZGÜRLÜK MEVCUTTU.

ASLINDA DÖNEN DOLAP ŞUYDU: FEODALİZM KAPİTALİZME DÖNÜŞÜYORDU. YANİ SÖMÜRÜNÜN DAHA İNCE, DAHA BİR MODERN BİÇİMİNE

İŞTE ANLAYAMADIĞI BUYDU BAY HEGELİN.

VE MARXİN ANLADIĞI.

HEGEL BİR YANDAN İNSANIN GELİŞİMİNDEN BAHSEDİYOR, DİĞER YANDAN BU GELİŞİMİN PRUSYA DEVLETİYLE SON BULDUĞUNU SÖYLEYEREK GELİŞİMİ İNKAR EDİYORDU. İŞTE HEGEL BİR KEZ DAHA METAFİZİĞİN SULARINA DALIYORDU.

PRUSYANIN KRALI MÜBAREK

HEGELİN AKIL YÜRÜTME BİÇİMİ İYİ VE DİYALEKTİK YÖNTEME UYGUN OLSA DA, GERÇEKLİĞE YANLIŞ UYGULANMIŞTI. "KARŞITLAR ARASINDAKİ ÇATIŞMA"YA Bİ BAKALIM ÖRNEĞİN.

KARŞITLARIN BİRLİĞİ HER DURUMDA GEÇERLİDİR. HER ŞEY, BİRBİRLERİYLE AYRILMAZ BİÇİMDE BAĞLANTILI AMA BİR O KADAR DA BİRİ DİĞERİNİ DIŞLAYAN ÖGELERDEN MEYDANA GELMİŞTİR.

Bİ ÖRNEK DAHA VERELİM BAŞ AĞRITMADAN.

ÖRNEĞİN TOPLUM BİR BÜTÜNDÜR. BU BÜTÜNDEKİ ZENGİNLER, ORTA SINIFLAR, FAKİRLER VE SEFİLLER GİBİ KARŞIT UNSURLAR ARASINDA HEM BİR BİRLİKTELİK, HEM DE ÇELİŞKİLER MEVCUTTUR.

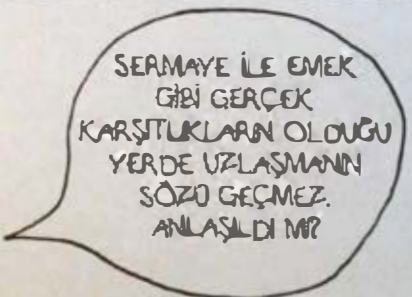
HEGEL MANTIKÇI BİR BİÇİMDE, "İNSANLIĞIN GELİŞMESİNİ KARŞITLARIN MÜCADELESİ SAĞLIYOR, BU MÜCADELEDE BİR TARAFIN ZAFERİ DEĞİŞİMLERİ TETİKLİYOR" DEMİŞTİ.

VE YENİ DEVİRDE, KARŞITLARIN MÜCADELESİ ARTIK TOPLUMU DÖNÜŞTÜRME HEDEFİNDEN ÇIKIP, ZATEN EN İLERİ NOKTA OLAN PRUSYA TOPLUMUNU BİRAZ DAHA İYİLEŞTİRMEYE HİZMET ETMELİYDİ.

İŞTE BU NOKTADA, MARX DEVREYE GİREREK HEGEL'İN DİYALEKTİĞİNİ AYAKLARI ÜSTÜNE DİKTİ.

MARX'I DİYALEKTİĞE YÖNELTEN HEGEL İSE, ONU MADDECİLİĞE YÖNELTEN DE LUDWİG FEUERBACH'TI (FOYERBAH). MARX'IN, FEUERBACH'IN ÖĞRETİSİNİ DE DÖNÜŞTÜRMESİ GEREKECEKTİ ELBET...

İDEALİST HEGEL'İN ÖĞRENCİSİ OLAN FEUERBACH, HEGEL İDEALİZMİNE TEKMEYİ BASIP MADDECİLİĞE ÇARK EDİVERDİ YİNE DE METAFİZİKÇİ DEMELİYİZ ONUN İÇİN ÇÜNKÜ DOĞAYI VE TOPLUMU DURAĞAN, HAREKETSİZ VE DEĞİŞİM SÜRECİNDEN KOPUK OLARAK TASAVVUR ETTİ

YANİ...

HEGEL DİYALEKTİKÇİYDİ AMA İDEALİSTTİ, FEUERBACH İSE MADDECİYDİ AMA METAFİZİKÇİYDİ (DİYALEKTİKÇİ DEĞİLDİ ANLAYACAĞINI)

BUNLARIN EN İYİ YANLARINI ALIP, BİR BİLEŞİM YARATMA İŞİNİ MARX YAPTI BU ESASLI BİLEŞİMİN ADI:

DİYALEKTİK MADDECİLİK

(FEUERBACH'IN MADDECİLİĞİ, HEGEL'İN DİYALEKTİĞİ)

OOO... İYİ AŞIRMIŞ BİZİM SAKALLI.

HAYIR... MARX ONLARI DÜZELTİP, GELİŞTİRDİ.

DAHA ÖNCE DE SÖYLEDİĞİMİZ GİBİ HEGEL ARTIK ÇOĞUNLUĞUN ZENGİN VE AYRICALIKLI BİR AZINLIK TARAFINDAN SÖMÜRÜLDÜĞÜNÜ YA GÖREMİYORDU, YA DA GÖRMEK İSTEMİYORDU. GENÇ MARX'IN İLK UĞRAŞTIĞI İŞ BUYDU

EMEK İŞÇİYE YABANCILAŞIYOR DA, NİYE? NASIL?

*YABANCILAŞMA: DİKKATE DAĞITMAK. BİR ŞEYİN HAKİMİYETİNİ BİRİNDEN ALIP BİR DİĞERİNE VERMEK. BİRİNİ SAHİBİLİKTEN MAHRUM ETMEK.

ÖZGÜR OLMAYAN EMEK (YANİ PATRON İÇİN YAPILAN İŞ) İŞÇİYE BİR ÜCRET KAZANDIRIR, AMA AYNI ZAMANDA ONU "YABANCILAŞTIRIR", YANİ PATRONUN EL KOYDUĞU BİŞEYDEN MAHRUM EDER.

BU "BİŞEY" DE NE OLA?

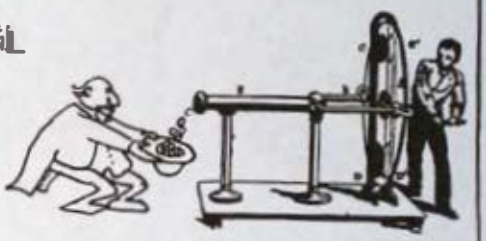
İLK "MARKSİST" ESERİNDE GENÇ MARX YABANCILAŞMA FELSEFESİNİ, DAHA DOĞRUSU YABANCILAŞMANIN ÇEŞİTLERİNİ İNCELEDİ. SİYASİ, DİNSEL VE EKONOMİK ÇEŞİTLERİNİ.

BU ESERE, "1844 ELYAZMALARI" ADI VERİLİR.

"İŞÇİNİN EMEĞİNİN ÜRÜNÜ NEREYE GİDİYOR?" DİYE SORAR MARX.

İŞÇİ EMEĞİYLE İPLİK, MAKİNE, LASTİK, ÇELİK VEYA KİTAP YARATIR. AMA SONUNDA BUNLAR PATRONUN MÜLKÜ OLUR. SONRA DA TİCARETİN KONUSU HALİNE GELİR. BÖYLELİKLE İŞÇİNİN EMEĞİ, KENDİSİNİN DEĞİL BAŞKALARININ ÇIKARLARINA HİZMET EDER.

SERSEFİL ETMENİN ADI YABANCILAŞMA OLUYOR.

İŞÇİNİN YABANCILAŞMASI ŞU ANLAMA GELİR: İŞÇİ NE KADAR FAZLA ÜRETİRSE O KADAR AZ TÜKETEBİLİR; NE KADAR FAZLA DEĞER YARATIRSA O KADAR AZ DEĞERLİDİR. EMEĞİN ÜRETTİĞİ ZENGİNLER İÇİN CENNET, İŞÇİLER İÇİNSE CEHENNEM. İNSAN EMEĞİNİN YERİNİ MAKİNELER ALSA DA İŞÇİLERİN BİR BÖLÜMÜ İÇİN EKMEK ASLANIN AĞZINDAN MİDESİNE İNER. İŞÇİLERİN DİĞER BÖLÜMÜ İSE, BİRER MAKİNEYE DÖNÜŞÜR.

YABANCILAŞMA İŞTE BÖYLE SERSEFİL EDİYOR. AŞAĞILIYOR.

AMA YABANCILAŞMA AŞAĞILAMAKLA KALMAZ, (MARX'IN KEŞFETTİĞİ ÜZERE) İŞÇİYİ BİR YANDAN DA KİŞİLİKSİZLEŞTİRİR. PATRON İÇİN İŞİN BİR YÖNTEMİ, HIZI VAR DA, İŞÇİNİN MECALİ VAR MI, SORAN YOK. İŞÇİ SONUNDA İŞTE ŞU GÖRDÜĞÜNÜZ ŞEYE DÖNÜŞÜYOR.

İŞTE BU DEMİR YIĞININ İÇİNDE BİR ET PARÇASI.

MARX BU, DURUR MU "MEVCUT ÜRETİM ARAÇLARININ TAMAMI, DAHA ÖNCE YAŞAMIŞ, DÜŞÜNMÜŞ, YARATMIŞ VE BİR ŞEYLER BAŞARMAK İÇİN HAYATLARIN VERMİŞ BÜTÜN NESİLLERİN EMEKLERİNİN ÜRÜNÜDÜR" DİYOR.

ÖYLEYSE GALİLEO'NUN NEWTON'UN, LEONARDO'NUN, KOPERNİK'İN VE DAHA BİNLERCESİNİN BULUŞLARI KİME AİT?

HAK MI Kİ, TÜM BUNLARIN YALNIZ BAZILARINA AİT OLMASI? BİNLERCE YILLIK EMEK VE ORTAYA ÇIKAN ONCA DEHA BİR ZENGİN AZINLIĞIN ÇIKARLARINA MI HİZMET EDECEK? HİÇ ÖYLE OLUR MU.

ÜRETİM ARAÇLARININ ÖZEL MÜLKİYETİ YABANCILAŞMANIN DANİSKASIDIR...

TOPLUMSAL GÜÇ, DİYOR MARX, KÜÇÜK BİR GRUBUN AYRICALIKLI GÜCÜNE DÖNÜŞTÜ. ÇOĞUNLUĞUN EMEĞİ, KÜÇÜK BİR AZINLIĞIN SERMAYESİNE DÖNÜŞTÜ.

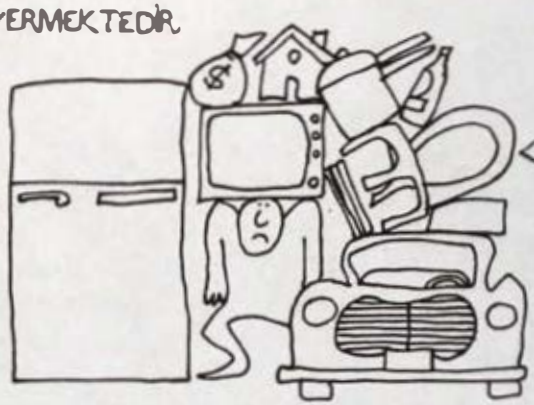
İŞTE KAPİTALİZMİN KÖKLERİ.

MARX'IN VARDIĞI SONUÇ ŞU: İNSANIN ÖZÜ, YARATICI EYLEMİ BİR METAYA DÖNÜŞTÜ.

KENDİ BENLİĞİNİ, MAL MÜLK SAHİBİ OLMAK İÇİN SATAR İNSAN AMA BİLMEZ Kİ, DAHA FAZLASINA SAHİD OLACAĞIM DİYE YİNE KENDİNDEN VERMEKTEDİR.

ŞUNA BAK- HERİFİN MAL MÜLKTEN BAŞKA BİŞEY DÜŞÜNECEK HALİ KALMAMIŞ, TEK AMACI ALMAK DA ALMAK-

İNSANLIĞIN BİTTİĞİ YER

İŞTE BÖYLE BÜTÜN KÖTÜLÜKLER ÖZEL MÜLKİYETİN KORUNMASINDAN KAYNAKLANIYOR. AÇGÖZLÜLÜK, SAVAŞLAR, BENCİLLİK, HIRSIZLIK, SUÇLAR, ADALETSİZLİK, ÇOĞUNLUĞUN SEFALETİ VE AZINLIĞIN ZENGİNLİĞİ HEP O NEDENLE-

BU MARX DENEN ADAM HİÇ TEKİN GELMEDİ BANA, BAŞ BELASI MIDIR NEDİR!!

E NASIL DEĞİŞECEK BU GİDİŞ???

DEĞİŞMEZ- KARDEŞİM DEĞİŞMEZ! ZENGİNLE, İKTİDARLA, DİNLE KİM BAŞA ÇIKABİLİR-

MARX YENİ BİR TOPLUMSAL SINIFIN VARLIĞINI MÜJDELİYORDU:

PROLETARYA

BU YENİ SINIF SANAYİ DEVRİMİYLE VE MAKİNELERLE DOĞMUŞTU. ESKİ ZANAAT ERLİĞİNİN YERİNİ ALDI.

PROLETER- PATRONUN HEM MAKİNESİ, HEM KULU, KÖLESİ OLAN KİŞİ.

MARX BU SINIFIN, YANİ İŞÇİ SINIFININ, KOŞULLARI DEĞİŞTİRMEYE GÜCÜ YETECEK SINIF OLDUĞUNU DA MÜJDELEDİ.

İYİ DE. NASIL VE HANGİ GÜÇLE?

KENDİ ÜRETİM ARAÇLARINA, EMEĞİNE VE EMEĞİNDEN ELDE ETTİĞİ ÜRÜNE SAHİP OLAN KÜÇÜK ZANAATÇIDAN BİR FARKI VAR PROLETARYANIN. PROLETER SAHİP DEĞİL HİÇBİR ŞEYE.

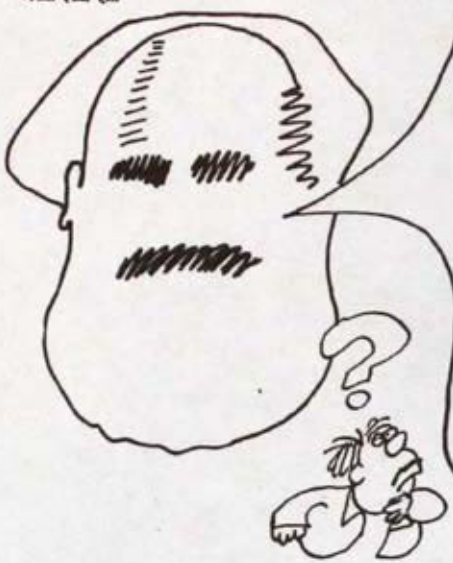
EMEĞİMİZ DE BİZE AİT DEĞİL.

TÜM DİĞER TOPLUMSAL SINIFLARDAN FARKLI OLARAK İŞÇİ SINIFI, YALNIZCA EMEK-GÜCÜNE YANİ BİR "DEMİR YUMRUĞA" SAHİP.

İŞTE DİYALEKTİK OLARAK KARŞITLARIN MÜCADELESİ BÖYLE OLUR: BİR TARAFTA SERMAYE, DİĞER TARAFTA EMEK. BİRLİKTE YAŞARLAR AMA ÇIKARLARI TABAN TABANA ZITTIR.

MARX ARTIK SORUNU TEŞHİS ETMİŞTİ: KİMSENİN ANLAMADIĞI FEYLESOFCA LAFLAR DEĞİL, SOMUT KANITLAR BULMAK GEREK...

Özel mülkiyet bizi öyle ahmak ve dar kafalı etti ki, bir nesnenin ancak ona sahipsek, bizim olacağını düşünüyoruz - yani ilia ki sermaye haliyle bizim olacak ya da doğrudan elde edeceğiz, yiyeceğiz, içeceğiz, giyeceğiz, içinde oturacağız - kısacası, onu biz kullanacağız.

Bütün fiziksel ve zihinsel duyular tümden yabancılaştılar ve yerlerini sahipolma duyusuna bıraktıklar. İnsanoğlu kendi iç zenginliğini dış dünyaya teslim etsin diye bu mutlak yoksulluğa mahkum edildi.

Özel mülkiyet tasavvurunu ortadan kaldırmak için, komünizm tasavvuru tazlasıyla yeterlidir. Ilah hazırda var olan özel mülkiyeti ortadan kaldıracak olan, komünist eylemdir. Teori yoluyla kendini aşan nitelikte olduğunu şimdiden bildiğimiz bu eylem, güncel gerçeklikte, çok zorlu ve sürüncemeli bir sürece girecektir. Tarihin bizi götüreceği yer orasıdır.

Marx (1844 Elyazmalarından alıntılar)

MARX ELYAZMALARINDA HALA SAF FELSEFE DİLİYLE KONUŞUR VE KEŞFETTİĞİ BU İŞÇİ SINIFIYLA GERÇEK BİR TEMAS KURMAZ. VE TABİ BURJUVA FELSEFESİNİN ÇİZDİĞİ SINIRLARDAN KOPMADIKÇA, YANİ İŞÇİ SINIFININ GÖZLÜĞÜYLE BAKMADIKÇA MESELEYİ AÇIKLIĞA KAVUŞTURAMAZ.

İŞTE MARXIN KAVRADIĞI VE UĞRUNA HAYATINI ADADIĞI MESELE: PROLETARYA FELSEFESİNİ YARATMAK

BU MADDECİ VE DİYALEKTİKSEL BİR FELSEFE OLMALI.

NASIL Kİ FELSEFE KENDİ MADDİ SİLAHINI PROLETARYADA BULDU, PROLETARYA DA KENDİ ZİHİNSEL SİLAHINI FELSEFEDE BULDU. PROLETARYA ORTADAN KALKMADAN FELSEFE KENDİNİ GERÇEKLEŞTİREMEYECEĞİ GİBİ FELSEFE KENDİNİ GERÇEKLEŞTİRMEDEN PROLETARYA ORTADAN KALKAMAZ.

("HEGEL'İN HUKUK FELSEFESİNİN ELEŞTİRİSİ" 1844)

AMA ÖNCE PROLETARYANIN DÜŞÜNCE DÜNYASINA GİRMELİ, ONLARIN ARASINDA YAŞAMALI VE SONUNDA TEORİ İLE PRATİĞİ BİRLEŞTİRMELİYDİ.

DEVRİMCİ PRATİĞİN EN İLERİ OLDUĞU ÜLKE **FRANSA** KEŞFEDİLMEYİ BEKLİYOR. 1789'DA DÜNYA TARİHİNİN İLK BÜYÜK DEVRİMİ OLAN **BÜYÜK FRANSIZ DEVRİMİ** BURADA MEYDANA GELDİ.

DAHA ÖNCE DE GÖRDÜĞÜMÜZ GİBİ (UNUTTUNUZ BELKİ) MARKSİZMİN 3 TEMEL KAYNAĞI VAR:

3

ALMAN FELSEFESİ

İNGİLİZ EKONOMİ POLİTİĞİ

FRANSIZ SOSYALİZMİ

DAHA ÖNCE FELSEFİ KÖKENLERİNİ GÖRMÜŞ OLDUĞUMUZA GÖRE, ŞİMDİ HIZLICA FRANSIZ SOSYALİSTLERİNİ İNCELEYEBİLİRİZ. BAŞLAYALIM BAKALIM:

GRACCHUS BABEUF
(HİZMETKAR...)

1760
1797

FRANSIZ DEVRİMİNİN (DAHA DOĞRUSU JAKOBENLERİN) YENİLGİYE UĞRAMASINDAN SONRA, DEVRİMİ SÜRDÜRMEYE KARARLI BİR GRUP, SİLAHLA İKTİDARI ALMAYA VE SOSYALİST BİR DÜZEN KURMAYA ÇALIŞTI.

EŞİTLER KOMPLOSU

DENDİ BUNA...

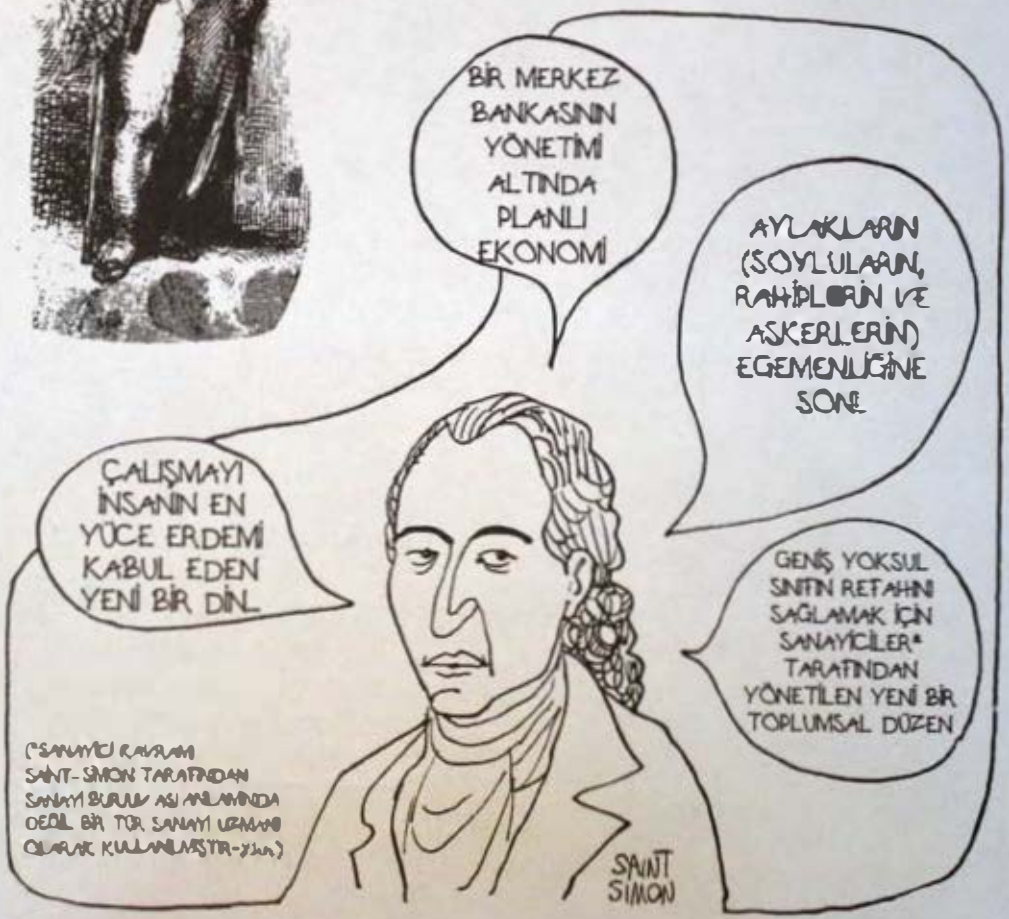
BUNDAN SONRAKİ SOSYALİST ATILIMLAR DA FRANSA'DA, NAPOLYON YÖNETİMİ SIRASINDA DENENDİ AMA BUNLAR YALNIZCA KURAMSAL DENEMELERDİ.

TEMSİLCİLERİ SAINT-SIMON ile FOURIER

ÜTOPYA* OLARAK NİTELELENDİREBİLECEĞİMİZ BİR SİSTEM HAYAL ETTİKLERİ İÇİN BUNLARA "ÜTOPİK SOSYALİSTLER" DENDİ.

(* ÜTOPYA LATİNCE'DE "OLMAYAN ÜLKE" ANLAMINA GELİYOR-y.n.)

(*SANAYİCİ KAVRAMI SAINT-SIMON TARAFINDAN SANAYİ BURJUVASI ANLAMINDA DEĞİL BİR TÜR SANAYİ UZMANI OLARAK KULLANILMIŞTIR-y.n.)

SAINT-SIMON'UN ÖLÜMÜYLE BİRLİKTE ÖĞRENCİLERİ BİR DİN KURMAYA GİRİŞTİLER. BİR KİTAP, TÖRENLER VE DİNLERE ÖZGÜ BİRÇOK BAŞKA ŞEY DE İÇERİYORDU BU DİN. KATAYI YEMİŞ GİBİYDİLER. SAINT-SIMONCU KURAMLARIN HİÇBİR BİLİMSEL TEMELİ YOKTU VE SINIF MÜCADELESİYLE DE İLGİLERİ YOKTU. TABİ.

DİNSEL AHLAK, TOPLUMSAL EŞİTSİZLİĞİ SONA ERDİRMEK İÇİN YETERLİDİR.

FOURIER

SOYLU SAINT-SIMON GİBİ DEĞİLDİ. YOKSUL BİRİYDİ VE BÜTÜN HAYATI ZENGİNLER KENDİ PROJELERİNİ DESTEKLESİN DİYE UĞRAŞMAKLA GEÇTİ.

DELİ Mİ NEL GELMİŞ ZENGİNLERE KARŞI BENDEN PARA İSTİYOR.

NE YAPMAK İSTİYOR BU MANYAK?

ASLINDA PEK BİR ŞEY DEĞİL. TOPLULUK İÇİNDEKİ KÜÇÜK KÜÇÜK GRUPLARDAN OLUŞAN VE ORTAK EVLERİN, TÜKETİCİ KOOPERATİFLERİNİN BULUNDUĞU BİR "KOMÜNİST" SİSTEM KURMAKTI İSTEĞİ. ZENGİNLERİN DAHA DA ZENGİNLEŞMESİNİ ENGELLEMEK İÇİN PAYIN KÜÇÜĞÜNÜ ONLARA, BÜYÜĞÜNÜ İSE YOKSULLARA VERECEKTİ. BÖYLECE EŞİTLİK SAĞLANMIŞ OLACAKTI. BUNUN İÇİN "FALANSTER" ADINDA TOPLULUKLAR BİLE KURDU. AMA EN SONUNDA TİMARHANEYİ BOYLADI.

TABİ, FİKİRLERİ ARASINDA DİKKATE DEĞER OLANLAR DA VARDI. ÖRNEĞİN, TABAKATÖRLER ARASINDAKİ REKABETİ SONA ERDİREREK, GEREKSİZ, LÜKS VE BİRBİRİNE EŞ ÜRÜNLERİN ÜRETİMİNİ DURDURMAK GİBİ.

SAİNT-SİMON'UN VE FOURIER'İN BAZI GÖRÜŞLERİ, KURAMLARINI UYGULAMAYA DÖKMELERİ BAKIMINDAN MARXI (VE ENGELS'İ) ETKİLEMİŞTİ. AMA ASIL KATKI ŞU ÜÇ FRANSIZ "SOSYALİSTİ"NDEN GELDİ:

BLANQUI, PROUDHON VE BLANC

LOUIS AUGUSTE BLANQUI (1805-1881)

(BİR RESMİNİ BULUP DA KOYAMADIK NE YAZIK...)

SINIF MÜCADELESİ VE SİLAHLI DEVRİM TARAFTARI. 33 YILINI FAALİYETLERİNDEN DOLAYI CEZAEVİNDE GEÇİRDİ. PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜNDEN İLK BAHSEDEN OYDU, AMA BAHSETTİĞİ AZINLIĞIN DİKTATÖRLÜĞÜYDÜ. OYSA MARX ÇOĞUNLUK DİKTATÖRLÜĞÜNÜ SAVUNACAKTI.

ANARŞİST VE SENDİKALİSTTİ. ANCAK KADINLARIN ÖZGÜRLEŞMESİ FİKRİNE SONUNA KADAR KARŞIYDI. KARŞILIKLI YARDIM DERNEKLERİ KURDU. "(ÖZEL) MÜLKİYET HIRSIZLIKTIR" DİYEN OYDU.

PROUDHON 1809-1865

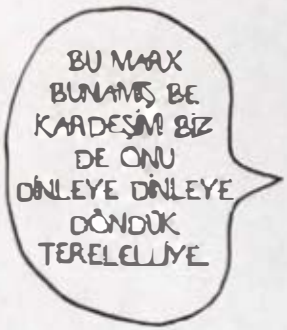

BLANC 1811-1882

İŞÇİ ÖNDERİ KESİNLİKLE ŞİDDETE DAYALI BİR DEVRİME BAŞVURMAYAN, SEÇİMLERE DAYALI VE BİR YASAMA ORGANININ BULUNDUĞU BİR SOSYALİZMDEN YANAYDI. EN ÜNLÜ SÖZÜ: "HERKESTEN YETENEĞİNE GÖRE, HERKESE İHTİYACI KADAR"

PARİS'TE MARX TÜM BU ADAMLARLA İLİŞKİ KURDU (VE HEPSİYLE KAVGA ETTİ). ONLARA HATALARINI GÖSTERMEK İÇİN MÜCADELE ETTİ. KİMİSİ ONU ÇOK MACERACI BULDU. BAZISI DA GÖRÜŞLERİNİ ANLAMAYIP, ONLARI UYGULANAMAZ ZIRVALIKLAR OLARAK GÖRDÜ. ÇOK RADİKAL GÖRÜŞLER BUNLAR DEDİ.

MARX TUHAF BİR İSMİ OLAN KİTABINI İŞTE O ZAMAN YAZDI:

KUTSAL AİLE

Die heilige Familie,

oder

Kritik

der

kritischen Kritik.

Gegen Bruno Bauer & Consorten.

Von

Friedrich Engels und Karl Marx.

BRUNO BAUER İLE TİLMİZLERİNE KARŞI ELEŞTİREL ELEŞTİRİNİN ELEŞTİRİSİ

EMEK İLE SERMAYE

ENGELS'LE BİRLİKTE YAZDIĞI BU KİTAPTA MARX, KAPİTALİST TOPLUM İÇİNDE VAR OLAN KARŞITLARIN MÜCADELESİNİ, YANİ EMEKLE SERMAYE ARASINDAKİ MÜCADELEYİ, İŞÇİ SINIFININ ENGELLENEMEZ ÇIKIŞINI VE BUNUN SONUCUNDA BURJUVA SINIFININ ÇÖKÜŞÜNÜ ANLATIYORDU. MARX'IN İŞARET ETTİĞİ ŞEY, SINIF MÜCADELESİYDİ.

GERÇEK BİRLİK

ORTALIĞI KARIŞTIRDI BU TEZ.

SERMAYE, İLERLEME İÇİN, SINIF MÜCADELESİ YERİNE "BİRLİK" TELKİN EDİYORDU.

AMERİKAN İKİZLERİ "YANYANA DURMAKTAYIZ ONUN İÇİN AYAKTAYIZ."

SINIF MÜCADELESİ MARXIN İCADI DEĞİL ELBET, DÜNYA KURULALI BERİ VAR. ANCAK MARX BUNUN SONSUZA DEK SÜRMEYECEĞİNİ KANITLADI. (İLERİDE GÖRECEĞİZ BUNU DA)

ESKİ ROMA'DA SOYLULAR, ŞÖVALYELER, KENTLİLER VE KÖLELER VARDI.

ORTAÇAĞDA, DEREBEYLER, VASALLAR, SERFLER İLE USTALAR VE ÇIRAKLAR VARDI.

FEODAL TOPLUMUN ÇÖKÜŞÜYLE DOĞAN MODERN BURJUVA TOPLUMU, SINIF ÇELİŞKİLERİNİ YOK ETMEDİ YENİ SINIFLAR, YENİ BASKI KOŞULLARI VE YENİ MÜCADELE BİÇİMLERİ YARATMAKTAN BAŞKA BİR ŞEY YAPMADI. TOPLUM, HER GEÇEN GÜN DAHA BELİRGİN BİR BİÇİMDE İKİ BÜYÜK SINIFA BÖLÜNÜYOR:

BURJUVA VE PROLETARYA

MARX BUNU 1848'DE YAZDI HEMEN YANLIŞ DEMEYİN BUNA, ONUN ZAMANI SİMDİKİNDEN ÇOK FARKLIYDI

ÖNEMLİ OLAN ŞUNU GÖRMEKTİ: HER TOPLUMSAL SINIFIN KENDİ ÇIKARLARI VARDIR VE HER TOPLUMSAL SINIF ÜLKEYİ VE DEVLETİ BU ÇIKARLAR DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİR

Weydemeyer'e yazdığı bu 5 Mart 1852 günlü mektuptan görülecektir, Marx diğer düşünürlere olan borcunu da inkar etmiyor: Şimdi, kendi payıma, modern toplumdaki sınıfların varlığının ya da bu sınıflar arasındaki mücadelenin tarafından keşfedildiğini iddia edemem. Benden çok önce, sınıflar arasındaki mücadelenin tarihsel gelişimi burjuva tarihçileri tarafından, iktisadi anatomisi de burjuva iktisatçıları tarafından anlatılmıştı. Benim katkım: 1- sınıfların varlığının, üretimin gelişimindeki belli tarihsel evrelere bağlı olduğunu; 2- sınıf mücadelesinin kaçınılmaz olarak proletarya diktatörlüğüne yol açacağını; 3- bu diktatörlüğün de tüm sınıfların ortadan kaldırılması ve sınıfsız bir toplum yolunda bir geçiş döneminden başka bir şey olmadığını göstermektir.

BAZI AKLI EVVELLERİN BUYURDUKLARI GİBİ BİR TOPLUMSAL UYUM İMKANSIZDIR

İMKANSIZDIR ÇÜNKÜ, DİĞER SINIFLAR TARAFINDAN SÖMÜRÜLEN BİR SINIF VARSA, BU SINIFIN KENDİSİNİ SÖMÜRÜCÜLERDEN ÖZGÜRLEŞTİRMESİ İÇİN BİR MÜCADELE VERMESİ GEREKİR

VE SINIF MÜCADELESİ İNSANLIĞIN İLERLEMESİ İÇİN GEREKLİ

İMKANSIZ ÇÜNKÜ, KAPİTALİST DÜZENİN TEMEL İLKESİ ÖZEL MÜLKİYETE DAYANAN KÂRDIR VE BU ANCAK İŞÇİ SINIFININ EMEĞİ SÖMÜRÜLEREK ELDE EDİLEBİLİR.

MARX BU YENİ DÜZENDE -ANLAYIN İŞTE- KAPİTALİZMDE, İŞÇİLERİN BÜTÜN NİMETLERDEN YOKSUN KALMAYA MAHKUM OLDUĞUNU, DÜZENİN NİMETLERİNDEN ANCAK VE ANCAK ÜRETİM ARAÇLARINA SAHİP OLANLARIN YARARLANDIĞIN GÖSTERİYOR.

MARX TEZLERİNİ KANITLAYABİLMEK İÇİN FELSEFİ SORUNLARDAN BAŞKA ŞEYLERE, FİLOZOFLARIN TOPTAN İHMAL ETTİKLERİ MESELELERE GEÇMEK ZORUNDAYDI. BU NEDENLE ÜZERİNE GİTMESİ GEREKEN SORUNLAR,

EKONOMİK SORUNLAR idi.

NE GARİP ADAM BU MARX! DAHA KENDİ EKONOMİK SORUNLARINI ÇÖZEMEMİŞ, AİLESİ NEREDEYSE AÇLIKTAN ÖLECEK. BİZİMKİ HALA LONDRA'DA, PARİS'TE, BRÜKSEL'DE, ROMA'DA, BERLİN'DE, İSTANBUL'DA SÖMÜRÜLEN MİLYONLARCA İŞÇİNİN SORUNLARINI ÇÖZMEYE UĞRAŞIYOR.

MARX BÜYÜK BİR SEFALET İÇİNDE YAŞIYORDU, NE DÜZENLİ BİR GELİRİ VARDI, NE DE ELİNDE SERMAYESİ.

BAKIN BAKALIM, NASIL DÖKMÜŞ İÇİNİ DOSTU ENGELS'E:

Marx'tan Engels'e 8 Eylül 1852.

"Ev hastaneye döndü. Öyle berbat bir durumdayım, soluk alamaz oldum... Karım hasta, Jennychen hasta, Lenchen'in de sinir nöbetleri tutuyor. Doktor çağıramadım. İlaca verecek ara yok ki... 8-10 gündür oluk çocuk, ekmekle, patatesle idare ettik. Bugün bakalım ne yapacağız? ...Dana'ya yazı yazamadım. Gazeteleri okumaya çıkamıyorum, metelikçim yok, ekmekçinin, sütçünün borcu var bi de başımda. Nasıl kalkacağım bu belaların altından, bilmem..."

MARX BAŞLIYOR ÜCRET NEDİR? NASIL BELİRLENİR?

İşçilere "ne kadar ücret alıyorsunuz" diye soracak olsanız, misal biri "2 lira alıyorum" diyecektir, bir diğeri "1 lira" diye cevap verecektir. Artık hangi sanayi dalında çalışıyorlarsa, örneğin bir metre kalem dokumak ya da bir forma dizgi işi gibi, size belirli bir parça işin bitirilmesi karşılığında patrondan aldıkları değişik para miktarlarını söyleyeceklerdir. Verdikleri cevapların çeşitliliğine rağmen, ücretin belirli bir emek zamanı ya da tamamlanan iş karşılığında kapitalistin ödediği para miktarı olduğunda anlaşacaklardır.

Kapitalist para karşılığında onların emeğini satın alıyor görünür. Yani onlar da para karşılığında emeklerini satarlar. Ancak bu tamamıyla bir görüntüden ibarettir. Kapitaliste gerçekte sattıkları emek-gücüdür. Kapitalist bu emek-gücünü bir günlüğüne, bir haftalığına, bir aylığına vb. satın alır. Ve emek-gücünü satın aldıktan sonra da, başlan şart koşulan süre boyunca çalıştırarak kullanır. Kapitalist, emek-gücünü satın almak için harcadığı para miktarıyla (2 lira diyelim) belli bir miktar şeker ya da herhangi başka bir meta da satın alabilirdi. İki kilo şeker almak için verdiği 2 lira, iki kilo şekerin fiyatıdır. Kullanacağı on iki saatlik emek-gücünü satın almak için verdiği 2 lira da, on iki saatlik emek-gücünün fiyatıdır. Demek ki, emek-gücü de şeker gibi, ne eksik ne fazla, bir metadır. Biri saatle, diğeriyse terazisiyle ölçülür.

ANLADINIZ MI..

İŞÇİ, YAŞAMAK İÇİN GEREKSİNDİĞİ ŞEYLERİ (IŞIĞINI, YEMEĞİNİ, EVİNİ, GİYECEĞİNİ) SATIN ALABİLMEK İÇİN, KENDİ METASINI (EMEK-GÜCÜNÜ) EŞDEĞER -PATRON ÖYLE DİYOR- BİR PARAYLA TAKAS EDER.

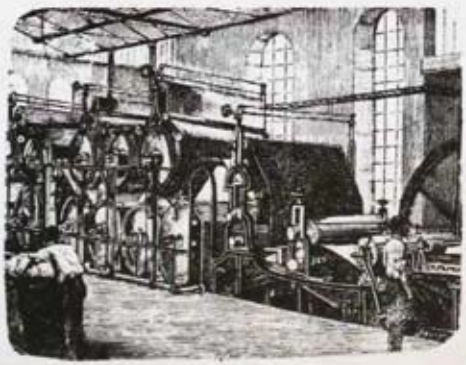

AMA PATRONLAR, "EĞER BİR İŞÇİNİN ÜCRETİ İHTİYAÇLARINA GÖRE BELİRLENİYORSA, DAHA NE İSTİYORSUNUZ?" DİYEBİLİR.

SONUNDA ANLAŞILDI Kİ, ELDE ETTİKLERİ KÂR İŞÇİNİN ÜRÜNÜNDEN KAYNAKLANIYOR. KENDİSİ DE BİR PATRON OLAN ENGELS, BUNU ŞÖYLE AÇIKLIYOR:

Farz edelim ki, işçimiz (diyelim, bir makine işçisi) bir makine parçasını bir günde milleyecek. Hammadde (gerektiği şekilde hazırlanmış halde olan demir ve pirinç) 20 lira tutuyor. Buharlı motorunun kömür sarfiyatı, makinenin, torun tezgâhının ve çalışırken işçimizin kullandığı aletlerin yıpranma payı ise günlük 1 lira ediyor. Varsayımımıza göre, günlük ücret 3 lira'dır. Makine parçası ise 24 lira etmektedir. Fakat kapitalist, makine parçası için müşterilerinden ortalama 27 lira alacağını hesaplamaktadır, yani giderlerinden 3 lira daha fazlasını.

Öyleyse kapitalistin cebine giren bu 3 lira nereden geliyor? Klasik siyasal iktisadın iddiasına göre, metalar uzun vadede kendi değerlerinden, yani içerdikleri gerekli emek miktarına karşılık gelen fiyatlar satılırlar. Öyleyse, makine parçamızın ortalama fiyatı olan 27 lira, parçanın değerine yani onun içerdiği emek miktarına eşit olacaktır. Ancak bu 27 lira'nın 21'i, işçimiz çalışmaya başlamadan önce de zaten var olan bir değerdi: 20 lirası hammaddeye, 1'i de iş sırasında kullanılan yakıt ve makine ve araç-gereçin yıpranma payına gitmişti. Bütün bu giderler çıktığında kalan 6 lira da hammaddeye eklenmektedir. Oysa klasik iktisatçılarımızın iddiasına göre bu 6 lira ancak hammaddeye işçinin kattığı emekle orantıya çıkabilir. Bu durumda, işçinin 12 saatlik emeği 6 liralık yeni bir değer yaratmışlar. Öyleyse, on iki saatlik emeği 6 lira'ya eşit olmalıdır. İşte sonunda "emeğin değeri"nin ne olduğunu bulabildik.

(Engels, Ücretli Emek ve Sermaye)

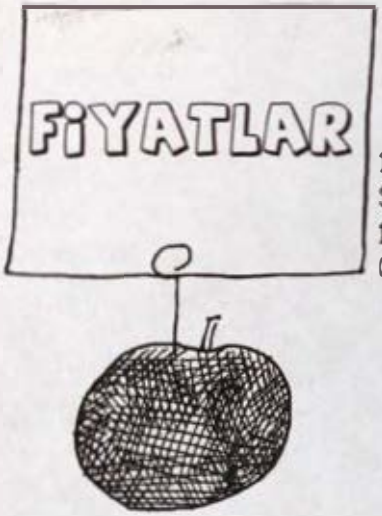
YANİ BİR PATRON FABRİKASINDA ÇALIŞAN TÜM İŞÇİLERİN GÜNLÜK KAZANCI KADAR KAZANIYOR, HEM DE KOLUNU BİLE OYNATMADAN, UTANMAZ!

İŞÇİ YAŞAMAK İÇİN ÇALIŞIYOR, BAKMAKLA YÜKÜMLÜ OLDUKLARINI DOYURMAK İÇİN EMEĞİNİ SATIYOR VE HAYATININ EN GÜZEL DÖNEMLERİNİ HİÇ DE HOŞUNA GİTMEYEN BİR ŞEYLE GEÇİRİYOR. PATRONU ZENGİN ETMEKLE.

PATRONLAR, MARX'A YANIT VEREBİLMEK İÇİN İKTİSATÇILARA VE İDEOLOGLARA DANIŞIYOR, MARX İSE DEVAM EDİYORDU: "ÜCRET BELİRLİ BİR METANIN FİYATIDIR AMA, BİR METANIN FİYATI NASIL BELİRLENİR? BİR METANIN FİYATINI BELİRLEYEN NEDİR?"

BİR ÜRÜNÜN FİYATINI BELİRLEYEN ŞEY REKABETTİR, DAHA DOĞRU BİR DEYİŞLE REKABETİN ÜÇ ÇEŞİDİDİR:

SATICIYA KARŞI SATICI

ALICIYA KARŞI ALICI

ALICIYA KARŞI SATICI

3

SATICILAR ARASINDAKİ REKABET, İÇLERİNDEN BİRİNİN AYNI ÜRÜNÜ DAHA UCUZA SATMASIYLA SON BULUR.

BU FİYATLARI DÜŞÜRÜR.

ALICILAR ARASINDAKİ REKABETTE, BİR MALA OLAN TALEP ARTAR VE BİRİLERİ DAHA FAZLA ÖDEME YAPAR.

BU DA FİYATLARI YÜKSELTİR.

SATICIYLA ALICI ARASINDAKİ REKABET İSE BİRİNİN DAHA PAHALIYA SATMAK İSTEMESİ, DİĞERİNİN DAHA UCUZA SATIN ALMAYA ÇALIŞMASIDIR.

BURADA HER ŞEY ÖNCEKİ REKABETLERE BAĞLIDIR.

İŞTE BU ARZ VE TALEP YASASIDIR EVLATI

YÜZ ARABA VARSA VE BİN POTANSİYEL ALICI VARSA, ARABANIN FİYATI SATICININ GÖNLÜNE GÖRE BELİRLENİR.
YÜZ ARABA İÇİN SADECE YİRMİ ALICI VARSA, BÜYÜK İHTİMALLE ARABA DAHA UCUZA ALINABİLECEKTİR.

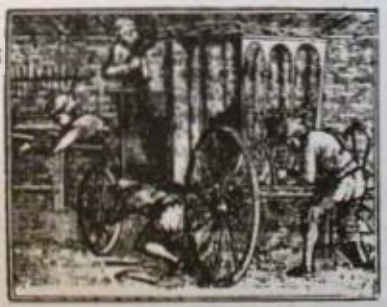

AMA HALA FİYATLARI NEYİN BELİRLEDİĞİNİ BİLMİYORUZ...

ÜRETİM MALİYETİYLE DEVAM EDELİM O ZAMAN. ÖRNEĞİN BİR ARABA FABRİKADAN 15 BİN LİRAYA MAL OLARAK ÇIKIYOR AMA BU MALİYET, BAŞKA HARCAMALARLA BİRLİKTE DAHA DA ARTIYOR. REKLAM, HALKLA İLİŞKİLER, DAĞITIM PAYI, VERGİLER VE TABİİ ŞİRKETİN KÂRI.

SONUÇ? ARABANIN SATIŞ FİYATI 30 BİN LİRAYA FIRLAYIVERİYOR...

MARX TABİ Kİ "TANITIM GİDERLERİ", REKLAM YA DA HALKLA İLİŞKİLER GİDERLERİ GİBİ, FİYATLARI FAHİŞ BİR ŞEKİLDE ARTIRAN YENİ KALEMLERİ DÜŞÜNEMEZDİ O ZAMAN.

YOKSA KAPİTAL'E KOCA BİR BÖLÜM DE BUNLAR İÇİN EKLERDİM.

PEKİ ZENGİNLERİN KAZANÇLARINI NE KADAR VE NASIL SINIRLANDIRACAĞIZ?. DİYE SORABİLİRSİNİZ. DİYELİM YÜZDE 10 "ADİL" MİDİR, TATMİN EDER Mİ YETERİNCE?. YA YÜZDE BÖLÜK KÂR ORANINA NE DERSİNİZ?

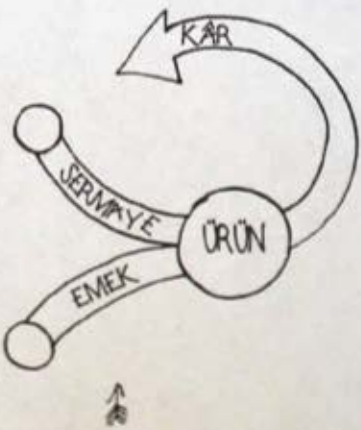
YÜZDE 200 KAR ORANIYLA ÇALIŞANLAR VAR.

DEMEK Kİ, İŞÇİNİN EMEK GÜCÜ SAYESİNDE PATRON SEMİRİYOR GÜN BE GÜN. ZENGİN HEPTEN ZENGİNLEŞİYOR, YOKSUL DA, ALDIĞI ÜCRETLE ANCA GÜNÜ KURTARIYOR.

PATRON, İŞÇİNİN EMEK GÜCÜNDEN KÂRINI KATLARKEN (EN AZ İKİYE) İŞÇİ EMEĞİ KARŞILIĞINDA FAZLADAN YEK KURUŞ KAZANAMAZ.

TERSLİK VAR BU İŞTE.

BU ÇİZİM İŞLERİN NASIL YÜRÜDÜĞÜNÜ GÖSTERİYOR: KAPİTALİSTLE İŞÇİNİN YATIRIMLARI (BİRİNİN PARA, BİRİNİN EMEK CİNSİNDEN) BİR ÜRÜN YARATMAK İÇİN BİR ARAYA GELİYOR. AMA ELDE EDİLEN KÂR SADECE BİR TARAFA AKIYOR. ADALET Mİ BU?. BİRİNİN GÖBEĞİ BÜYÜRKEN ÖTEKİ KEMERİNİ SIKACAK DELİK BULAMIYOR.

BİZİM SAKALLI, KAPİTALİZMİN TEMELİNİ İŞTE BÖYLE KEŞFETTİ, YANİ

ARTI-DEĞER'İ

ANLATIR MISINIZ TEZ ELDEN, SİNİRLENMEK ÜZREYİM.

TABİ KAPİTALİZMİN FORMÜLÜ PEK Bİ BASİT: SATIN AL, ÜZERİNE KÂR KOY, SAT. BU FORMÜLDE, DOLAŞIMDA OLAN PARANIN DEĞERİNDEKİ ARTIŞA MARX ARTI-DEĞER ADINI VERİR.

MARXIN AÇIKLAMASI ŞU: ARTI-DEĞER METALARIN ELDEN ELE GEÇMESİYLE ELDE EDİLMEZ. ZİRA, BURADA SÖZ KONUSU OLAN EŞDEĞERDEKİ NESNELERİN DEĞİŞ-TOKUŞUDUR. YANİ, BİR META, BAŞKA BİR METAYI SATIN ALMAK İÇİN SATILIR.

ARTI-DEĞER FİYAT ARTIŞLARINDAN DA KAYNAKLANMAZ. ÇÜNKÜ ALICI VE SATICILARIN KARŞILIKLI KÂR-ZARAR DURUMLARI BİRBİRİNİ DENGELER.

BİRİ KAZANIRSA, ÖBÜRÜ KAYBEDER.

YANİ?..

PARA SAHİBİ, ARTI-DEĞER (FAZLADAN KÂR) ELDE ETMEK İÇİN PİYASADA, KULLANIM DEĞERİ YENİ DEĞER YARATMA ÖZELLİĞİNE SAHİP OLAN BİR "META" BULMALI.

NEYMİŞ O META? CEVHER MÜBAREK..

NE OLACAK, SENİN, BENİM EMEK GÜCÜMÜZ..

KAPİTALİST İŞÇİNİN EMEK GÜCÜNÜ HERHANGİ BİR META GİBİ SATIN ALIR, GÜNDE 8 SAAT ÇALIŞTIRIR. (MARX'IN DÖNEMİNDE GÜNLÜK ÇALIŞMA SAATİ 12 YA DA 15 SAATTİ.)

AMA İŞÇİ, DİYELİM 6 SAATTE ("GEREKLİ" ÇALIŞMA SÜRESİNDE) KENDİNE YETECEK ÜRÜNÜ YARATABİLİR.

YANİ ALTI SAATTE ÜCRETİNİ ÇIKARIR.

KALAN İKİ SAATTE ÜRETTİĞİ META İSE PATRONUN ONA KARŞILIĞINI VERMEDİĞİ ARTI ÜRÜNDÜR.

ARTI-DEĞER SAYESİNDE PATRON DAHA DA ZENGİNLEŞİR AMA İŞÇİYE ZIRNIK KOKLATMAZ. KAPİTALİST BU PARAYI İŞÇİNİN DURUMUNU İYİLEŞTİRMEK İÇİN DE KULLANMAZ. ANCA BANKAYA YATIRIR.

İŞTE KAPİTALİZMİN EN BÜYÜK AYAK OYUNU: İŞÇİNİN VERİMLİLİĞİNİ, ETKİNLİĞİNİ ARTIR, ARTI-DEĞERİN DE KATLANSIN.

VERİMLİLİĞİN ARTMASI, PATRONUN SERMAYESİNİ, BİR DE İŞÇİNİN YOKSULLUĞUNU ARTIRMAKTAN BAŞKA ANLAMA GELMEZ.

(YİNE)
HIK!
MIK!

KİMİLERİ DE ARTIRALIM İŞÇİLERİN ÜCRETİNİ DE, ÇÖZÜLSÜN ŞU İŞ DİYEBİLİR..

AMA MARX YUTMUYOR BU ZOKAYI.
İŞTE SİZE NEDENİ:

Gerçek ücretler sabit kalsa, hatta yükselse dahi, göreli ücretler düşecektir. Diyelim, tüm geçim maddelerinin fiyatları üçte iki oranında düştü, buna karşılık günlük ücretler ise üçte bir oranında azaldı, yani eskiden 3 lira'yken şimdi 2 lira oldu. İşçi şimdi elindeki 2 lira ile, daha önce 3 liraya alabildiklerinden daha fazla miktarda ürün alabilecek olsa da, kapitalistin kazancı ile kıyaslandığında işçinin ücreti oran olarak azalmıştır. Kapitalistin kârı 1 lira artmıştır. Bu da demektir ki, işçi patrondan aldığı daha küçük miktardaki değişim değeri için eskisine göre daha yüksek değişim değerleri üretmek zorundadır. Emeğin payına oranla sermayenin payı artmıştır. Toplumsal refahın sermaye ve emek arasında paylaşımında şimdi daha da eşitsiz bir durum oluşmuştur. Kapitalist aynı sermayeyle daha çok emeği boyunduruğuna sokmuştur. Kapitalist sınıfın işçi sınıfı üzerindeki yaptırım gücü artmış. İşçinin sosyal durumu kötüleşmiş, kapitalistin durumuna bakarak bir basamak daha aşağıya inmiştir.
Peki, ücretlerin ve kârların karşılıklı kurdukları ilişkide düşüş ve yükselişlerini belirleyen genel yasa nedir o halde?

Aralarında ters orantılı bir ilişki vardır. Emeğin payı (ücret) ne oranda düşerse sermayenin payı (kâr) da o oranda yükselir ya da tam tersi yükseldiği oranda düşer. Ücretler ne kadar düşerse kâr da o kadar yükselir, veya ücretler ne kadar yükselirse kâr da o kadar düşer.

(Marks, Ücretli Emek ve Sermaye)

HER DURUMDA PATRON KAZANIYOR ANLAYACAĞINIZ..

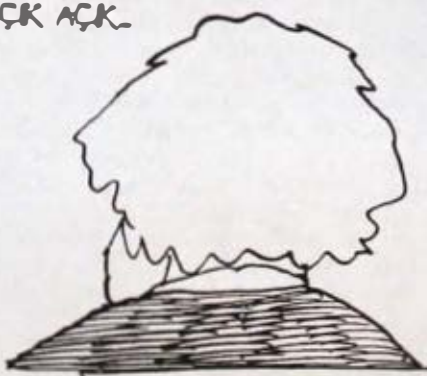
BİR İNŞAAT İŞÇİSİNİ ELE ALALIM.

KARDEŞ. ASLA İÇİNDE YAŞAMAYACAĞIN VE SANA TEK KURUŞ KAZANDIRMAYACAK BİR BİNAYI YAPARKEN, KENDİNİ SÖMÜREN SINIFI SEMİRTMEKTEN BAŞKA BİR İŞ YAPMIYORSUN.

İŞÇİ DAHA FAZLA KAZANSA HATTA ŞİMDİ ALDIĞININ İKİ KATINI ALSA DA, ONUN İÇİN DEĞİŞEN BİR ŞEY OLMAYACAK. MARX ANLATIYOR BUNU AÇIK AÇIK.

İŞÇİLERİN GÖNLÜNÜ FETHEDEN EN YÜKSEK ÜCRETLER VE ÖZELLİKLE EN İYİ İŞ KOŞULLARI İŞÇİLER İÇİN BÜYÜK BİR EYLEM "ÖZGÜRLÜĞÜ" HİSSİYATI YARATARAK ONLARI PARMAKLIKLARI KALIN VE GÜÇLÜ BİR ALTIN KAFESTE TUTSAK EDER.

*

DAHA FAZLA MAAŞ, PATRONUN CEBİNE GİREN DAHA FAZLA KAR DEMEKTİR.

AMA MARXIN DİLİ Kİ BU SÖZLER.

ATERİN. AVUSTURYALI BİR MARKSİST ERNST FİSCHER (FİŞER) SÖYLEMİŞ BUNLARI. BİR DE ŞUNLARI:

İŞÇİNİN SEFALETİ ÖNCELİKLE ŞUNDANDIR: İŞÇİ SERMAYE İÇİN ÇALIŞARAK SERMAYEYİ YENİDEN ÜRETİR. SERMAYEYİ YENİDEN ÜRETEREK DE KENDİ YABANCILAŞMASINI VE SEFALETİNİ YENİDEN ÜRETİR.

NE YAPACAĞIZ O HALDE BİZ?

MARX İŞÇİLER İÇİN TEK KURTULUŞ YOLU GÖRÜYORDU:

BİRLİK!..

PATRONLARLA MI BİRLİK?

MARXIN TOPLUMUN DÖNÜŞÜMÜ, YOKSULLARIN ZİNCİRLERİNDEN (ALTIN, GÜMÜŞ, BAKIR HER NEYSE...) KURTULMASI VE ÖZGÜRLEŞMESİ HAKKINDA ÖNE SÜRDÜĞÜ TEZLERİ VE TARİHSEL DÖNÜM NOKTASINI ANLAMAK İÇİN KÜÇÜK BİR TARİH GEZİNTİSİNE ÇIKALIM İZNİNİZLE...

DÖNÜM NOKTASI, KOMÜNİST PARTİ MANİFESTOSUNUN YAYIMLANMASIYDI.

ANAMI KOMÜNİST PARTİSİ Mİ VARDI O ZAMAN?

Manifesto Avrupa kıtasında 1848 öncesinin siyasi boşluklarında kaçınılmaz olarak gizli örgütlenmiş ve başlangıçta yalnızca Alman, daha sonra ise uluslararası bir işçi birliği olan Komünistler Birliğinin platformu olarak yayımlandı. Birliğin Kasım 1847'de toplanan kongresinde Marx ve Engels teorik ve pratik bakımdan eksiksiz bir parti programı hazırlamakla görevlendirildiler. Ocak 1848'de Almanca baskıya alınan elyazmaları Fransa 24 Şubat Devriminden birkaç hafta önce Londra'daki matbaaya gönderildi. Fransızca tercümesi 1848 Haziran Ayaklanmasından kısa bir süre önce Paris'te yayımlandı. Bayan Helen Macfarlane'in yaptığı ilk İngilizce tercümesi 1850'de Londra'da George Julian Harney'in Red Republicanında çıktı. Danimarkaca ve Lehçe baskıları da yayımlandı.

İngels. Komünist Manifesto 1888 Önsözü

Son yirmi beş yıl içerisinde koşullar ne kadar değişmiş olsa da, Manifesto'da ortaya konan genel esaslar, bir bütün olarak bugün de doğruluklarını korumaktadır.

(K. Marx, F. Engels, Komünist Manifesto 1872 Önsözü)

1846-47 YILLARINDA ALMANYA'DA ÖNCÜ (YANİ İLERİ FİKİRLİ) İŞÇİLER, ZANAATKARLAR VE AYDINLARDAN OLUŞAN BİR GRUP VARDI. BUNLAR KENDİLERİNE "ADİLLER BİRLİĞİ" DİYORLARDI. MEMLEKET MESELELERİNİ TARTIŞMAK İÇİN BİRARAYA GELİRLER VE DİĞER ÜLKELERDEKİ "ADİLLER" İLE İLİŞKİ KURMAYA ÇALIŞIRLARDI.

BU ADİLLER, YARI ANARŞİSTTİLER VE TUHAF BİR SOSYALİZM TAHAYYÜL EDİYORLARDI. ÜRETİM ARAÇLARININ (SAHİPLERİYLE BİRLİKTE FABRİKALARIN) İMHA EDİLMESİNİ VE HERŞEYİN TEKRAR ESKİYE, YANİ TARIM VE GELENEKSEL ZANAATA DAYALI SİSTEME DÖNMESİNİ İSTİYORLARDI. 1847 ŞUBATINDA MARX VE ENGELS, BİRLİĞE ÜYE OLMALARI VE ONU YENİDEN DÜZENLEMELERİ İÇİN DAVET EDİLDİLER.

BİZİM ALMANLARIN İLK İŞİ HAZİRAN 1847'DE LONDRA'DA AVRUPA'NIN DÖRT BİR YANINDAN GELEN DELEGELERLE YAPILAN KONGREYİ DÜZENLEMEK OLDU. BU KONGREDE ENGELS KOMÜNİSTLER BİRLİĞİ İÇİN BİR TÜZÜK TASLAĞI ORTAYA KOYDU VE BU TÜZÜK MARX VE ENGELS'İN "KOMÜNİST MANİFESTO"SU İÇİN BİR TEMEL OLUŞTURDU.

Soru 1: Komünizm nedir?

Cevap: Komünizm, proletaryanın kurtuluş koşullarını gösteren bir öğretidir.

Soru 2: Proletarya nedir?

Cevap: Proletarya, toplumda sadece emeğini satarak geçinen ve sermayenin herhangi bir çeşidinden kâr elde etmeyenlerin sınıfıdır; sevinci ve kederiyle, yaşamı ve ölümüyle bütün varlığı emeğine göstergelerin talebe - yani, iş yaşamının iyilik, kötülük durumuna, dizginsiz rekabetin kaprislerine bağlıdır. Proletarya ya da proleterler sınıfı tek kelimeyle, 19. yüzyılın işçi sınıfıdır.

Soru 3: Yani proleterler tarihte her zaman var oldular diyemeyiz öyle mi?

Cevap: Hayır. Yoksullar ve işçi sınıfları her zaman vardı ve işçi sınıfları çoğunlukla yoksuldu. Ancak bugününkine benzer koşullarda yaşayan işçiler ve yoksullar her zaman vardı diyemeyiz; başka bir deyişle, dizginsiz ve baskısız rekabet, her zaman vardı denemeyeceği gibi proleterler de öteden beri vardılar denemez.

Soru 4: Proletarya nasıl doğdu?

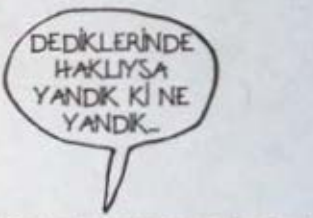
Cevap: Proletarya 18. yüzyılın ikinci yarısında İngiltere'de meydana gelip o zamandan itibaren dünyanın bütün uygar ülkelerinde yinelenen sanayi devriminin beraberinde getirdi. Çok pahalı olan ve bu nedenle de yalnızca büyük kapitalistler tarafından satın alınabilen bu makineler üretim biçimini tümden değiştirdi, mevcut işçileri yerlerinden etti. Bunun nedeni, işçilerin dokumada el tezgahları ve çıkrıklarla gerçekleştirdikleri verimsiz üretime göre makinelerin daha ucuz ve iyi metalar üretmesiydi. Makineler, sanayiyi bütünüyle büyük kapitalistlerin ellerine teslim ederken işçilerin pek az olan mülkünü, aletler, el tezgahları, vb.i tümden boşa çıkardı. Sonuçta, kapitalistler her şeyin sahibi oldular, işçilerin elinde hiçbir şey kalmadı.

NOT:
BU ÇEŞİT KOLAY ANLAŞILIR AÇIKLAMALAR HAZMEDİLMESİ GÜÇ OLAN MARX'A KIYASLA ENGELS'İ DAHA ÇOK OKUNUR, İŞÇİLERE DAHA YAKIN KILMIŞTIR.

Soru 7: Proleterleri kölelerden farklı kılan nedir?
Köleler bir kez satılır, hepsi o. Oysa ki proleterler her gün, her saat satmak zorundadırlar kendilerini.

Efendinin mülkü olması hasebiyle efendisinin çıkarları onu gerektirdiği için, tek tek kölelerin varlığı güvence altındadır, sefalet içinde yaşayacak olsalar da. Tek tek proleterlerin ise adeta bütün bir burjuva sınıfının mülkü oldukları için ve emekleri ancak biri ona ihtiyaç duyduğunda satın alındığı için varlıkları güvence altında değildir. Güvence altında olan ancak bütün bir sınıfın varlığıdır. Köle rekabet dışıdır; proleter ise rekabetin içindedir, bütün dalgalanmalarından bizzat etkilenir. Köle nesneden sayılır, toplumun bir ferdi değildir. Yani köle proleterden daha iyi bir yaşama sahip olabilirse de, proletarya toplumsal gelişmenin daha yüksek bir aşamasına aittir ve kendisi de köleden daha yüksek bir toplumsal düzeydedir.

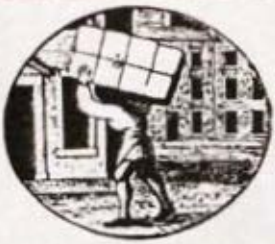

Köle, özel mülkiyetin bütün ilişki türlerinden yalnızca kölelik ilişkisini ortadan kaldırarak kendisini özgürleştirebilir ve böylece bir proleter haline gelebilir; proleter ise kendisini ancak özel mülkiyeti bütünüyle ortadan kaldırarak özgürleştirebilir.

Soru 10: Özel mülkiyetin barışçıl yollardan ortadan kaldırılması mümkün müdür?
Cevap: Öylesi mümkün olsa onu tercih ederdik, emin olabilirsiniz ki komünistler buna itiraz edecek son kişilerdir. Komünistler her türlü komplonun yalnızca ya anlamsız olmakla kalmayıp, zararlı da olduğunu çok iyi bilirler elbet. Onlar, devrimlerin kasti ve keyfi olarak yapılamayacağını, devrimin her yerde ve her zaman, tek tek partilerin ve tüm sınıfların istek ve yönlendirmelerinden bağımsız olarak, koşulların zorunlu sonucu olduğunu da iyi bilirler. Ancak onlar, proletaryanın gelişiminin neredeyse bütün uygar ülkelerde zorla bastırıldığını, ve komünizm karşıtlarının böylelikle tüm güçleriyle bir devrim çıkartmaya gayret ettiklerini de görüyorlar. Sonunda ezilen proletarya bir devrime sürüklendiği takdirde, şimdi sözcüklerimizle yaptığımız gibi, o zaman da biz komünistler eylemlerimizle işçilerin davalarını savunmuyor olacağız.

Soru 14: Özel mülkiyetin bir çerçede ortadan kaldırılması mümkün müdür?

Cevap: Hayır. Bu çerçede mevcut üretici güçleri komünist toplumu kurmak için gerekli düzeye çıkarmak nasıl olanaksızsa, bu da aynı şekilde olanaksızdır. Her halükarda yaklaşmakta olan proleter devrimi mevcut toplumu yavaş yavaş dönüştürecek ve özel mülkiyetin ancak üretim araçları yeterli olduğu ölçüsünde ortadan kaldırılabilir.

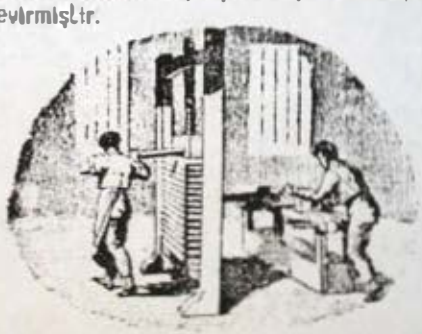
MANİFESTO ASLINDA, MARX'IN FİKİRLERİNİN CANLI, ÖZLÜ VE VURUCU BİR ŞEKİLDE KALEME ALINMIŞ BİLEŞİMİDİR...

İYİSİ Mİ SİZ BİR OKUYUN ŞUNU...

BURAYA SADECE BAZI PARÇALARINI AKTARIYORUM YOKSA KİTABIN YARISI BUNUNLA DOLACAK...

Büyük sanayi, Amerika'nın keşfiyle yolu hazırlanmış olan dünya pazarını var etmiştir. Dünya pazarı ticarete, gemiciliğe, kara ulaştırmacılığına muazzam bir gelişim sağlamıştır. Bu gelişim de bu kez, sanayinin yaygınlaşmasını yeniden etkilemiş; sanayinin, ticaretin, gemiciliğin, demiryollarının böylece yaygınlaşması ölçüsünde, burjuvazi de gelişmiş, sermayelerini artırmış, ortaçağdan miras kalmış tüm sınıfları arka plana itmiştir.

Böylece, modern burjuvazinin kendisinin de uzun bir gelişim sürecinin, üretim ve mübadele tarzlarındaki bir dizi dönüşümün ürünü olduğunu görmekteyiz. Burjuvazi, egemen konuma geldiği her yerde, tüm feodal, ataerkil, kırsal kesime özgü gönül okşayıcı ilişkilere yerle bir etmiştir. [Feodal dönemdeki] insanı doğal üstlerine bağlayan elaca bulaca feodal bağları gaddarca koparmış ve insan ile insan arasında yalın çıkardan, duygu tanımayan "nakit ödeme"den başka hiçbir bağ bırakmamışlar. Dindarca vecdin, şövalyece coşkunun, "yontulmuş" kasabalıya özgü geçmiş zaman özleminin mübarek üpertilerini, bencil hesapçılığın buz gibi sularında boğmuşlar. Kişisel onuruyu, değişim değeri haline getirmişler; zahmetlerle kazanılmış ve belgelerle güvence altına alınmış sayısız serbestliğin yerine, tek bir özgürlüğü, vicdan tanımayan ticaret özgürlüğünü getirmişler. Tek sözcükle, dinsel ve siyasal yanılsamalarla perdelenmiş sömürünün yerine, apaçık, utanmasız, dolaysız, düpedüz sömürüyü getirmişler. Burjuvazi, aile ilişkisinin elkileyici duygusal maskesini sıyırıp almış ve onu yeniden salt bir para ilişkisine çevirmişler.

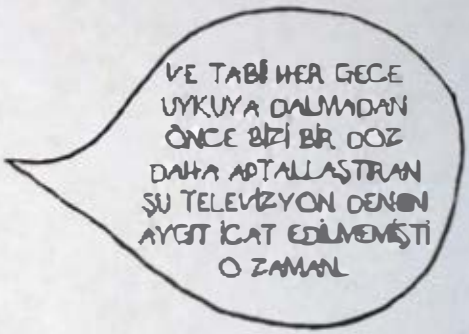

NE KADAR MALIN VARSA O KADARLIK ADAMSIN İŞTE...

Burjuvazi, yüzyılı ancak bulan sınıf egemenliği sırasında, tüm geçmiş kuşakların toplam olarak yarattığından daha çok sayıda ve daha iri boyutlarda üretici güçler yaratmışlar. Doğa güçlerinin boyunduruk altına alınması, toplu makine kullanımı, kimyanın sanayiye ve tarıma uygulanması, buharlı gemicilik, demiryolları, elektrikli telgraflar, ücsür bucaksız toprakların tarıma uçılması, nehirlerin gemi seferlerine elverişli hale getirilmesi, nüfusun yerden bitercesine çoğalması - toplumsal emeğin bağrında hangi bâtınî büyüsü üretici güçlerin uyukladığını bundan önceki hangi yüzyıl, aklının ucundan geçirmiştir?

Prolet rlerin gördüğü iş, toplu makine kullanımının yaygınlaşmasıyla ve işbölümüyle, tüm özerk karakterini ve dolayısıyla, işçi için tüm çekiciliğini yitirmiştir. Proleter düpedüz, makinenin bir yardımcı parçası haline gelir; ondan yalnızca, en basit, en tekdüze, en kolay öğrenilebilen el işlemlerini yapması istenir. Bu yüzden de işçinin yol açtığı maliyet giderleri, hemen hemen yalnızca, onun ayakta kalması ve soyunu sürdürmesi için gerekli geçim maddelerinin tutarıyla sınırlandırılmıştır. Ne var ki, bir metanın fiyatı, dolayısıyla, emeğin de fiyatı, onun üretilme maliyetine eşittir. Bu yüzden, çalışmanın sevimsizliği arttığı ölçüde, ücret de azalır.

Modern sanayi, alaerkil ustanın küçük imalathanesini, sanayici kapitalistin büyük fabrikası haline getirmiştir. Fabrikaya doluşturulmuş işçi yığınları askercesine örgütlendirilir. Onlar, sanayinin sıradan neferleri olarak, tam bir astsubay ve subay hiyerarşisinin gözetimi altına sokulur. Onlar yalnızca burjuva sınıfın, burjuva devletin emir kulları değildir; aynı zamanda her gün, her saat, makinenin, postabaşının ve hepsinden önce, her bir fabrikatör burjuvanın da kulları durumundadır. Bu despotça tahakküm, amacının kazanç sağlamak olduğunu ne kadar açıkça ilan etmişse, o denli cimri, o denli kindar, o denli amansız olur.

Kol emeği ne kadar az kuvvet kullanımı ve beceri gerektirirse, yani modern sanayi ne kadar çok gelişmişse, erkek emeğinin yerini de kadın emeği, o kadar çok alır. Cinsiyet ve yaş farklarının işçi sınıfı bakımından artık toplumsal önemi yoktur. Yalnızca, yaşa ve cinsiyete göre masrafları değişen iş aletleri vardır.

İşçinin fabrikatör tarafından sömürülmesi, işçinin ücretini nakit para olarak eline almasıyla son bulur bulmaz, bu kez burjuvazinin diğer kesimleri, ev sahibi, bakkal, faizci, vb. onun üstüne üşüşür.

Fakat, sanayinin gelişmesiyle, proletarya sadece sayıca artmaz, daha büyük kitleler halinde toplulaştırılmış da olur, gücü artar ve o bunu daha çok hisseder. Toplu makine kullanımı, çalışmadaki farklılıkları gitgide ortadan sildikçe ve ücreti hemen hemen her yerde aynı derecede düşük bir düzeye indirdikçe, proletarya içerisinde çıkarlar ve yaşam koşulları gitgide eşitleşir. Burjuvazinin kendi içinde gitgide artan rekabet ve bu rekabetin yol açtığı ticari bunalımlar, işçi ücretlerini gitgide daha çok istikrarsızlaştırır; daima daha hızla gelişen, durmadan mükemmelleşen toplu makine kullanımı, işçilerin iş yaşamındaki tüm konumlarını gitgide güvencesiz kılar; tek tek işçiler ile tek tek burjuvalar arasındaki çatışmalar giderek daha çok, iki sınıf arasındaki çatışmalar karakterine bürünür. Böylece, işçiler burjuvalara karşı "Koalisyon"lar oluşturmaya başlarlar; ücretlerini korumak için bir araya gelirler. Olası başkaldırılara hazırlıklı olmak için de kalıcı birliktelikler kurarlar. Mücadele yer yer, sokağa dökülmeler halinde patlak verir.

Zaman zaman işçiler galip gelir, ama yalnızca geçici bir süre için. Mücadelelerinin asıl sonucu, hemen o andaki başarıları değil, işçilerin gittikçe daha yaygınlaşan birleşmesidir. Büyük sanayi tarafından üretilmiş olan ve değişik yörelerdeki işçileri birbirleriyle bağlantı içine sokan, gelişkin ulaşım ve haberleşme araçları o birleşmeyi daha da kolaylaştırır. Nitekim, her yerde aynı karakteri taşıyan pek çok yerel mücadelenin, ulusal (çapta) bir mücadelede, bir sınıf mücadelesinde merkezileştirilmesi için, işte tam da o bağlantılanmaya ihtiyaç vardır. Şu var ki her sınıf mücadelesi siyasal bir mücadeledir. Ve orlaçağ kasabalıları için, derme çatma köy yollarıyla sağlanması yüzyıllar almış olan birleşmeyi, modern proleterler demiryolları sayesinde birkaç yılda gerçekleştirirler. Proleterlerin sınıf düzeyinde, böylelikle, siyasal taraf olarak bu örgütlenmesi, işçilerin kendi aralarındaki rekabet yüzünden her an yeniden parçalanır. Ama o her seferinde daha kuvvetli, daha sağlam, daha güçlenmiş olarak yeniden dirilir. Bu örgütlenme -burjuvazinin kendi içindeki bölünmelerden yararlanarak- burjuvaziyi, işçilerin bazı çıkarlarını yasa biçimi altında tanımaya zorlar, İngilterede "On Saat Yasası"nın çıkmasında olduğu gibi.

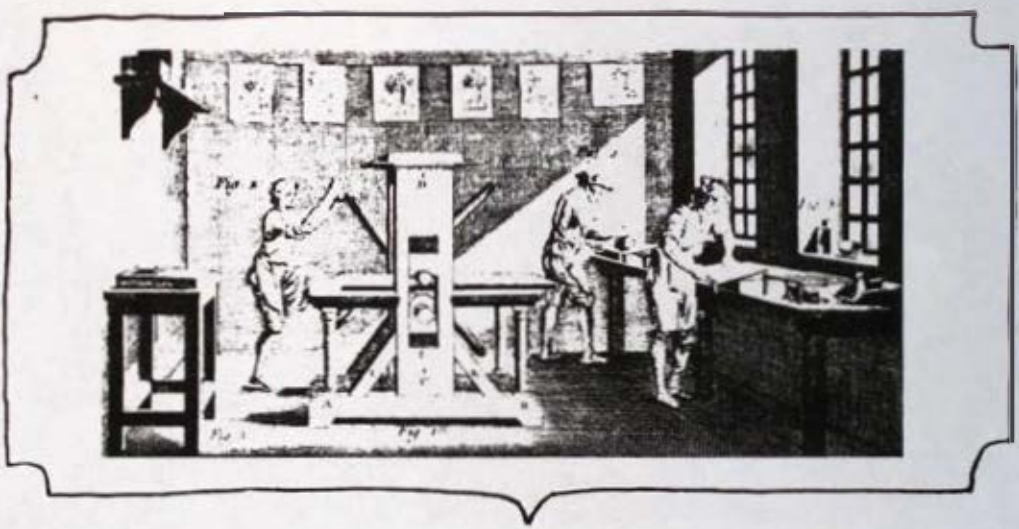

Günümüzde burjuvazinin karşısında yer alan tüm sınıflar arasında yalnızca proletarya gerçekten devrimci bir sınıftır. Öbür sınıflar büyük sanayiyle perişan olur ve yıkıma sürüklenirler: proletarya ise onun düpedüz kendi ürünüdür. Orta zümreler: küçük imalatçı, perakendeci, zanaatkâr, köylü, bunların hepsi, orta zümreler olarak göçüp gitme tehlikesine karşı varoluşlarını güvence altında tutmak için, burjuvaziye karşı mücadele ederler. Demek ki onlar devrimci değil, tutucudurlar. Dahası, onlar gericidirler, tarihin çarkını geri-singeri çevirmeye uğraşırlar. Onların devrimden yana olmaları, proletaryaya geçişin eşiğinde bulunmalarından ötürüdür: böylece onlar kendilerinin güncel çıkarlarını değil ve fakat gelecekteki çıkarlarını savunurlar; öylelikle, kendi bakış açılarını terk edip, proletaryanınkine geçerler.

Lumpen proletaryanın, köhne toplumun en alt kalmanlarında yer alan o, asalak çürümüşler güruhunun, bir proletarya devrimiyle yer yer hareket içine sürüklendiği de olur; bununla birlikte, yaşam ortamından ötürü o gerici entrikalara kendini satmaya yatkın duracaktır.

Tüm mülkiyet ilişkileri, aralıksız bir tarihsel değişmeye, aralıksız bir tarihsel dönüşüme tabi olmuştur.

Örneğin, Fransız Devrimi, burjuva mülkiyeti lehine, feodal mülkiyete son vermiştir.
Komünizmin ayırt edici özelliği, bütünüyle mülkiyete son vermesi değil, burjuva mülkiyete son verme idir.
Şu var ki modern burjuva özel mülkiyeti, ürünlerin sınıf karşıtlıklarına ve birilerinin başka birileri tarafından sömürülmesine dayalı üretiminin ve ediniminin sonuncu ve en olgun ifadesidir. Bu anlamda komünistler teorilerini şöyle bir ifadede özetleyebilirler: Özel mülkiyete son.
Kişisel olarak kazanılmış, kişinin kendi emeğinin ürünü olan mülkiyete, hani o, kişisel her tür özgürlüğün, faaliyetin, özerkliğin temelini oluşturduğu söylenen mülkiyete son vermek istiyormuşuz diye biz komünistleri kınayanlar oldu. Emek ürünü olan, çabayla kazanılmış, bir başına hak edilmiş mülkiyetmiş! O, sizin söz ettiğiniz, burjuva mülkiyetten önceki küçük kasabalı küçük köylü mülkiyeti değil mi? O mülkiyete bizim son vermemize gerek yok; sanayinin gelişmesi zaten ona büyük ölçüde son vermiştir, her gün de son vermektedir.

Yoksa siz, modern burjuva özel mülkiyetten mi söz ediyorsunuz?

Peki ama, ücretli emek, proletarin emeği, proletarin kendisine mülkiyet yaratır mı? Kuşkusuz hayır. Ücretli emek, sermayeyi, —yani ücretli emeği sömüren ve ancak, yeniden sömüreceği ücretli emeği yeniden üretmesi koşuluyla artabilen mülkiyeti— yaratır. Bugünkü biçimiyle mülkiyet, sermaye ile ücretli emek karşıtlığı çerçevesinde hareketini sürdürür. Bu karşıtlığın her iki yanına bir göz atalım.

Özel mülkiyeti ortadan kaldırmak isl memizden ürkünlüye kapılıyorsunuz. Ama sizin şimdiki toplumunuzda özel mülkiyet, toplum üyelerinin onda dokuzu için zaten ortadan kalkmıştır: özel mülkiyet, işte, onda dokuz için varolmadığından ötürü vardır. Demek oluyor ki siz, toplumun muazzam çoğunluğunun mülk-sözleşmesinin zorunlu koşul olarak dayatan bir mülkiyeti ortadan kaldırmak istememizden ötürü bizi kınıyorsunuz.

ÖZEL MÜLKİYET OLMAZSA NİÇİN TEMBEL OLURMUŞUZ_

ÖYLE DİYORLAR!

Tek sözcükle, sizin mülkiyetinizi ortadan kaldırmak istememizi kınıyorsunuz. Elbette, biz de işte tam bunu istiyoruz. Siz, emeğin artık, sermayeye, paraya, toprak rantına, kısacası, tekelleştirilebilir bir toplumsal güç haline gelemeye eğ andan itibaren, yani kişisel mülkiyetin artık, burjuva mülkiyele, sermayeye dönüşemeyeceği andan itibaren, işte o andan itibaren Ikişiselliğe sahip! kimse kalmaz, yorumunu yapıyorsunuz. Demek ki siz, "kimse" derken, burjuvadan, burjuva mülk sahibinden başkasını aklınızdan geçirmediğinizi itiraf ediyorsunuz. Işte, löylesi! kimse elbette kalmamalıdır.

SERMAYE EMEKÇİYE MUHTAÇTIR AMA EMEKÇİ MUHTAÇ DEĞİLDİR SERMAYEDARA ONUN SERMAYESİ EMEK GÜCÜDÜR

Özel mülkiyetin ortadan kaldırılmasıyla, her türlü çalışına faaliyetinin duracağı ve ortalığı genel bir tembelliğin kaplayacağı itirazı öne sürülmüştür. Bu itiraza göre, burjuva toplumun uyuşukluktan çoklan çökmüş olması gerekirdi: çünkü bu toplumda, çalışanların kazancı yok, kazancı olanlar ise ç lışmıyor.

BU MANİFESTO SİYASETTEN BAŞKA BİŞEY DEĞİLMİŞ.

HATUNLARDAN BAHSEDEN BÖLÜMÜ YOK MU HİÇ?

OLMAZ MI HİÇ? MARX KADINLARIN SÖMÜRÜLMESİNİ ELE ALAN İLK KİŞİYDİ VE MANİFESTO'DA İŞTE BÖYLE BAHSEDİYOR BU MESELEDEN:

(ŞİMDİ DİKKATLE DİNLEYİN VE SAKIN SAYFAYI ÇEVİRMEYİN.)

Burjuva, karısına sınıf bir üretme aleti gözüyle bakar. O, üretim aletlerinin ortaklaşa işletilmesi gerekliğinden söz edildiğini de işitir ve ortaklaşalığın bu yargısından, kadınların da nasiplerini alacaklarından başka türlüsünü doğal olarak aklından geçiremez.

Burjuva, kadının salt üretme aleti durumunda olmasını ortadan kaldırmanın, işte tam da bunun söz konusu olduğunun farkında değildir.

Ne var ki komünistler güya kadınların ortaklaşalığını resmen getireceklermiş diye, bizim burjuvaların yüksek bir ahlaklılık taslayarak dehşetten kapılmalarından daha gülünç bir şey yoktur. Kadınların ortaklaşalığını komünistlerin getirmesine hacet yoktur; o zaten eskiden beri var olegelmiştir.

Bizim burjuvaların gözleri, kendi proleterlerinin karı ve kızlarının emirlerine amade bulunmasıyla doymaz; resmi fuhşu hiç an asak bile, birbirlerinin karılarını başlan çıkarmaktan da pek büyük bir keyif duyarlar.

Oysa, kendiliğinden anlaşılır ki, şimdiki üretim ilişkilerinin ortadan kaldırılmasıyla, o ilişkilerden kaynaklanan kadın ortaklaşalığı, yani resmi ve gayri resmi fuhuş da sahneden kaybolacaktır.

Atacrkil aile ve daha da çok tek eşli karı-koca ailesi ile birlikte ortaya çıktı. Ilane yönetimi kamusal niteliğini yitirdi. Toplumu ilgilendiren bir mesele olmaktan çıktı. Özel bir hizmet halini aldı: karı baş hizmetçi olarak toplumsal üretime katılmaktan dışlandı. Toplumsal üretim yolunu kadına - ama bu kez yalnızca proleter kadına - yeniden açan modern büyük sanayi olmuştur. Fakat bu yol öyle koşullar içinde açılmıştır ki, ailesinde özel hizmet görevlerini yerine getirmek isterse, kamusal üretimin dışında kalmaya devam eder, bir şey kazanamaz; kamusal üretimde er alıp bağımsız olarak geçimini sağlamak isterse, ailesindeki görevleri yerine getiremez. Kadının fabrikadaki konumu, tıpkı yargıya bütün iş kolları için geçerlidir. Modern karı-koca ailesi kadının ev içinde açık ya da örtülü köleleştirilmesinin üzerine kurulmuştur. Modern toplum da, karı-koca ailesi moleküllerinden meydana gelmiş bir kitledir. Bugün pek çok durumda, en azından mülk sahibi sınıflar açısından, kocanın kazanmak ve ailesini geçindirmek zorunda olması ona aile içinde üstün bir konum verir, özel birtakım yasal tanım ve ayrıcalıklara dahi gerek bırakmadan. Aile içinde erkek burjuvadır, kadın ise proletaryayı temsil eder.

(Engels - Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni)

VAY ANAM. BUNLARI 1848'DE Mİ YAZMIŞ? SANKİ BUGÜNÜ ANLATIYOR..

MARX KAHİN GİBİ İLERİ GÖRÜŞLÜYDÜ. YAZILARI GÜNCELLİĞİNİ HİÇ KAYBETMİYOR BU YÜZDEN.

AMA DUR ÖNCE ŞU MANİFESTO'YU BİTİRELİM.

Yukarıda gördük ki işçi devriminde ilk adım, proletaryanın egemen sınıf konumuna yükselmesi, demokrasi mücadelesini kazanmasıdır.

Proletarya siyasal egemenliğini, sermayenin tümünü burjuvaziden adım adım koparıp almak için üretim alellerinin tümünü devletin elinde, yani egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletaryanın elinde merkezileştirmek için ve üretici güçler kitlesini olabildiğince süratle artırmak için kullanacaklır.

Doğal olarak bu, başlangıçta ancak, mülkiyet hakkına ve burjuva üretim ilişkilerine olumlu müdahalelerle, demek ki -ekonomik bakımdan yetersiz ve yersiz gibi görünseler de, hareketin akışı içinde kendi çerçevelerini aşan ve üretim tarzını tümüyle köklü dönüşüme uğratma aracı olarak vazgeçilmez olan- yaptırımcı önlemler yoluyla olabilir.

Bu yaptırımcı önlemler, ülkeden ülkeye elbette farklılık gösterecektir.

MARXIN BAHSETTİĞİ SOSYALİST ÖNLEMLER DE NE KİR

AŞAĞIDA SOSYALİZMİN KURULUŞU İÇİN İLK PRATİK PROGRAMI GÖRÜYORUZ.

BUNU GÜNÜMÜZLE VE ÜLKEMİZLE KARŞILAŞTIRIRSAK ŞU İKİ ŞEYİ GÖRÜRÜZ:

1) MARXIN DÜNYANIN DÖRT BİR YANINDAKİ ETKİSİNİ

2) MANİFESTONUN ÜZERİNDEN 160 YIL GEÇMESİNE RAĞMEN BU ASGARİ PROGRAMI HALA UYGULAMAMIŞ OLAN ÜLKELERİN HALİNİ

Bununla birlikte, en ileri ülkeler için aşağıda sayılanların oldukça genel olarak uygulanmasına geçilebilecektir:

1) Gayri menkullerin kamulaştırılması ve toprak gelirlerinin devlet harcamaları için kullanılması.
2) Ağırlaştırılmış artan-oranlı vergi.
3) Miras hakkına son verilmesi.
4) Ülkeyi terk edenlerin ve isyancıların tümünün mülkl rine el konulması
5) Kredinin, devlet sermayeli ve tam bir tekel konumunda olacak b r ulusal banka aracılığıyla devlet elinde m rkezileştirilmesi.
6) Taşımacılığın devlet elinde m rkezileştirilmesi.
7) Ulusal fabrikaların ve üretim atelierinin artırılması: toprakların kolektif bir plana göre tarıma açılması ve iyileştirilmesi.
8) Herkes için, eşit çalışma yükümlülüğü: sanayi orduları oluşturulması, özellikle tarımı için.
9) Tarım işletmeleri ile sanayi işletmeleri arasında birliktelik sağlanması: kent il kırsal kesim arasındaki farklılığın gitgide giderilmesine yönelik önlemler.
10) Tüm çocukların kamu okullarında ve parasız eğitimi. Bugünkü biçimiyle, çocukların fabrikalarda çalıştırılmasına son verilmesi. Eğitim ile maddi üretim vb. arasında birliktelik sağlanması.

SAKALLI GÖSTERDİ Kİ, KAPİTALİZM İNSANLIĞIN SORUNLARINI ÇÖZEBİLECEK VE İLERLEME SAĞLAYABİLECEK BİR SİSTEM DEĞİLDİR, AKSİNE HERŞEY DAHA DA KÖTÜYE GİDİYOR. DAHA KÖTÜSÜ KAPİTALİZM GİTGİDE YOZ BİR İMPARATORLUĞA DÖNÜŞÜYOR

KASTIN NEDİR? "EMPERYALİST ABD" Mİ DEMEK İSTİYORSUN?

NEDEN?..

NE OLDU DA BAŞTA O KADAR İYİ OLAN BURJUVAZİ BU HALE GELDİ?

NE OLDU DA BUNLARIN İÇİNDEN HİTLER, MUSSOLİNİ, TRUMAN, NİXON, BUSH GİBİ HAYDUTLAR ÇIKTI?

MARX BUNU AÇIKÇA ANLATIYOR: BÜTÜN DÜZENLER BİR GÜN YOK OLACAK VE DAHA İYİLERİ ONLARIN YERİNİ ALACAKTIR. AMA YENİ DÜZEN NAKAVT EDENE KADAR, ESKİSİ YARALI BİR HAYVAN GİBİ SAVUNMAYA ÇALIŞACAKTIR KENDİSİNİ.

YANKİ İMPARATORLUĞUNUN İÇ BUNALIMLARI VİETNAM, KÜBA, ŞİLİ VE AFRİKA HALKLARININ BAĞIMSIZLIK VE SOSYALİZM MÜCADELESİ, KİLİSENİN BÖLÜNMESİ, ÖZGÜRLÜK HAREKETLERİ. TÜM BUNLAR KAPİTALİZMİN SONSUZA DEK YOK OLMAMAK İÇİN ÇIRPINDIĞININ İŞARETLERİDİR.

VİETNAM KİMİN İNSANLIĞA DÜŞMAN OLDUĞUNUN EN AÇIK KANITI.

KAPİTALİZM (BIRAKIN TÜM İNSANLIĞI) KENDİ İÇİNDE YAŞAYAN İNSANLARIN DAHİ SORUNLARINI ÇÖZEMEYECEK BİR SİSTEM OLDUĞUNU GÖSTERMİŞTİR. KAPİTALİZM ARTIK SON BUNALIMIN YAŞAMAKTADIR.

VE MARX BU "KEHANET"TE BULUNALI BİR BUÇUK YÜZYIL OLDU, ÖYLE Mİ?

TARİHSEL MADDECİLİK

KURAMI SAYESİNDE, MARX BABA TARİHİ YAPANIN KADER DEĞİL İNSAN EVLADI OLDUĞUNU, ŞU ÜNLÜ "KADİR-İ MUTLAK TANRININ ELİ" OLMADIĞINI KANITLAMIŞTIR.

TARİH, İNSAN FAALİYETLERİNİN TARİHİDİR NOKTA.

İNSAN - DİYOR MARX-
ARAÇ-GEREÇ YARATIRKEN
DIŞ YARDIM ALMADI
MELEKLER ÖĞRETMEDİ
SABAN YAPMAYI,
TEKER YAPMAYI.

HER KUŞAK ÇIKAR GELİR, KENDİ ARACINI GEREÇİNİ YARATIR, GİDEREK GELİŞTİRİR. KUDRETİ İLAHİ SAYESİNDE DEĞİL AMA, ÇALIŞA DİDİNE! (BÜYÜK KAŞİFLERİN TÜMÜ DE DİNSİZ DEĞİLDİ ELBET)

TOPLUMUN
ÜRETİCİ
GÜÇLERİDİR.

AMA TABİ BU ARAÇ-GEREÇ
KENDİ BAŞINA ÇALIŞACAK
DEĞİL. BUNLARI ÇALIŞIR
HALE GETİRECEK DE YİNE
İNSANLAR.

ÜRETİM ARAÇLARI VE
ONLARI ÜRETEN İNSANLAR
MARXIN DEYİŞİYLE
⟶

ANCAK İNSAN HİÇBİR ŞEYİ TEK BAŞINA ÜRETEMEZ, EMEĞİ HER ZAMAN TOPLUMSAL BİR KARAKTER TAŞIMIŞTIR. TOPLUM, İNSANLAR TARAFINDAN YARDIMLAŞMAK, HAYVANLARDAN KORUNMAK VE DAHA HIZLI ÇALIŞABİLMEK ÜZERE OLUŞTURULMUŞTUR.

BİR DE ŞAŞKINLARI SÖMÜRMEK ÜZRE...

AYNEN ÖYLE OLDU. YAVAŞ YAVAŞ VARLIKLAR, EMEK GÜCÜNDEN BAŞKA BİRŞEYE SAHİD OLMAYANLARI SÖMÜRMEK İÇİN BİRLİK OLDULAR.

NE KUVVET VAR BENDE DE HAL

İNSANLARIN ÜRETİM SÜRECİ BAKIMINDAN (İSTEYEREK YA DA İSTEMEYEREK) KURDUKLARI BU İLİŞKİLERİ MARX ŞÖYLE ADLANDIRIYOR:

"ÜRETİM İLİŞKİLERİ"

(SINIFLAR VE ARALARINDAKİ İLİŞKİ BİÇİMLERİ İŞTE BÖYLE OLUŞTU.. BAZILARI SÖMÜRÜCÜ OLDU, BAZILARI DA SÖMÜRÜLEN.)

"ÜRETİCİ GÜÇLER" İLE "ÜRETİM İLİŞKİLERİ"NİN BİLEŞİMİNE MARX ŞU ADI VERİYOR:

ÜRETİM BİÇİMİ

VE MARX DİYOR Kİ, TARİH ÜRETİM BİÇİMLERİNİN TARİHİDİR.

TARİH SOYLULARIN, KRALLARIN, RAHİPLERİN VE AZİZLERİN HAYATLARI VE BAŞARILARI DEĞİLDİR, İNSANIN DOĞAYA ÜSTÜNLÜK SAĞLAYABİLMEK İÇİN YARATTIĞI FARKLI ÜRETİM BİÇİMLERİNİN TARİHİDİR.. MARX BEŞ FARKLI ÜRETİM BİÇİMİ YA DA TOPLUMSAL DÜZEN OLDUĞUNU SÖYLÜYOR:

İLKEL TOPLUM_

VE KÖLECİ TOPLUM MALUMUNUZ_

AŞAĞIDA KISACA AÇIKLAYACAĞIMIZ DÜZEN

FEODALİZM

(BİZİM HANIM DA ANLARSA NE GÜZEL_)

FEODALİZM LATİNCE "FEUDUM" SÖZCÜĞÜNDEN GELİYOR, FEUDUM YANI KRALIN ASKER KARŞILIĞINDA TEBAASINA DAĞITTIĞI TOPRAK_ TİMAR, ZEAMET_

ÜZERİNDE YAŞAYANLARIN O TOPRAKTA HAKLARI BULUNURDU. AMA EMEKLERİ FEODAL BEYLERİNDİ. ELDE ETTİKLERİ ÜRÜN ÜZERİNDEN BEY'E VERGİ VERİRLER, SAVAŞ ZAMANLARINDA ONUN EMRİNE GİRERLERDİ. KRAL DEDİĞİMİZ ZAMAN SİZ "PAPA" OLARAK DA OKUYABİLİRSİNİZ. ÇÜNKÜ HRİSTİYAN KİLİSESİ DE DİĞERLERİ GİBİ (BELKİ DAHA DA KÖTÜ) BİR KRALLIKTI.

FEODAL DÜZENDE TOPLUMSAL SINIFLAR, YUKARIDAN AŞAĞIYA DOĞRU ŞÖYLE SIRALANIRDI:

ZAMANLA TÜCCARLAR VE KÜÇÜK ZANAATKARLAR GÜÇLENDİLER (SAYICA DA ARTTILAR) VE SOYLULARLA RAHİPLER TARAFINDAN SÖMÜRÜLDÜKLERİNİ FARK ETTİLER. ÖNCE ÖZGÜRLÜK ÜZERİNE FİKİRLERLE DONANMIŞ AYDINLAR ORTAYA ÇIKTI VE ZAMANLA YENİ BİR SINIF DOĞDU:

BURJUVAZİ

AYLAK KRALLARLA RAHİPLERE ÖDEDİĞİMİZ VERGİLER YETTİ ARTIK. YAŞASIN ÖZGÜRLÜK!

Ticaret, üretim biçimlerini değiştirmeye başladı. Kent soylular atölyelerinden çıkan ürünler için yeni pazarlara ihtiyaç duydular. Feodal "üretim biçimi"nin koyduğu kısıtlar kar hırslarını iyiden iyiye kamçıladı... İşte bu durum BURJUVA DEVRİMLERİ'ni beraberinde getirdi ve kral-lara ve kiliseye karşı yeni bir "üretim biçimi", yani KAPİTALİZM doğdu...

ÇOKTAAAN YERYÜZÜNE KÖKLERİNİ SALMIŞ OLAN KAPİTALİZM, 1789 FRANSIZ DEVRİMİYLE PARİS'TE İLK MEYVESİNİ VERDİ.

FRANSIZ DEVRİMİ EVET, BİR ÖZGÜRLÜK HAREKETİYDİ KRALIN VE KİLİSENİN İKTİDARINA KARŞI.

AMMAAA.

ÖZEL MÜLKİYET VE TİCARET SERBESTİSİ İÇİN.

BURJUVAZİ, YANİ PARALARINA PARA KATMA ÖZGÜRLÜĞÜ VE SERFLERİN SERBESTÇE SATIN ALMA ÖZGÜRLÜĞÜ İSTEYEN ZENGİNLER YARARINA.

FRANSIZ DEVRİMİ HERKESİN ORTAK BİR DÜŞMANA, KRALİYET VE KİLİSE SOYLULUĞUNA KARŞI VERDİĞİ GENEL BİR SINIF MÜCADELESİYDİ.

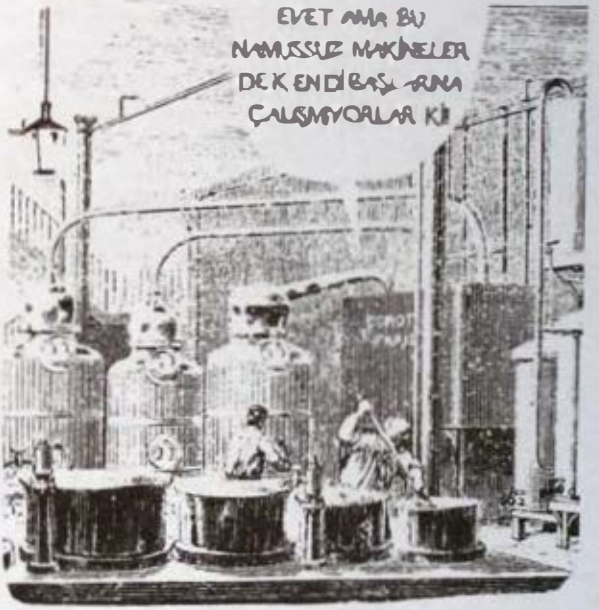
BUNLARIN DEVRİLMESİYLE YÜKSELEN YENİ SINIF, YANİ BURJUVAZİ İKTİDARI ELİNE GEÇİRDİ.

KÖYLÜLER DE BİR NEBZE NASİPLENDİLER BU İŞTEN, TOPRAKLARININ MÜLKİYETİNİ KAZANDILAR.

AMA SERFLER BİŞEY ELDE EDEMEDİ.

EFENDİNİZİ DEĞİŞTİRME ÖZGÜRLÜĞÜNÜZ VAR DEMİŞLERDİ.

BURJUVA (YA DA FRANSIZ) DEVRİMİNİN ARDINDAN YENİ BİR DEVRİM GELDİ SANAYİ DEVRİMİ İNSANLIK, EL BECERİLERİNİN YERİNİ TUTAN MAKİNELERİ KEŞFETTİ BÖYLECE ÜRETİM BİÇİMİ TODTAN DEĞİŞTİ.

ÜRETİMİN MAKİNELERLE YAPILMAYA BAŞLANMASIYLA BİRLİKTE İKİ YENİ TOPLUMSAL SINIF ORTAYA ÇIKTI: KAPİTALİSTLER YANİ MAKİNELERE SAHİP OLANLAR, BİR DE İŞÇİLER, YANİ O LANET MAKİNELERİ ÇALIŞTIRMAK ZORUNDA OLANLAR. MAKİNEYLE BİRLİKTE YENİ BİR ÜRETİM BİÇİMİ, MARX'IN ADLANDIRMASIYLA

KAPİTALİZM

DOĞDU. BU YENİ ÜRETİM BİÇİMİNDE İŞÇİ ARTIK FEODAL BEYİN KÖLESİ DEĞİL, "ÖZGÜR BİR ŞEHİRLİ"YDİ (YANİ KENDİNİ PATRONA SATMAKTA "ÖZGÜR"...)

YOK MU ÜÇ KURUŞ FAZLA VEREN?

HERKES (HEGEL GİBİLER) KAPİTALİZMDEN ÇOK MUTLUYKEN VE TOPLUMUN NİHAYET MÜKEMMEL BİR YOLA GİRDİĞİNİ DÜŞÜNÜRKEN MARX ORTAYA ÇIKTI VE OYUNU BOZDU.

KİM ÇAĞIRDI BU MANYAĞI.

MARX (KAÇINILMAZ VE TARİHSEL) SINIF MÜCADELESİ KURAMI İLE KAPİTALİZMİN KARNINA BIÇAĞIN ER YA DA GEÇ SAPLANACAĞIN KANITLADI. KAPİTALİZM DAHA İYİ VE DAHA ADİL BİR DÜZEN TARAFINDAN YIKILACAKTI.

SOS-YA-LİZM

OY ANAM.

MARX, ÜRETİM İLİŞKİLERİNİN ŞAŞMAZ SIRASIN TARİHSEL GELİŞİM YASALARININ BELİRLEDİĞİNİ KANITLADI İLKEL TOPLUMDAN KÖLECİ TOPLUMA, FEODALİZMDEN KAPİTALİZME. BİRÇOKLARININ SORDUĞU SORULARI DUVAR GİBİYİM.

MARX ZENGİNLERİN, VARLIKLARINI VE AYRICALIKLARINI ÖYLE KOLAY KOLAY BIRAKMAYACAĞINI ADI GİBİ BİLİYORDU.

MARX'IN KOMÜNİST MANİFESTO'DAN BERİ SÖYLEDİĞİ GİBİ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

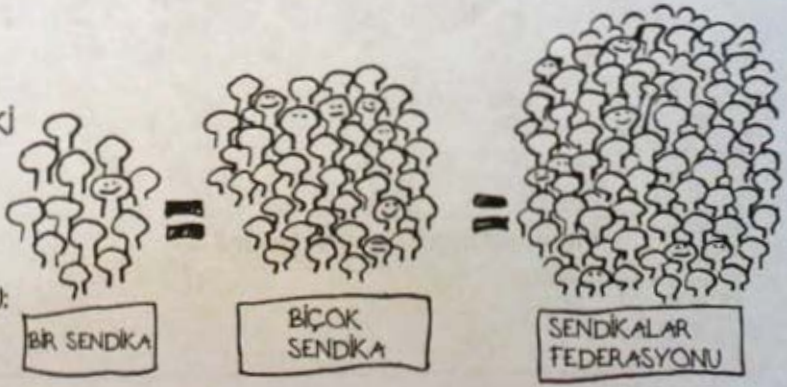

BİR EL BEŞ PARMAKTAN OLUŞUR AMA BİR YUMRUK BEŞ PARMAĞIN BİRLİĞİDİR.

(YUMRUK BOŞUNA İŞÇİ SINIFI MÜCADELESİNİN SİMGESİ OLMADI.)
NASIL?

MARX YANDAKİ TEMSİLİ RESİMDE OLDUĞU GİBİ AÇIKÇA ANLATTI BUNU:

İŞÇİ SINIFI PARTİSİ
EGEMEN SINIFIN BİRLEŞİK GÜCÜNE KARŞI VERDİĞİ MÜCADELEDE, İŞÇİ SINIFI ANCAK VE ANCAK KÖHNEMİŞ SERMAYE PARTİLERİNE KARŞI KENDİ SİYASAL PARTİSİNİ KURARAK VAR OLABİLİR.
AKP
CHP
MHP
DP
ENTERNASYONAL
E.POTTIER
DEGEYTER
AMA BİR KİTLE PARTİSİ DE ÖYLE BİR GECEDE KURULMAZ.
ZATEN YASALAR DA İZİN VERMEZ BUNA

İLK ADIMDA, İŞÇİYİ ANCAK BİRLİK OLURSAK BİRŞEYLERİ DEĞİŞTİREBİLECEĞİMİZE İKNA ETMEK GEREKİR. NEDEN BÖYLE KÖTÜ KOŞULLARDA YAŞADIĞINI ANLATMAK, GÜCÜNÜ FARK ETMESİNİ SAĞLAMAK, KAPİTALİZMİN HİÇBİR ZAMAN SORUNLARINI ÇÖZEMEYECEĞİNİ VE SOSYALİZMİN ONA SUNABİLECEKLERİNİ GÖSTERMEK GEREKİR.

ANCAK SİYASALLAŞMIŞ BİR İŞÇİ SINIFI BİR SONRAKİ AŞAMAYA GEÇİP HAKLARI İÇİN ÖRGÜTLÜ BİR ŞEKİLDE MÜCADELE ETMEYE BAŞLAYABİLİR.

MARX'IN ZAMANINDAN BERİ BİRÇOKLARI SENDİKAL MÜCADELELERİN YALNIZCA DAHA İYİ ÜCRET VE DAHA İYİ KOŞULLAR KAZANMAK İÇİN VERİLDİĞİNİ DÜŞÜNDÜ DURDU. AMA - DİYOR MARX - BU SENDİKACILIĞIN YANLIŞ ANLAŞILMASIDIR.

BİR SINIF SENDİKASININ TEMEL HEDEFİ SOSYALİZM OLMALIDIR YOKSA KUZEY AMERİKA SENDİKALARI GİBİ KAPİTALİZMİN FAZLADAN VERECEĞİ ÜÇ KURUŞ İÇİN MÜCADELE ETMEKLE BİR YERE VARILMAZ.

ŞİMDİ İŞİN EN İLGİNÇ KISMINA GELDİK. BİRÇOK OKUYUCU ŞU SORUYU SORUYOR OLMALI: ZOR YOLUYLA MI OLACAK BU İŞ?

BURJUVA SINIFINDAN KOPARILAN BİR TAKIM ÖDÜNLER SÖMÜRÜ KOŞULLARINDA HİÇ BİR DEĞİŞİKLİĞE YOL AÇMAZ (BELKİ DAHA AZ SÖMÜRÜLEBİLİR AMA ÖZGÜRLEŞEMEZ...) ER YA DA GEÇ -DİYOR MARX- ÇELİŞKİLER KESKİNLEŞECEK VE İŞÇİ SINIFI DEVRİME İLERLEYECEKTİR.

İŞÇİ SINIFININ (VE KÖYLÜLERİN) SENDİKALARDA, PARTİLERDE, HATTA MECLİSTE VERDİĞİ MÜCADELE YALNIZCA SON KAVGA İÇİN HAZIRLANMAYA, ÖRGÜTLENMEYE VE GÜÇ BİRİKTİRMEYE DÖNÜK BİR YÖNTEMDİR

EGEMEN SINIFIN KÜÇÜK BİR KESİMİ DE ONDAN KOPAR VE DEVRİMCİ SINIFLA, GELECEĞİ ELLERİNDE TAŞIYAN SINIFLA BAĞLAŞIKLIK KURAR

(MANİFESTO)

SINIF MÜCADELESİ DÖNÜM NOKTASINA YAKLAŞTIĞI ZAMANLARDA, EGEMEN SINIF İÇERİSİNDEKİ, KÖHNE TOPLUMUN TÜMÜ İÇERİSİNDEKİ ÇÖZÜLME SÜRECİ ÖYLESİNE ŞİDDETLİ VE ÖYLESİNE KESKİN BİR KARAKTER ALIR Kİ

BURJUVAZİNİN BU KÜÇÜK KESİMİ İÇİNDE MARX VE ENGELS GİBİ AYDINLAR DA YER ALIR. LENİN, MAO, HO Çİ MİN, TİDEL KASTRO, CHE, ALLENDE VE DAHA BİRÇOKLARI GİBİ, TEK BAŞLARINA HİÇBİR ŞEY YAPAMAYACAKLARIN ANLAMIŞ AYDINLAR. AYNEN ÖĞRENCİLERİN İŞÇİLER VE KÖYLÜLERLE BİRLEŞMEDEN HİÇBİR ŞEYİ DEĞİŞTİREMEYECEKLERİ GİBİ.

MARX İŞÇİ SINIFI HAREKETİYLE SOSYALİST TEORİNİN AYRI AYRI VAR OLABİLECEKLERİNİ HAYAL BİLE EDEMEZDİ. KİTLESİZ BİR SOSYALİST PARTİ OYUN İÇİN ŞAKA GİBİ BİR ŞEYDİ. AYNI ŞEKİLDE, BAZI SÖZDE SOLCU PARTİLER GİBİ İŞÇİLERDEN VE KÖYLÜLERDEN KOPANLAR DA.

MARXIN KURAMININ İLK UYGULANIŞI, ÖLÜMÜNDEN 24 YIL SONRA HİÇ KİMSENİN BEKLEMEDİĞİ BİR ÜLKEDE, RUSYA'DA, İLERİ GÖRÜŞLÜ (VE İNATÇI) BİR "BURJUVA" MARKSİSTİ TARAFINDAN UYGULAMAYA KONULDU.

LENİN

MARX'IN ÖĞRETİSİ KADİR-İ MUTLAK TIR, ÇÜNKÜ DOĞRULUĞU KESİNDİR. BÜTÜNLÜKLÜ VE TUTARLIDIR VE İNSANA KÖR İNANCIN, GERİCİLİĞİN VE BURJUVA EGEMENLİĞİNİ SAVUNMANIN HİÇBİR BİÇİMİYLE BAĞDAŞMAYAN, EKSİKSİZ BİR DÜNYA GÖRÜŞÜ SUNAR. MARKSİZM, İNSANLIĞIN 19. YÜZYILDA YARATTIĞI EN GÜZEL ŞEYLERİN, ALMAN FELSEFESİ, İNGİLİZ EKONOMİ POLİTİĞİ VE FRANSIZ SOSYALİZMİNİN MEŞRU MİRASÇISIDIR.

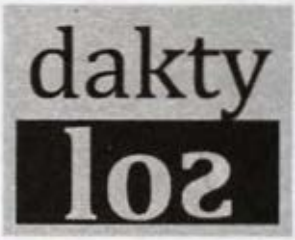
BUNUNLA BERBAER, MARXIN GÖRÜŞLERİNİ SÜRDÜREN KİŞİ LENİN'Dİ. DEVRİM TEORİSİNE CİDDİ BİR KATKI KOYDU VE ONU DÜŞMANLARDAN, KÖTÜ YORUMLARDAN KORUDU. MARXIN HAKLI OLDUĞUNU KANITLADI.

(...) Ama Marx, Paris Komünü deneyimine dayanarak, proletaryanın hazırdaki devlet mekanizmasına el koyup onu kendi amaçları için kullanmakla yetinemeyeceğini, bu mekanizmayı parçalayarak yerine yeni bir mekanizma koyması gerektiğini gösterdi. Paris Komünü tarafından yaratılan bu yeni devlet mekanizması ve Rus İşçi, Asker ve Köylü Sovyetleri aynı tipte "devlet aygıtlarıdır".
(Lenin 26. cilt, sayfa 90)

(LENİN VE SOVYET DEVRİMİ İÇİN DE BAŞKA BİR KİTAP GEREKİR.)

BU KİTAPÇIK DA BURADA BİTMELİ ÖYLEYSE

SON...

dakty
los

SİYASAL MARX

Yazan: David Fernbach
Çeviren: Murat Akad

Marx'a Övgü Dizisi No: 1
Mart 2008, 2. Baskı
Türkçe (Orjinal Dili İngilizce)
Kapak Resmi: Murat Turan
160 sayfa, 13,5X21, 3. Hamur

Her siyasetçi gibi Marx da siyasetin yasalarına tabi oldu; doğrularının yanında yanlışlar da yaptı. Ve tabii ki eksikleri de oldu. Ama proletarya devrimi hedefi nden hiç şaşmadı; ve hep "marksist" kaldı. Liberal solun kimi unsurlarının öne çıkarmayı sevdiği teorisyenliği ile yetinmedi.

Elinizdeki kitap, David Fernbach'ın, Marx'ın siyasi yazılarının toplandığı dizinin iki cildi için yazdığı önsözlerden oluşmakta. Bu iki önsözün seçilme nedeni, Marx'ın siyaseten en aktif olduğu iki dönem için kaleme alınmış olması. Metinler, teorisyenliğini soyutlayıp siyasetçiliğini unut(tur)maya çalışanlara inat; Marx'ın siyasallığını bize yeniden hatırlatıyor.

Murat Akad

BÜYÜK BİR KEŞFİN HİKAYESİ: KAPİTAL

Yazan: Vitali Solomonovic Vygodski
Çeviren: Atilla Aksoy

Marx'a Övgü Dizisi No: 2
Nisan 2008, 1. Baskı
Türkçe (Orjinal Dili Rusça)
Kapak resmi: Murat Turan
173 sayfa, 13,5X21, 3. Hamur

"...Marx'ın adı hemen herkes tarafından bilinmekte ve Kapital milyonlarca insana rehber durumundadır. Bunun nedeni, Marx'ın haklı bir davaya hizmet etmiş olmasıdır. İşte, Marx çalışmasındaki 'becerikliliği' bu açıdan değerlendirmiş ve kaderini işçi sınıfının davasına adamıştır. Ve bu sayede de ölümsüzlüğe erişmiştir.

Kapital bir güneştir. Kapital neden ölümsüzdür? Niçin bugünün insanları yüzyıl öncekiler kadar ona ihtiyaç duyuyorlar?

Kapital'de sadece yüzyıl önce tarih sahnesinde beliren sorunların çözümü değil, günümüzün insanını ilgilendiren birçok sorunun da cevabı vardır. Zaten Kapital'in en önemli ve değerli yönü, bu sorunların çözülebilmesi için gerekli yöntemi kurmuş olmasıdır."

Vitali Solomonovic Vygodski

KOMÜNİST MANİFEST

(Farklı dillerdeki yedi baskıya Marx ve Engels tarafından yazılmış önsözlerle birlikte)

Yazan: Karl Marx - Friedrich Engels
Yayıma Hazırlayan: G. Doğan Görsev
(6 çevirmenin katkılarıyla)

Mayıs 2008, 1. Baskı
109 sayfa, 13,5X21, 3. Hamur

Her eser yazıldığı dönemin mürekkebini taşır. Ancak pek azı, üzerindeki mürekkebi evrensel hale getirebilmiştir. Karl Marx ve Friedrich Engels'in, tarihte açılmakta olan bir dönemin habercisi olan eseri de mürekkebini zaman ve mekan daralmasından kurtarabilen ender metinlerin başında geliyor.

Yazılmasından 160 yıl sonra ve yazıldığı topraklardan binlerce kilometre ötede, yeni bir çeviri ile genç kuşaklara ulaştırmak üzere bizlerde heyecan yaratan bu eser karşısında saygıyla eğiliyoruz.

Marksizmin temel eserleri henüz tümüyle dilimize kazandırılmış değildir. Öte yandan, bir çoğunun özgün yazım dili Almanca olan bu metinlerin Türkçede kolay okunup anlaşılabilmesi de, nice değerli çabaya rağmen henüz yeterli düzeyde sağlanabilmiş değildir. Bu bakımdan, düşünsel olarak zenginleştirici ve ilerletici olan temel Marksist külliyatın dilimize çevrilmesi faaliyetinde ısrar edilmelidir.

Bu açıdan elinizdeki eser bir istisnadır. Günümüze dek yapılmış, her biri ayrı bir zihinsel emek ürünü olan Beyanname/Manifest/Manifesto çevirileri, Marksizmin Türkiye'deki ilerleyişi açısından önemli bir zenginlik anlamına geliyor. Çeviri sayısının fazla oluşunu ülkemizdeki düşünsel ortamın Marksizmle kurmaya çalıştığı ilişki temelinde aramak doğru olacaktır. Bu ilişki ve bağ kurma arayışı gecikmeler ve kısıtlara rağmen ilerleyebilmiştir. Söz konusu ilişki, aydınımızın Marksizme dönük ilgi ve çabasının canlılığını yansıtmaktadır. Marksizm'in Türkiye'de daha geniş kesimler tarafından anlaşılması, güncel toplumsal ve siyasal yaşamda ilerletici bir başvuru kaynağı olması daha çok sayıda, yoğun ve nitelikli düşünsel çaba sayesinde mümkün olacaktır.

Türkiye'nin Marksist birikimini zenginleştirici çalışmalara katkıda bulunma fikri bize heyecan veriyor. Hele, "Bütün ülkelerin proleterleri, birleşin!" satırlarının 160. yıldönümünü kutladığımız şu günlerde...

9 786055 968052